



KPMG d.o.o. Beograd
Milutina Milankovića 1J
11070 Beograd
Srbija
+381 (0)11 20 50 500

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupe UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Grupa”), čije je matično društvo UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd, koji se sastoje od:

- konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2024. godine;

i za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine:

- konsolidovanog bilansa uspeha;
- konsolidovanog izveštaja o ostalom rezultatu;
- konsolidovanog izveštaja o promenama na kapitalu;
- konsolidovanog izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja („konsolidovani finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju konsolidovani finansijski položaj Grupe na dan 31. decembra 2024. godine, kao i konsolidovane rezultate njenog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI računovodstveni standardi).

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2024. godine.

Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

U vezi sa konsolidovanim Godišnjim izveštajem o poslovanju, takođe smo u obavezi da izrazimo mišljenje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, o tome da li je konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju:

- usklađen sa konsolidovanim finansijskim izveštajima; i
- pripremljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u konsolidovanom Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su konsolidovani finansijski izveštaji pripremljeni po svim materijalno značajnim pitanjima, su:

- usklađene sa konsolidovanim finansijskim izveštajima; i
- pripremljene u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Dodatno, u svetlu saznanja i razumevanja o Grupi i njenom okruženju stečenih tokom naše revizije, od nas se zahteva da saopštimo ako utvrdimo materijalno značajne pogrešne navode u konsolidovanom Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Grupe da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Grupi.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li konsolidovani finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Grupe.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Grupe da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Grupa prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.
- Planiramo i obavljamo reviziju Grupe da bi prikupili dovoljno odgovarajućih revizorskih dokaza u vezi sa finansijskim informacijama entiteta ili poslovnih jedinica u okviru Grupe kao osnova za izražavanje mišljenja o finansijskim izveštajima Grupe. Odgovorni smo za usmeravanje, nadzor i pregled obavljenog revizorskog rada za potrebe revizije grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizorsko mišljenje.



Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

KPMG d.o.o. Beograd



Nikola Đenić
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 18. februar 2025. godine

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD
Konsolidovani finansijski izveštaji
31. decembar 2024. godine

SADRŽAJ	Strana
Konsolidovani bilans uspeha	3
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu	4
Konsolidovani bilans stanja	5
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu	6
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine	7 - 8
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje	9 - 118

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2024.	2023.
Prihodi od kamata	3.d, 7	41.322.733	35.914.759
Rashodi kamata	3.d, 7	(13.580.101)	(10.998.408)
Neto prihod po osnovu kamata		27.742.632	24.916.351
Prihodi od naknada i provizija	3.e, 8	13.760.158	12.172.964
Rashodi naknada i provizija	3.e, 8	(4.155.460)	(3.961.686)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		9.604.698	8.211.278
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3.f, 9	214.655	112.762
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.g, 10	-	182.916
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.g, 10	(53.975)	-
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3.h, 25	(4.481)	(5.044)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 11	172.005	-
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 11	-	(107.678)
Neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.k, 12	749.586	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.k, 12	-	(1.746.337)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3.i, 13	150.618	-
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3.i, 13	-	(1.999)
Ostali poslovni prihodi	14	158.323	47.205
Ukupan neto poslovni prihod		38.734.061	31.609.454
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	15	(4.343.688)	(4.023.523)
Troškovi amortizacije	3.q, 3.r, 3.t, 16	(1.335.132)	(1.341.495)
Ostali prihodi	17	1.279.795	896.448
Ostali rashodi	18	(6.914.433)	(6.184.982)
Dobitak pre oporezivanja		27.420.603	20.955.902
Porez na dobitak	3.j, 19	(3.332.221)	(2.441.457)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	3.j, 35.2	(33.709)	(107.683)
Dobitak nakon oporezivanja		24.054.673	18.406.762
Rezultat perioda – dobitak		24.054.673	18.406.762
Dobitak koji pripada matičnom entitetu		24.054.673	18.406.762

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

Rastko Nicić
 Član Izvršnog odbora
 Direktor poslovanja sa stanovništvom
 i malim privrednim društvima



Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog
 izveštavanja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine


KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

<u>Napomena</u>	<u>2024.</u>	<u>2023.</u>
DOBITAK PERIODA	24.054.673	18.406.762
Ostali rezultat perioda		
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	109.025	7.094
- Aktuarski dobici	35.615	20.122
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.730.072	2.102.414
- Dobici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	115.488	350.957
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	35.2 (298.530)	(372.088)
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	38.2 1.691.670	2.108.499
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA	25.746.343	20.515.261
Ukupan pozitivan rezultat koji pripada matičnom entitetu	25.746.343	20.515.261


Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:


 Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora


 Raško Nicić
 Član Izvršnog odbora
 Direktor poslovanja sa stanovništvom
 i malim privrednim društvima




 Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog
 izveštavanja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2024.	2023.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.l, 20	191.329.015	130.511.716
Potraživanja po osnovu derivata	3.m, 21	1.667.357	2.055.657
Hartije od vrednosti	3.k, 3.p, 22	102.868.522	104.445.786
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.k, 3.o, 23	72.007.912	63.006.391
Kredit i potraživanja od komitenata	3.k, 3.o, 24	384.756.722	344.469.707
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 25	427.229	636.909
Nematerijalna imovina	3.r, 3.u, 26	2.403.826	2.522.455
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.t, 3.u, 27	2.956.285	3.036.516
Investicione nekretnine	3.s, 28	11.701	7.734
Odložena poreska sredstva	3.j, 35	572.017	904.256
Ostala sredstva	29	3.261.267	1.918.501
Ukupna aktiva		762.261.853	653.515.628
Obaveze po osnovu derivata	3.m, 30	1.706.884	2.119.142
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.k, 3.v, 31	168.680.584	146.166.777
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.k, 3.v, 32	463.782.795	389.735.404
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 25	687.148	734.550
Rezervisanja	3.w, 3.y, 34	4.676.063	5.449.407
Tekuće poreske obaveze	3.j, 19.4	1.091.929	1.529.868
Ostale obaveze	3.t, 36	8.575.808	10.315.537
Ukupno obaveze		649.201.211	556.050.685
Akcijski kapital	38.1	24.169.776	24.169.776
Dobitak	38.1	25.356.317	19.760.286
Rezerve	38.1	63.534.549	53.534.881
Ukupan kapital		113.060.642	97.464.943
Ukupna pasiva		762.261.853	653.515.628

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

Rastko Nicić
 Član Izvršnog odbora
 Direktor poslovanja sa stanovništvom
 i malim privrednim društvima



Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog
 izveštavanja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

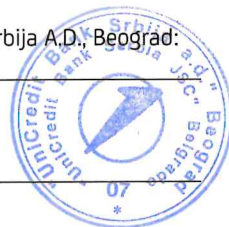
	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Pozitivne revalorizacione rezerve	Negativne revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	53.740.761	-	(3.479.631)	9.732.221	84.163.127
Korigovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	53.740.761	-	(3.479.631)	9.732.221	84.163.127
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	-	2.108.499	-	2.108.499
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	18.406.762	18.406.762
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	-	2.130	2.130
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	1.165.252	-	-	-	1.165.252
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	-	(1.165.252)	(1.165.252)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(7.215.575)	(7.215.575)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	1.165.252	-	-	(8.380.827)	(7.215.575)
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	23.607.620	562.156	54.906.013	-	(1.371.132)	19.760.286	97.464.943
Početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	54.906.013	-	(1.371.132)	19.760.286	97.464.943
Korigovano početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	54.906.013	-	(1.371.132)	19.760.286	97.464.943
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	320.538	1.371.132	-	1.691.670
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	24.054.673	24.054.673
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	-	3.576	3.576
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	8.307.998	-	-	-	8.307.998
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	-	(8.307.998)	(8.307.998)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(10.154.220)	(10.154.220)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	8.307.998	-	-	(18.462.218)	(10.154.220)
Stanje na dan 31. decembra tekuće godine	23.607.620	562.156	63.214.011	320.538	-	25.356.317	113.060.642

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Rastko Nicić
Član Izvršnog odbora
Direktor poslovanja sa stanovništvom
i malim privrednim društvima



Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog
izveštavanja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

Napomena	2024.	2023.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	49.900.434	42.143.699
Prilivi od kamata	35.090.601	29.986.614
Prilivi od naknada	13.865.970	12.139.450
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	943.863	17.635
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(28.377.595)	(22.942.786)
Odlivi po osnovu kamata	(12.111.610)	(9.143.106)
Odlivi po osnovu naknada	(4.657.200)	(3.932.531)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(4.329.397)	(3.965.103)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(798.096)	(716.783)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(6.481.292)	(5.185.263)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	21.522.839	19.200.913
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	87.735.391	45.860.139
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	1.522.472	5.214.214
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	85.808.832	40.363.360
Povećanje drugih finansijskih obaveza	175.533	129.986
Povećanje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	228.554	152.579
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(100.653.189)	(1.814.569)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(100.653.189)	(1.814.569)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	8.605.041	63.246.483
Plaćeni porez na dobit	(3.770.159)	(1.214.196)
Isplaćene dividende	(10.154.220)	(7.215.575)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	54.816.712
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5.319.338)	-
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	23.092.168	30.268.560
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	23.092.168	30.266.364
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	-	2.196
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(17.483.125)	(22.967.956)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(16.709.745)	(21.960.261)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(773.380)	(1.007.695)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	5.609.043	7.300.604
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	25.932.315	16.256.532
Prilivi po osnovu uzetih kredita	25.932.315	16.256.532
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(17.797.797)	(16.675.059)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(17.265.651)	(16.171.662)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(532.146)	(503.397)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	8.134.518	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	(418.527)
Svega prilivi gotovine	186.660.308	134.528.930
Svega odlivi gotovine	(178.236.085)	(72.830.141)

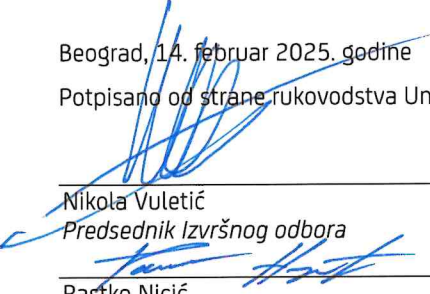
NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine


KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (nastavak)
Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2024.	2023.
Neto povećanje gotovine		8.424.223	61.698.789
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	3.i, 39	100.875.615	39.123.223
Pozitivne kursne razlike		58.813	53.603
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	3.i, 39	109.358.651	100.875.615


Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:


Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora


Rastko Nicić
Član Izvršnog odbora
Direktor poslovanja sa stanovništvom
i malim privrednim društvima




Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog
izveštavanja

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE

U 2024. godini bankarska grupa (u daljem tekstu: „Grupa“) sastoji se od matičnog pravnog lica UniCredit Bank Srbija a.d. Rajičeva 27-29, Beograd (u daljem tekstu: „Matično pravno lice“ ili „Banka“) i zavisnog pravnog lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd.

(a) Osnivanje i poslovanje Banke

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB“) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora a.d., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke a.d., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit Grupe. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, poslova platnih usluga kao i drugih poslova definisanih Zakonom o bankama i Statutom Banke.

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka ima 100% učešće u kapitalu pravnog lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd. Tokom 2023. godine pokrenut je i okončan postupak likvidacije zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o., Beograd.

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka se sastoji od centrale u Beogradu, sedamdeset i jedne ekspoziture i dva šaltera u različitim gradovima širom Republike Srbije (31. decembra 2023. godine: sedamdeset i dve ekspoziture i tri šaltera).

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka ima 1.354 zaposlenih radnika (31. decembra 2023. godine: 1.336 zaposlenih).

(b) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd

Zavisno pravno lice UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Lizing) osnovano je rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu broj uložka 1-92733-00 od 18. maja 2004. godine pod nazivom HVB Leasing d.o.o. Beograd. Osnivač Lizinga je Bank Austria Creditanstal Leasing GmbH, Beč. Dana 11. aprila 2007. godine je promenjen naziv Lizinga u UniCredit Leasing d.o.o., Beograd. Promena osnivača je upisana u registar Agencije za privredne registre u Beogradu pod brojem 4109/2009 od 10. februara 2009. godine, kada je kao osnivač upisan UniCredit Global Leasing S.p.A., Milano. U januaru 2016. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela i dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je postala 100% vlasnik Lizinga. Navedena promena vlasništva je registrovana 26. januara 2016. godine kod Agencije za privredne registre.

Lizing se bavi poslovima finansijskog lizinga.

Na dan 31. decembra 2024. godine Lizing ima 37 zaposlenih radnika (31. decembra 2023. godine: 36 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA**(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izveštaja**

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") koji, u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor").

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Sl. glasnik RS" br. 93/2020).

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat;
- finansijskih sredstava i obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha;
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti;
- investicionih nekretnina iskazanih po fer vrednosti;
- nekretnina koje se koriste za obavljanje delatnosti i vode po modelu revalorizacije;
- priznata finansijska sredstva i obaveze po amortizovanoj vrednosti kao stavke hedžinga u hedžingu fer vrednosti po amortizovanoj vrednosti prilagođenoj za dobitak ili gubitak po osnovu hedžinga.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja saglasno MSFI 13. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Grupa uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcije lizinga, koje su u delokrugu MSFI 16 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Saglasno MSFI 13 za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena uočljivosti inputa za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih inputa za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – inputi nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – inputi nivoa 2 su inputi koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su uočljivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – inputi nivoa 3 su neuočljivi za dato sredstvo ili obavezu.

Grupa je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2(b). Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu obelodanjeni su u napomeni 2(c).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)**(b) Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini**

U 2024. godini Grupa je primenila sledeće nove standarde kao i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2024. godine:

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na tekuća ili stalna – odlaganje dana primene i tekuće obaveze sa kovenantima;
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ – lizing obaveza u transakciji prodaje i ponovne kupovine;
- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine i MSFI 7 „Finansijski instrumenti“ – obelodanjivanje finansijskih aranžmana dobavljača.

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Grupe.

(c) Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva“ – nedostatak zamenljivosti koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2025. godine;
- Klasifikacija i vrednovanje finansijskih instrumenata – izmene MSFI 9 u MSFI 7 koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2026. godine;
- Godišnja unapređenja standarda koja su primenljiva na periode nakon 1. januara 2026. godine;
- Izmene MSFI 18 – prezentacija i obelodanjivanje u finansijskim izveštajima koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2027. godine;
- MSFI 19 Zavisna pravna lica bez javne odgovornosti: obelodanjivanja koja su primenljiva na periode nakon 1. januara 2027. godine.

Rukovodstvo Grupe je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Grupe u periodu početne primene.

(d) Uticaj neizvesnosti u ekonomskom okruženju

Srbija je uprkos višedimenzionalnoj krizi pokazala veliku otpornost, što se najbolje može videti po rastu BDP-a, koji će zaključno sa 2024. godinom biti 18% veći u odnosu na pretpandemijski nivo. Zaposlenost i zarade u privatnom sektoru nastavljaju da rastu, strane direktne investicije i devizne rezerve se nalaze na rekordnom nivou, dok se inflacija u maju vratila u granice cilja i držala se blizu tog nivoa u toku cele druge polovine godine (što je omogućilo NBS da krene sa popuštanjem monetarne politike kroz postepeno smanjenje referentne kamatne stope).

Obračun očekivanog kreditnog gubitka

Tokom 2024. godine Grupa je nastavila sa opreznim pristupom vezano za procene u pogledu potencijalnih negativnih uticaja koje mogu proizvesti neizvesnosti u pogledu ekonomskih aktivnosti proistekle iz geopolitičkih situacija, rasta energetske troškova, inflacije i kamatnih stopa nastale tokom 2022. i 2023. godine. Efekti preliivanja rusko-ukrajinskog i blisko-istočnih konflikata nastavili su da dovode do revizije izgleda za ekonomije u evro zoni, podstičući učestale promene po pitanju revizije inflacije i kamatnih stopa. U svetlu svih tih neizvesnosti i pored revidiranja kamatnih stopa na niže i nešto boljih makroekonomskih očekivanja za Srbiju, Grupa je tokom 2024. godine zadržala oprezan pristup u obračunu očekivanog kreditnog gubitka održavajući dodatne zaštitne slojeve po pitanju finansiranja izloženosti sa nekretninama (CREF overlay tj. Commercial Real Estate Finance overlay) i geopolitičke situacije (Geo political overlay).

U ovom kontekstu, dok su modeli MSFI 9, a posebno „delta“ satelitski modeli koji se koriste da se ugrade forward looking informacije i da se uhvati efekat makroekonomskih scenarija na nivou portfolija, ovi faktori deluju na specifične pod-portfolije koji se smatraju posebno ranjivim u slučaju da kontigentna situacija može da preraste u teške stresne uslove.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(d) Uticaj neizvesnosti u ekonomskom okruženju (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Prema podacima na dan 31. decembra 2024. godine efekat primene dodatnih faktora ukupno iznosi 1.244.953 hiljada RSD i raščlanjen je prema sledećim komponentama:

- Po osnovu geopolitičkog overlay-a:
 - klijenti privrede - energetske intenzivni industrijski sektori skloniji da budu pogođeni efektima prelivanja povezanih sa rusko-ukrajinskim konfliktom, što posebno utiče na snabdevanje energijom i sa tim u vezi porastom cena;
 - klijenti fizička lica -za: 1) hipoteke sa promenljivom kamatnom stopom (bez zaostalih rata), s obzirom na osetljivost u kontekstu povećanja kamatnih stopa/inflacije i 2) najmanje jednu neplaćenu ratu na izloženost što se smatra obuhvatom sa već prisutnim poteškoćama u plaćanju i kao takvi su posebno ranjivi u ovoj specifičnoj nepredvidivoj situaciji.
- Po osnovu CREF overlay-a:
 - klijenti privrede – rejtingovani po IPRE (Income Producing Real Estate) rejting modelu Grupe kao i klijenti koji pripadaju delatnosti građevinarstva.

Pregled komponenti menadžerskog overlay-a	31.12.2023.	Efekat 2024. godine - dodatno/(ukidanje)	31.12.2024.
Overlay - Geopolitički	1.143.913	(349.595)	794.318
Overlay - CREF	364.005	86.630	450.635
Ukupno	1.507.918	(262.965)*	1.244.953

* Iznos od -241.593 hiljada dinara je oslobođen zbog priliva u status default-a, iznos od -137.791 hiljada dinara oslobođen u skladu sa izlaznom strategijom, dok je +116.419 alocirano zbog rekalkulacije (promena izloženosti pod obuhvatom CREF/geopolitičkog overlay-a.

Što se tiče obračuna, kreditne izloženosti koje pripadaju navedenim kategorijama su identifikovane prema njihovim specifičnim karakteristikama. Polazeći od navedenog, satelitski model se vodi primenom makroekonomskih uslova - recesivnog scenarija višegodišnjeg plana da bi se odredilo prilagođavanje koje treba primeniti na podrazumevanu stopu neizmirenja obaveza. Tako prilagođena stopa neizmirenja obaveza se zatim primenjuje na relevantne kategorije da bi se procenili očekivani novi prilivi u default, čiji se obračun očekivanog kreditnog gubitka zatim izračunava prema prosečnoj stopi pokrića koja se primenjuje na izloženosti sa malom verovatnoćom izmirenja tzv. UTP.

(e) Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupe za 2023. godinu.

(f) Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način. Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih proveravanja. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

Za dodatna objašnjenja pogledati napomenu 5.

(g) Izjava o usklađenosti

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Grupa konzistentno primenjuje računovodstvene politike u svim periodima prezentovanim u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike Grupe primenjene na tekući i prethodni period detaljno su obrazložene u nastavku.

(a) Konsolidacija

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe uključuju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2024. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i procena, te napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje. Konsolidovani finansijski izveštaji sa stanjem na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine, obuhvataju finansijske izveštaje matičnog pravnog lica (Banke) i finansijske izveštaje sledećeg zavisnog pravnog lica:

	% Učešća	
	2024.	2023.
Naziv pravnog lica:		
UniCredit Leasing d.o.o., Beograd	100%	100%

Tokom 2023. godine pokrenut je i okončan postupak likvidacije zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima u uporednoj godini obuhvaćene su transakcije sa navedenim pravnim licem do momenta prestanka priznavanja.

Svi materijalno značajni iznosi transakcija i salda koji su nastali iz međusobnih poslovnih odnosa eliminisani su prilikom konsolidacije.

(b) Načelo stalnosti poslovanja

Uzimajući u obzir okolnosti nastale usled rusko-ukrajinskog i blisko-istočnog konflikta, rukovodstvo Grupe i dalje procenjuje sa razumnom sigurnošću da će Grupa nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, konsolidovani finansijski izveštaji Grupe sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u budućnosti.

(c) Iznosi u stranim valutama

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene. Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Prihodi i rashodi nastali u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa fizičkim i pravnim licima u toku perioda iskazani su u bilansu uspeha Grupe, u okviru pozicije "Neto prihod po osnovu naknada i provizija".

Kursne razlike koje su rezultat prevođenja jedne valute u drugu valutu po različitim deviznim kursevima uključujući i kursne razlike po osnovu valutne klauzule, iskazane su u bilansu uspeha Grupe, u okviru pozicije "Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekta ugovorene valutne klauzule".

Nemonetarna imovina i obaveze u stranim valutama koje se iskazuju po fer vrednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema deviznom kursu važećem na datum kada je određena fer vrednost. Nemonetarna imovina i obaveze koje se iskazuju po istorijskom trošku u stranoj valuti preračunavaju se korišćenjem deviznog kursa važećeg na datum transakcije.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane NBS, bili su sledeći:

	31.12.2024.	31.12.2023.
USD	112,4386	105,8671
EUR	117,0149	117,1737
CHF	124,5237	125,5343

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(d) Prihodi i rashodi od kamata***(i) Metod efektivne kamatne stope*

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose primenom metode efektivne kamatne stope za sve kamatonosne finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju buduću novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Grupa procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati. Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer ako isti postoje. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Grupa prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Grupe, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva.

Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju:

- a) "origination fee" - naknada koju Grupa naplaćuje u vezi za emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju naknade procene finansijskog stanja zajmoprimca, procena i evidentiranje garancija, kolateralna i drugih sigurnosnih aranžmana, pregovaranje o uslovima instrumenta, priprema i obrada dokumenata i zatvaranje transakcije;
- b) "commitment fee" – naknada primljena za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati;
- c) "origination fee" – naknade koje se plaćaju po osnovu emitovanja finansijskih obaveza koji su vrednovani po amortizovanoj vrednosti.

Grupa obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, koja se evidentira u momentu naplate.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10) odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Grupa se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCL ("purchased and/or originated credit – impaired") Grupa obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost sredstva. Kreditno usklađena efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCL finansijskog sredstva.

(ii) Prezentacija

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope;
- kamate za hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat obračunate primenom efektivne kamatne stope;
- kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha; i
- kamate po osnovu derivativnih finansijskih instrumenata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(e) Prihodi i rashodi od naknada i provizija**

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Naknade koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i koje se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- a) naknade koje se naplaćuju za servisiranje kredita ("monitoring" ili "management" fee);
- b) "commitment fee" – naknada za izdavanje kredita kada je malo verovatno da će se kreditni aranžman realizovati; i
- c) naknade vezane za sindicirani kredit koje je Grupa primila za uslugu aranžera/agenta transakcije.

Saglasno MSFI 15 predviđena su dva pristupa za priznavanje prihoda od naknada i provizija: "u trenutku" i "tokom vremena kako su pružene usluge". Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga kao i prihode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

Rashodi naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge. Rashodi naknada i provizija obuhvataju i rashode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

(f) Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti derivata, izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika, kao i efekte usklađivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(g) Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

(h) Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke/gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a gde se promena fer vrednosti može pripisati riziku koji je predmet zaštite.

(i) Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti.

(j) Poreski rashod

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru ostalog rezultata.

- (i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2024. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha korigovan u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(j) Poreski rashod (nastavak)***(ii) Odloženi porez na dobit*

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Na osnovu njihovih budućih poreskih posledica, privremene razlike mogu da budu:

- oporezive privremene razlike, koje će za posledicu imati oporezive iznose pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) u budućim periodima kada knjigovodstveni iznos sredstva bude nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom;
- odbitne privremene razlike koje će za posledicu imati iznose koji će moći da se odbiju pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) budućeg perioda u kojem će knjigovodstveni iznos sredstva biti nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Grupa plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

(k) Finansijska sredstva i obaveze*(i) Priznavanje i početno vrednovanje*

Grupa vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

*(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje***Finansijska sredstva**

Grupa klasifikuje finansijska sredstva prilikom inicijalnog priznavanja u sledeće kategorije sredstava:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti;
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat; i
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Zahtevi u pogledu klasifikacije dužničkih i vlasničkih instrumenata su opisani u nastavku:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji ispunjavaju definiciju finansijske obaveze iz perspektive izdavaoca, kao što su krediti, hartije od vrednosti i druga slična potraživanja.

Klasifikacija i vrednovanje dužničkih instrumenata zavise od dva osnovna kriterijuma:

- 1) poslovnog modela na osnovu kojeg Grupa upravlja finansijskim sredstvom i
- 2) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (tzv. SPPI kriterijum)

Poslovni model

Poslovni model odražava način na koji Grupa upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. To podrazumeva procenu da li je cilj Grupe da prikuplja novčane tokove po osnovu držanja finansijskog sredstva ili je cilj prikupiti novčana sredstva kako po osnovu držanja tako i po osnovu prodaje finansijskog sredstva. Ukoliko nijedno od navedenog nije primenjivo (npr. finansijsko sredstvo je namenjeno trgovanju) finansijsko sredstvo se drži u okviru "ostalog" poslovnog modela i klasifikuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)**(ii) *Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)***Finansijska sredstva (nastavak)***Dužnički instrumenti (nastavak)*

Procena poslovnog modela vrši se na nivou grupe finansijskih sredstava kao što je nivo portfolija ili podportfolija pri čemu se uzimaju u obzir sve relevantne i objektivne informacije kao što su prodaje sredstava koje su realizovane u prošlosti, namere rukovodstva u pogledu budućih prodaja, upravljanje rizicima, vrednovanje performansi sredstva i njihovo izveštavanje rukovodstvu i drugo. Procena poslovnog modela se zasniva na realnim budućim očekivanjima. Reklasifikacija finansijskog sredstva se vrši ukoliko se promeni poslovni model na osnovu kojeg se upravlja tim sredstvom. Grupa ne očekuje česte promene poslovnih modela.

SPPI kriterijum

Ukoliko je poslovni model držanje radi prikupljanja novčanih tokova ili držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja, Grupa procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate ("SPPI test"). Za svrhu ove procene, "glavnica" se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva na dan inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao nadoknada za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika, ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu. Ukoliko ugovoreni uslovi finansijskog sredstva uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Na osnovu prethodno navedenih kriterijuma dužnički instrumenti se klasifikuju u sledeće kategorije sredstava:

1) Finansijsko sredstvo po amortizovanoj vrednosti

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost ovih finansijskih sredstava se naknadno koriguje za utvrđena smanjenja vrednosti odnosno procenjeno obezvređenje kao što je objašnjeno u napomeni 3(k)(viii). Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodi efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

2) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha i držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Kao i kod finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti, utvrđena smanjenja vrednosti ovih sredstava odnosno obezvređenje, prihodi od kamate kao i dobiti/gubici po osnovu promene kursa valuta priznaju se u bilansu uspeha. Ispravka vrednosti se priznaje u okviru revalorizacionih rezervi, budući da knjigovodstvene vrednosti ovih sredstava mora da bude jednaka njihovoj fer vrednosti. Prilikom prestanka priznavanja, kumulirani dobiti i gubici prethodno priznati u okviru ostalog rezultata, reklasifikuju se i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih sredstava po fer vrednosti" u bilansu uspeha. Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodi efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijsko sredstvo koje ne zadovoljava kriterijume za klasifikaciju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat meri se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)***Finansijska sredstva (nastavak)***Dužnički instrumenti (nastavak)*

Pored toga, u ovu grupu finansijskih sredstava se klasifikuju:

- finansijska sredstva kojima se trguje ukoliko su kupljeni za svrhu trgovanja u bliskoj budućnosti ili su prilikom inicijalnog priznavanja deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja sa ciljem ostvarivanja kratkoročnog profita;
- finansijska sredstva koju Grupa prilikom inicijalnog priznavanja označava da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha nezavisno od poslovnog modela i karakteristika novčanih tokova sa ciljem da se eliminiše ili znatno umanjí tzv. "računovodstvena neusklađenost".

Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju kroz bilans uspeha u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata". Prihodi od kamate po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Grupa instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat izuzev u slučajevima kada se njima trguje što podrazumeva da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Takva klasifikacija se vrši za svaki instrument kapitala pojedinačno. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Grupa u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestanka priznavanja. Odredbe MSFI 9 u pogledu obezvređenja finansijskih sredstava se odnose samo na dužničke instrumente. Za instrumente kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Dividende se priznaju u poziciji "Ostali poslovni prihodi" u okviru bilansa uspeha kada je pravo Grupe na dividendu ustanovljeno.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala po fer vrednosti kroz bilans uspeha se evidentiraju u okviru pozicije "Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze

Grupa klasifikuje finansijske obaveze, izuzev preuzetih neopozivih obaveza po osnovu nepovučenih kredita i plasmana i finansijskih garancija, kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(v)).

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuju derivate, finansijske obaveze koje su namenjene trgovanju (npr. kratke pozicije u knjizi trgovanja) i druge finansijske obaveze koje su označene po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, vezano za odmeravanje finansijskih obaveza inicijalno označenih po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika bude prikazan u ostalom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusaglašenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika naknadno se ne reklasifikuju u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(iii) Prestanak priznavanja (nastavak)***Finansijska sredstva**

Grupa prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla;
- kada Grupa prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom;
- kada su značajno modifikovani ugovorni uslovi finansijskog sredstva (videti napomenu 3(k)(iv)).

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira (i) primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i (ii) eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, priznaje se u bilansu uspeha.

Grupa obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Grupa zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Grupa zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Grupa, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Grupa nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Grupa prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

*(iv) Modifikacija**Prestanak priznavanja usled značajne modifikacije ugovornih uslova*

U slučajevima promene ugovornih uslova, Grupa procenjuje da li su novčani tokovi značajno modifikovani. Ukoliko su novčani tokovi finansijskog sredstva/obaveze značajno modifikovani u odnosu na originalno ugovorene dolazi do prestanka njihovog priznavanja i priznavanja novog finansijskog sredstva/obaveze po fer vrednosti uvećane za eventualne transakcione troškove (a koji se odnose na novo finansijsko sredstvo/obavezu). Eventualne razlike između knjigovodstvene vrednosti postojećeg i fer vrednosti novog finansijskog sredstva/obaveze se priznaju u bilansu uspeha u okviru pozicija "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti" i "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti".

Grupa pod značajnom modifikacijom novčanih tokova podrazumeva: izmene ugovora usled komercijalnih razloga koje su u skladu sa tržišnim uslovima, izmena valute ili dužnika, kao i promene kojima se uvode ugovorene odredbe koje dovode do neispunjenja SPPI kriterijuma. Saglasno MSFI 9, novo finansijsko sredstvo je klasifikovano u Nivo 1 za potrebe merenja očekivanog kreditnog gubitka (u daljem tekstu: ECL), izuzev ukoliko se ne radi o sredstvu koje predstavlja POCL.

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se nužno značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(iv) Modifikacija (nastavak)**Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja (nastavak)*

Saglasno MSFI 9, Grupa utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha (pozicija "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha"). Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom trajanja ugovora.

(v) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Grupa ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Grupa ima po osnovu trgovanja.

(vi) Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju primenom metode efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjenu za obezvređenje.

(vii) Merenje po fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Grupa meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Grupa određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analizu diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Grupu, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(vii) Merenje po fer vrednosti (nastavak)

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Grupa podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrdivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrdivih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Grupa ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponuđenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Grupe i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Grupa smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrđivi na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrđiva.

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Grupa preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti (tzv. Nivo 1). Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika (tzv. Nivo 2).

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Grupa koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Grupa ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Grupe pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9

Grupa obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(viii) *Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)*

Osnovni principi i pravila Grupe pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9

Za ove svrhe, Grupa primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja (izuzev POCI) i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na izloženosti koje su u okviru modela očekivanog gubitka. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike. PD parametar se preračunava na klijentskom nivou, dok se stajing proces sprovodi na nivou transakcija. Model transfer logike se zasniva na kvantitativnom pristupu poznatom kao model kvantilne regresije gde je: 1) termin “značajan” preveden u percentil koji vodi do određivanja prağa transfera (u zavisnosti od PD u momentu odobrenja, proteklog vremena od momenta odobrenja i preostale ročnosti) što predstavlja svojevrсно teorijsko povećanje koje kvantilni model smatra “značajnim” sa statističkog stanovišta; model kvantilne regresije koristi kao 3 ulazne varijable (PD inicijalni, starost i preostalu ročnost) da opiše ciljnu promenljivu koja je kvantil; dok 2) termin “povećanje” predstavlja relativno povećanje ili smanjenje PD za vreme životnog ciklusa plasmana od momenta odobrenja do datuma izveštavanja. Kad god relativna promena vrednosti PD za vreme životnog ciklusa plasmana probije prağ procenjen na osnovu modela, dati finansijski instrument se klasifikuje u Nivo 2.

Relativno povećanje PD koje dovodi do prelaska na Nivo 2 za svaki segment, inicijalni rejting i preostalu ročnost data je u sledećoj tabeli:

		Preostala ročnost =< 1Y	Preostala ročnost =< 5Y	Preostala ročnost > 5Y
Inicijalni rejting (1 to 8)	Srednja privredna društva	do 4,64x	do 3,36x	do 2,78x
	Mala privredna društva	do 17,65x	do 12,18x	do 7,34x
	Stanovništvo	do 22,55x	do 10,83x	do 4,25x

Kvalitativni kriterijumi koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih minimum 24 meseca (probation period). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watchlist 2 ili lošiju managerial klasifikaciju (RE – u nadležnosti organizacionih struktura koje se bave restrukturiranim izloženostima) se klasifikuju u Nivo 2;

Watchlist 2 se odnosi na klijente sa većim rizikom ukazujući na strukturne/strateške probleme, loše poslovanje kao i probleme sa profitabilnošću. Status na watchlist 2 ne može se dodeliti finansijskom instrumentu u momentu njegovog nastanka, već se dodeljuje u slučaju pogoršanja kreditnog rizika u poređenju sa inicijalnim.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)*Osnovni principi i pravila Grupe pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9

U cilju unapređenja modela transferne logike, Grupa je implementirala dodatne kvantitativne faktore (quantitative backstop indicators) koji podrazumevaju automatsku klasifikaciju u Nivo 2:

- Transakcije kod kojih je 3 puta povećan nivo kreditnog rizika posmatrano kroz vrednost PD za ceo životni vek plasmana (3 time increase lifetime PD);
- Transakcije čiji dužnici imaju tzv. Bazelski PD veći od 20%.

Ovi tzv. rezervni („backstop“) indikatori dopunjuju model transferne logike u smislu da na početku nijedna transakcija ne bi mogla imati veći PD od 9,222% jer je to gornja granica rejtinga 7 sa master skale koja se koristi kao granična vrednost. Model transfer logike bi mogao da ima niži prag primenjen na ove transakcije u zavisnosti od inicijalne ročnosti („age“), preostalog roka dospeća i inicijalnog MSFI 9 PD tako da 20% Basel PD backstop pokreće alokaciju Nivoa 2 pre modela transfer logike. Slično, trostruko povećanje kreditnog rizika tokom životnog veka postoji za transakcije u grupama sa boljim rejtingom, tako da ako dođe do pogoršanja njihovog rejtinga, trostruko povećanje će se pokrenuti pre nego što se prekrši prag transfer logike.

Model transferne logike treba da odrazi simetričnost. Konkretno, ukoliko se u uzastopnim obračunskim periodima kreditni kvalitet finansijskog instrumenta dodeljenog Nivou 2 poboljša tako da više ne postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika od momenta početnog priznavanja, onda se takav finansijski instrument klasifikuje u Nivo 1. U tom smislu UniCredit Grupa je implementirala dodatni minimalni period u Nivou 2 koji podrazumeva da pre reklasifikacije iz Nivoa 2 u Nivo 1 finansijski instrument mora da provede u kontinuitetu 3 meseca u Nivou 2 (minimum time permanence).

U postupku obezvređenja, Grupa posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja.

(ix) Otpisi

Kada utvrdi da su određena finansijska sredstva nenaplativa, Grupa ih otpisuje. Otpis finansijskog sredstva predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu, pri čemu se razlikuje otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis i otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga.

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Grupa proceni da sredstvo neće biti naplaćeno, ali se Grupa ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva. U tim slučajevima Grupa procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva. Grupa ima pravo i na obračun zakonske zatezne kamate nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali istu ne evidentira do momenta naplate. Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Grupa sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni). S obzirom da se Grupa ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. U momentu kada Grupa proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije. Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Grupa proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem finansijskog sredstva u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja. U slučaju naplate otpisanih finansijskih sredstava prihod se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto prihod/rashod po osnovu umanjjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“.

Knjigovodstveno stanje otpisanih finansijskih sredstava bez otpusta duga na dan 31. decembar 2024. godine iznosi 16.676.250 hiljada dinara (31. decembar 2023. godina: 15.796.048 hiljada dinara).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(l) Gotovina i sredstva kod centralne banke**

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Grupe, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(m) Potraživanja i obaveze po osnovu derivata

Derivati su izvedeni finansijski instrumenti ili drugi ugovori koji poseduju tri osnovne karakteristike: njihova vrednost se menja zavisno od promena neke bazične – osnovne vrednosti, ne zahtevaju nikakvo početno neto ulaganje ili se zahteva relativno malo neto ulaganje i izmiruju se na datum u budućnosti. Derivati obuhvataju forvard transakcije, valutne svopove, kamatne svopove, robne svopove kao i kamatne opcije. U bilansu stanja se prikazuju u okviru aktive ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u okviru pasive ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom merenju iskazuju se u bilansu uspeha, u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

(n) Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo zaštite od rizika

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Grupa je odabrala opciju da nastavi da primenjuje MRS 39 vezano za računovodstvo zaštite od rizika.

Grupa označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Grupa formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Grupa ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

(i) Hedžing fer vrednosti

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Grupe za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(ii) Hedžing tokova gotovine

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koji se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom, obavezom ili vrlo izvesnom budućom transakcijom i koji može uticati na rezultat, promene u instrumentu hedžinga se obuhvataju:

- deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga koji je određen kao efektivni hedžing se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu;
- neefektivni deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga se priznaje u bilansu uspeha.

Priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Grupe za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(o) Krediti i potraživanja**

Pozicije “Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija” i “Kredit i potraživanja od komitenata” u bilansu stanja obuhvataju finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(k)(ii)). Ukoliko su iskazani po amortizovanoj vrednosti, krediti i potraživanja se u bilansu stanja prikazuju u neto iznosu umanjenom za formiranu ispravku vrednosti (napomena 3(k)(viii)). Ispravka vrednosti se formira umanjemem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja na teret rashoda. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji, prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije “Neto prihodi/rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha”.

(p) Hartije od vrednosti

Pozicija “Hartije od vrednosti” u bilansu stanja obuhvata dužničke hartije od vrednosti koje mogu biti klasifikovane u sve tri kategorije finansijskih sredstava zavisno od poslovnog modela i SPPI kriterijuma. U pogledu klasifikacije i vrednovanja videti napomenu 3(k)(ii).

(q) Nekretnine i oprema*(i) Priznavanje i merenje*

Početno vrednovanje nekretnina i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja:

- oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja;
- nekretnine se vrednuju po revalorizacionom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije.

Revalorizacija se vrši dovoljno redovno kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda. Prema instrukciji UniCredit Grupe “kancelarijska” procena od strane ovlašćenog procenitelja se sprovodi polugodišnje. Ukoliko se istom utvrdi odstupanje fer vrednosti više od 10% u odnosu na postojeću, pristupa se “punoj” proceni fer vrednosti.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za istu nekretninu. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se prenosi u celosti na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine. Prenosnje revalorizacione rezerve na neraspoređenu dobit vrši se i dok se sredstvo koristi po proporcionalnoj metodi. Revalorizacionu rezervu nije moguće preneti u bilans uspeha.

Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina i opreme. Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) Naknadni troškovi

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Grupu.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Grupu i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(q) Nekretnine i oprema (nastavak)***(iii) Amortizacija*

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva sa pravom korišćenja se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
Građevinski objekti	saglasno procenjenom korisnom veku upotrebe	-
Nameštaj	Maksimalno 25	4%
Elektronski sistemi	Maksimalno 15	6,67%
Ostalo	Maksimalno 10	10%

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna ili revalorizovana vrednost u slučaju nekretnina.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(r) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina obuhvata softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalne imovine, počev od narednog meseca u odnosu na mesec kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu.

Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(s) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže radi ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe.

Početno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po metodu fer vrednosti i ne podležu obavezi obračuna amortizacije kao ni utvrđivanju eventualnog obezvređenja. Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicionih nekretnina priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(t) Lizing

(i) Grupa kao korisnik lizinga

Lizing je saglasno MSFI 16 definisan kao ugovor, ili deo ugovora, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu. Sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- ukoliko se sredstvo koje je predmet lizinga može eksplicitno ili implicitno identifikovati;
- kada se tokom lizing perioda mogu ostvariti sve suštinske ekonomske koristi od korišćenja sredstva; i
- ako se može upravljati korišćenjem sredstva, odnosno odlučivati na koji način i za koje svrhe će se sredstvo koristiti tokom celog perioda lizinga.

Kao što je dozvoljeno standardom, Grupa ne primenjuje zahteve MSFI 16 za korisnike lizinga na sredstva male vrednosti tj. vrednosti do EUR 5.000 u dinarskoj protivvrednosti, kratkoročne zakupe (do godinu dana) i nematerijalnu imovinu. Tipični primeri sredstava male vrednosti su: štampači, aparati za vodu, pos terminali, tableti, računari, telefoni i manji kancelarijski nameštaj. Navedeni zakupi se priznaju kao rashod po proporcionalnoj metodi u bilansu uspeha.

Kada se analizom ugovora proceni da je ugovor lizing, sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje u aktivi, a obaveza po osnovu lizinga u pasivi bilansa stanja. Sredstvo sa pravom korišćenja se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja se sastoji iz:

- vrednosti inicijalno priznate obaveze po osnovu lizinga;
- iznosa unapred plaćenih lizing obaveza i datih depozita;
- iznosa inicijalnih direktnih troškova, ukoliko ih ima;
- umanjenja za eventualne lizing podsticaje primljene od davaoca lizinga;
- procenjene troškove demontaže i uklanjanja imovine kao i vraćanja imovine u prvobitno stanje.

Nakon početnog priznavanja, sredstvo se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke po osnovu obezvređenja, usklađenoj za ponovna merenja obaveza po osnovu lizinga.

Sredstva za pravom korišćenja se amortizuju proporcionalnom metodom. Obračun amortizacije kreće od prvog dana narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo raspoloživo za korišćenje.

Obaveza po osnovu lizinga se inicijalno vrednuje po sadašnjoj neto vrednosti svih budućih lizing plaćanja po osnovu lizinga (bez poreza na dodatu vrednost), diskontovanih po kamatnoj stopi implicitnoj za lizing, a u nedostatku iste, po inkrementalnoj stopi zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja se određuje na bazi troškova finansiranja obaveze sličnog trajanja i sličnog obezbeđenja kao one koja je predviđena lizing ugovorom.

Buduća lizing plaćanja koja se nakon diskontovanja uključuju u vrednost lizing obaveze obuhvataju:

- fiksna plaćanja umanjena za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom;
- varijabilna lizing plaćanja, odnosno plaćanja koja zavise od indeksa ili stope;
- plaćanja u skladu sa klauzulom o garanciji rezidualne vrednosti predmeta zakupa;
- cenu koštanja opcije otkupa, ukoliko je razumno sigurno da će se opcija koristiti;
- kazne za raskid ugovora, ukoliko je razumno verovatno da će iskoristiti opcija raskida.

Nakon početnog priznavanja, obaveza po osnovu lizinga se umanjuje za izvršena plaćanja lizing obaveze, povećava za pripisanu kamatu i usklađuje po osnovu:

- promene u budućim lizing plaćanjima, koje nastaju kao rezultat promene stope ili indeksa koji je korišćen za utvrđivanje inicijalne lizing obaveze;
- promene u proceni korišćenja opcije za kupovinu predmetne imovine;
- promene iznosa za koji se očekuje da će se platiti prema garanciji rezidualne vrednosti;
- promene lizing perioda.

Usklađivanje vrednosti obaveze po osnovu lizinga zahtevaju i usklađivanje sredstva sa pravom korišćenja. Po osnovu lizinga, Grupa priznaje troškove amortizacije i rashod kamate u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(t) Lizing (nastavak)***(i) Grupa kao davalac lizinga*

Kada se Grupa pojavljuje u ulozi davaoca lizinga, vrši se procena da li se radi o finansijskom ili operativnom lizingu. Ukoliko Grupa proceni da se ugovorom prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva, lizing se klasifikuje kao finansijski. U suprotnom, radi se o operativnom lizingu. MSFI 16 ne donosi suštinske promene vezano za računovodstveni tretman lizinga kod davaoca lizinga u odnosu na MRS 17.

(u) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknadivog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

Nadoknadiva vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknadivog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(v) Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Grupe.

Grupa klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta. Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(w) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Grupu. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Grupa ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

(x) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Grupa u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(y) Naknade zaposlenima**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Grupa je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Grupa je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2024. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki. Za utvrđivanje rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju korišćene su statističke tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, a takođe i tablice iščezavanja sastavljene od strane aktuara, kao i projektovana godišnja stopa rasta zarada od 12% i godišnja diskontna stopa od 5%. Pored toga, Grupa je u 2024. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

Obaveze po osnovu kratkoročnog nagrađivanja zaposlenih iskazuju se na nediskontovanoj osnovi, a priznaju se kao trošak u trenutku pružanja usluge. Dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja zaposlenih koji su uključeni u navedene šeme nagrađivanja na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Grupe. Obaveze za dugoročno nagrađivanje priznaju se korišćenjem odgovarajuće diskontne stope.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

(a) Uvod i pregled

Osnovne vrste materijalno značajnih rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju:

- Kreditni rizik;
- Tržišni rizik;
- Operativni rizik;
- Rizik likvidnosti;
- Rizik usklađenosti poslovanja;
- AML rizik (rizik od pranja novca i finansiranja terorizma);
- Strateški/poslovni rizik;
- Reputacioni rizik;
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- Rizik modela;
- Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine.

Okvir za upravljanje rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje materijalnim vrstama rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Grupe prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% regulatornog kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% regulatornog kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Grupe pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Grupe obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Grupa ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Upravljanje rizicima.

Struktura Upravljanja rizicima¹ organizovana je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad sledećih struktura:

- Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima (u okviru koje se nalaze strukture: Upravljanje sredstvima obezbeđenja i imovinom, Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima, Modeliranje kreditnog rizika i Kreditni proces i politike);
- Kreditni poslovi (u okviru koje se nalaze sledeće strukture: Kreditni poslovi sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Kreditna odobrenja za velika privredna društva, Kreditna odobrenja za mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima privrede);
- Finansijski rizici;
- Interna validacija.

Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Interna revizija

Interna revizija obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i višegodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina ciklusa revizije) određenog poslovnog procesa/rizika može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika, odnosno regulatornog i/ili zahteva UniCredit Grupe. Interna revizija redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) izdatih u izveštajima interne revizije i izveštava Izvršni odbor, Odbor za reviziju i Upravni odbor o njihovom statusu kao i o kašnjenjima u implementaciji mera.

¹ U okviru Upravljanja rizicima se nalazi i struktura koja je zadužena za nefinansijske rizike

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik**

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta.

Kreditni proces u Grupi zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju strukture koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih struktura u okviru Upravljanja rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

Grupa u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje sledeća interna akta: Pravilnik o upravljanju rizicima, Pravilnik o nadležnostima u kreditnim poslovima, dokumente kojima se uređuju pravila dodele kreditnog rejtinga, Poslovnik o radu kreditnog odbora, Politiku za ublažavanje kreditnog rizika, Politiku za procene vrednosti nepokretnosti, Pravila za praćenje klijenata sa povišenim rizikom, Pravila za upravljanje restrukturiranim i problematičnim klijentima, Pravilnik o obračunu rezervisanja prema MRS/MSFI i druga akta. Cilj Grupe je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti od negativnog uticaja, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Grupa donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Grupa obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija. Grupa takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Grupe definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

U fokusu praćenja kreditnog portfolija privrede tokom 2024. godine je bila procena upozoravajućih signala uzrokovanih opštom krizom vezanom za konflikte u svetu, ali i negativnim tržišnim trendovima u različitim delatnostima (npr. poljoprivreda, građevinarstvo, automobilska industrija), i njihov uticaj na portfolio. Što se tiče praćenja kreditnog portfolija, imajući u vidu sveopštu svetsku krizu, nastavljeno je sa pojačanim praćenjem upozoravajućih signala, klijenata i portfolija, i sprovođenjem različitih mera u cilju smanjenja rizika u saradnji sa klijentima koji su na listama praćenja klijenata povišenog rizika.

Nastavljeno je sa sveobuhvatnom analizom postojećeg procesa praćenja, kako samoinicijativno, tako i u skladu sa načelima UniCredit Grupe, a sve u cilju unapređenja njegove efikasnosti i efektivnosti, a kako bi se rizici prepoznali ranije i kako bi se obezbedila pravovremena reakcija Grupe. Tokom 2024. godine nastavljen je trend fluktuacija klijenata na liste i sa lista praćenja, dok je broj klijenata na listama praćenja povišen kao što se i povećava broj klijenata transferisanih iz Standard portfolija i sa Liste praćenja u lošije kategorije sa primetnim pogoršanjem opšte likvidnosti na tržištu.

Glavni cilj u 2024. godini je bio obezbeđivanje kontinuiteta u pogledu umanjenja potencijalnih negativnih efekata usled geopolitičke situacije i definisanje adekvatnih strategija ka klijentima usled negativnih uticaja usled globalne krize. Nastavljeno je kvartalno praćenje prethodno identifikovanih klijenata osetljivih na rusko-ukrajinski i blisko-istočni konflikt, u saradnji sa funkcijama prodaje, funkcije kreditnog odobrenja i portfolio monitoring funkcijom u vezi aktuelnog stanja sa potencijalno ugroženim klijentima, kao i češće ad hoc analize određenih subportfolija uz kvartalno ažuriranje liste klijenata.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Izveštavanje o kreditnom riziku**

Grupa upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika;
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija;
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika;
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika.

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki).

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Grupe u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD);
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD);
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Grupa koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom na osnovu master rejting skale. Grupa interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa MSFI, čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktima Grupe. U cilju ispunjenja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme UniCredit Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta

Limiti

Grupa upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem odgovarajućih limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik izveštaja				
			CRO Sektor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	Kontroling, upravljanje kapitalom i vlasničkim udelima / Upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)			+	+	+
Credit Risk Dashboard	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	mesečno**	+				
Izveštaj o apetitima rizika	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	kvartalno		+		+	+
Risk profile	Finansijski rizici	mesečno		+			
Management summary izveštaj	Finansijski rizici	dnevno			+***		
Operational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	mesečno			+****		
Reputational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	kvartalno			+*****		

* Izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru.

** Predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Upravljanja rizicima i direktorima struktura u okviru funkcije Upravljanja rizicima.

*** Primaoci Izveštaja su sledeći organizacioni delovi Grupe: Članovi Izvršnog Odbora (Predsednik Izvršnog Odbora i Direktori struktura za: Finansije, Korporativno bankarstvo, Poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Upravljanje rizicima, Trgovanje finansijskim proizvodima, Investicione usluge, Finansiranje, Finansijski rizici, UCL CEO, kao i UniCredit Group predstavnici (na zahtev).

**** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi Grupe: Rukovodeći Tim banke i CEO Lizinga, Interne revizije, Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja Banke, Bankarske operacije, Digitalni upravljački okvir i kontrola, Digitalizacija i informacione tehnologije, Bezbednost Banke, Strateski, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima, struktura koja se bavi Fraud Menadžmentom. Izveštaj predstavlja mesečni pregled događaja operativnih rizika.

***** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi Grupe: Rukovodeći Tim Banke. Izveštaj predstavlja kvartalni pregled rezultata analiza i uticaja na reputacioni rizik.

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je struktura Strateski, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- pregled statusa najbitnijih aktivnosti Upravljanja rizicima;
- podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija;
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke;
- osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)***Izveštaji (nastavak)*

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Strateškog, kreditnog rizika i integrisanog upravljanja rizicima i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Upravljanje rizicima, kao i direktorima svih struktura u okviru Upravljanja rizicima. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta);
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama;
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata;
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke);
- PD i LGD po segmentima;
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec);
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o apetitima rizika se sastavlja na kvartalnom nivou i prezentuje se na sednici ALCO odbora. U pripremi izveštaja učestvuju organizacioni delovi Banke koji učestvuju u izradi okvira apetita rizika. Izveštaj podrazumeva praćenje ponašanja ključnih risk indikatora performansi kroz vreme sa ciljem:

- da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika na nivou Banke (što je kroz 'bottom up' proces usaglašeno sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora);
- da upozori na potencijalna značajna negativna kretanja ključnih indikatora i njihovih komponenata, kao i da pruži objašnjenje istih;
- da podrži razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim rizičnim profilom.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Grupu, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Grupa sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Grupe kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 20)		Hartije od vrednosti uključujući i založene hartije (napomena 22)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 23)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 24)		Ostala finansijska sredstva** (napomena 29)		Vanbilansne stavke	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
U hiljadama dinara												
Pojedinačna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	-	-	569.267	102.153	9.051	1.701	7.542	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani*	-	-	-	-	-	-	4.315.882	9.134.163	2.260	6.421	323.870	460.808
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	4.732.657	4.533.856	49.048	74.132	3.534	4.406
Bruto plasmani	-	-	-	-	-	-	9.617.806	13.770.172	60.359	82.254	334.946	465.214
Ispravka vrednosti	-	-	-	-	-	-	6.580.722	8.357.800	56.475	76.725	179.659	313.283
Knjigovodstvena vrednost	-	-	-	-	-	-	3.037.084	5.412.372	3.884	5.529	155.287	151.931
Grupna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 1-6	191.329.023	130.511.724	100.275.223	102.262.512	72.022.759	63.008.821	240.874.404	209.801.628	268.380	195.501	306.577.947	269.035.254
Pravna lica, rejting 7	-	-	-	-	-	-	8.069.983	3.938.136	927	711	4.926.407	8.510.136
Pravna lica, rejting 8	-	-	-	-	-	-	241.255	1.026.004	468	2.228	164.535	29.180
Fizička lica Nivo 1	-	-	-	-	-	-	128.787.608	104.095.792	23.907	27.751	6.473.843	3.432.107
Fizička lica Nivo 2	-	-	-	-	-	-	7.915.193	25.284.784	18.100	-	550.958	2.363.597
Bruto plasmani	191.329.023	130.511.724	100.275.223	102.262.512	72.022.759	63.008.821	385.888.443	344.146.344	311.782	226.191	318.693.690	283.370.274
Ispravka vrednosti	8	8	284.930	271.187	14.847	2.430	4.168.805	5.089.009	586	315	1.059.297	1.224.641
Knjigovodstvena vrednost	191.329.023	130.511.716	99.990.293	101.991.325	72.007.912	63.006.391	381.719.638	339.057.335	311.196	225.876	317.634.393	282.145.633
Knjigovodstvena vrednost aktive sa dodeljenim rejtingom	191.329.015	130.511.716	99.990.293	101.991.325	72.007.912	63.006.391	384.756.722	344.469.707	315.080	231.405	317.789.680	282.297.564
Knjigovodstvena vrednost aktive bez dodeljenog rejtinga	-	-	2.878.229	2.454.461	-	-	-	-	2.051.924	1.267.772	-	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost	191.329.015	130.511.716	102.868.522	104.445.786	72.007.912	63.006.391	384.756.722	344.469.707	2.367.004	1.499.177	317.789.680	282.297.564

* Kategorija „Pravna lica – restrukturirani plasmani“ uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

** Razlika u odnosu na ukupna ostala sredstva se odnosi na nefinansijska sredstva koja na 31.12.2024. godine iznose bruto 896.256 hiljade dinara (2023: 422.005 hiljada dinara) i imaju ispravku vrednosti 1.993 hiljade dinara (2023: 2.681 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE

IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Implementacija bazelskih standarda**

U oblasti primene Bazelskih standarda, težište aktivnosti bilo je na nastavku razvoja novog modela izloženosti u slučaju statusa neizmirenja obaveza kao i modela gubitaka u slučaju neizmirenja obaveza, kao i testiranju i implementiranju novog rejting modela za segment srednjih privrednih društava u novembru 2024. godine..

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit Grupe i kao takva su jedinstvena za sve članice UniCredit Grupe. Rejting sistem UniCredit Grupe je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Grupa koristi rejting modele UniCredit Grupe za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Rejting podklasa	Rejting	PD min %	PD mid %	PD max %
1	1+	0,000%	0,020%	0,026%
2	1	0,026%	0,030%	0,035%
3	1-	0,035%	0,041%	0,048%
4	2+	0,048%	0,056%	0,065%
5	2	0,065%	0,076%	0,089%
6	2-	0,089%	0,104%	0,121%
7	3+	0,121%	0,141%	0,165%
8	3	0,165%	0,192%	0,224%
9	3-	0,224%	0,262%	0,306%
10	4+	0,306%	0,357%	0,417%
11	4	0,417%	0,487%	0,568%
12	4-	0,568%	0,663%	0,775%
13	5+	0,775%	0,904%	1,056%
14	5	1,056%	1,232%	1,439%
15	5-	1,439%	1,680%	1,961%
16	6+	1,961%	2,289%	2,673%
17	6	2,673%	3,120%	3,643%
18	6-	3,643%	4,253%	4,965%
19	7+	4,965%	5,796%	6,767%
20	7	6,767%	7,900%	9,222%
21	7-	9,222%	10,767%	12,570%
22	8+	12,570%	14,674%	17,131%
23	8	17,131%	20,000%	100%
24	8-	100%	100%	100%
25	9	100%	100%	100%
26	10	100%	100%	100%

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Grupi i da će otići u status neizmirenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizmirenja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizmirenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Interni rejting sistem (rejting skala) (nastavak)**

Rejtinzi 8+ i 8 pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Za potrebe MSFI 9 rejtinzi iz masterskale se mapiraju tako što se klijenti sa rejting podeoka koji pripadaju istom rejtingu (npr. 1+, 1 i 1-) grupišu zajedno u jednu rejting klasu (npr. rejting 1). MSFI 9 PD model kreira PD krive za rejting klase od 1 do 8 za 3 segmenta, fizička lica, mala i srednja preduzeća i korporativni klijenti. Zatim se ove PD krive prilagođavaju za informacije koje se odnose na budućnost (forward-looking information – FLI). Sa FLI, PD vrednosti se za prve 3 godine prilagođavaju u skladu sa projekcijama makroekonomskih kretanja i utiču na PD vrednosti tako što im vrednost podižu ili spuštaju. Dodatno na osnovu politike Grupe, PD vrednosti moraju da budu specifične na nivou klijenta. Stoga, tačne kumulativne PD (cPD) na nivou klijenta se izvode iz cPD na nivou rejting klase. Klijentima se dodeljuju rejting klase na osnovu njihovih tačnih Basel PD na datumu izveštavanja. Basel PD klijenta se upoređuje sa srednjim vrednostima PD uzetim sa master skale koja je prikazana na prethodnoj strani, cele rejting klase i na osnovu toga se cPD kriva pomera naniže ili naviše u zavisnosti od toga da li je Basel PD klijenta iznad ili ispod srednje vrednosti PD.

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka

U skladu sa važećim dokumentom MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, Grupa obračunava dvanaestomesečni ECL ili ECL za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Grupa primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 – pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koja nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 – pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali gde ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 – uključuje finansijska sredstva koja imaju objektivne dokaze o obezvređenju na izveštajni datum.

Na kraju Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu, dok Nivo 3 uključuje problematičnu finansijsku aktivu. U kalkulaciji očekivanih gubitaka za finansijske instrumente u Nivo 1 primenjuje se dvanaestomesečni obračun očekivanog gubitka, dok se za finansijske instrumente u Nivou 2 primenjuje obračun na nivou životnog veka (lifetime).

Nivo 1 dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak primenjuje se na sve stavke od početka priznavanja sve dok nema značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta. Obezvređenje za njih se obračunava u skladu sa metodologijom Grupe na sledeći način:

$$ECL = \sum_{m=1}^{\min(12;T)} (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1 + EIR}\right)^{\frac{m}{12}}$$

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)**

Gde je:

- $EAD_{t_i}^{unsec}$ neobezbeđena izloženost u momentu default-a u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu default-a u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} neobezbeđena izloženost u datom mesecu (napomena: pretpostavlja se da obezbeđen deo ima LGD 0%, i time ECL 0)
 - CPD_m kumulativna verovatnoća default-a u mesecu m
 - LGD_m^{unsec} neobezbeđeni gubitak u momentu default-a u mesecu m
 - T dospeće u mesecima
 - EIR efektivna kamatna stopa
 - m mesec

Finansijski instrumenti kod kojih postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika od momenta inicijalnog odobrenja su klasifikovani u Nivo 2. Za ove instrumente iako još uvek nisu u default-u preračunava se očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek plasmana. Obezvređenje za njih se preračunava u skladu sa metodologijom Grupe na sledeći način:

$$ECL = \sum_{m=1}^T (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1 + EIR} \right)^{\frac{m}{12}}$$

Gde je:

- $EAD_{t_i}^{unsec}$ neobezbeđena izloženost u momentu default-a u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu default-a u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} neobezbeđena izloženost u datom mesecu (napomena: pretpostavlja se da obezbeđen deo ima LGD 0% i time ECL 0)
- CPD_m kumulativna verovatnoća default-a u mesecu m
- LGD_m^{unsec} neobezbeđeni gubitak u momentu default-a u mesecu m
- T dospeće u mesecima
- EIR efektivna kamatna stopa
- m mesec

LGD je jedan od glavnih komponenti parametara kreditnog rizika koji se koristi za obračun ispravke vrednosti. LGD na osnovu zahteva MSFI 9 se prilagođava sa FLI i izračunava se na sledeći način:

$$LGD_{unsec} = LGD_{likvidacija} * (1 - stopa oporavka)$$

Gde je LGD likvidacija procenjen na osnovu proseka vrednosti LGD za slučajeve neizvršenja novčanih obaveza rešenih kroz proces likvidacije za 3 segmenta, fizička lica, mala i srednja preduzeća i korporativni klijenti, dok stopa oporavka predstavlja verovatnoću da će se klijenti vratiti u performing portfolio odnosno da će biti izlečeni. Glavni cilj FLI u LGD parametru je inkorporiranje budućih makroekonomskih kretanja i prilagođavanje predviđene stope oporavka za portfolio u narednim godinama. Na osnovu makroekonomskog modela, Grupa prognozira procenat promene (Δ) godišnje stope oporavka u odnosu na trenutnu tačku ciklusa, za koje se očekuje da će biti oporavljeni u roku od 12 meseci, izračunato na sledeći način:

$$\Delta_{t_i}^{RR} = \frac{RR_{FL_{t_i}} - RR_{t_0}}{RR_{t_0}}, i = 1, 2, 3$$

gde:

- $RR_{FL_{t_i}}$, predstavlja prognoziranu godišnju stopu oporavka u prvoj, drugoj i trećoj godini
- RR_{t_0} , predstavlja stopu oporavka za poslednju dostupnu godinu.

Multi scenario dodatak se primenjuje da bi se ispunili zahtevi MSFI 9 standarda i najbolje prakse u bankarskoj industriji, gde se uključuju makro ekonomski efekti, na osnovu različitih potencijalnih ishoda u kalkulaciju očekivanog kreditnog gubitka.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Tabela sadrži verovatnoće za četiri alternativna scenarija (od kojih neutralni (BL), negativni (CONT) i pozitivni (POS) su dobijeni od strane UniCredit Grupe, a prosečni (AVG) scenario je jednostavno ponderisani prosek prethodno pomenuta 3 scenarija) koji su primenjeni na novembarski LLP obračun koji je predstavljen u nastavku:

Naziv	Ozbiljnost	Učešće	Komentar
Bl	-	60%	Neutralni scenario (tzv. "baseline")
Cont	Pogoršanje	35%	Negativni scenario
Pos	poboljšanje	5%	Pozitivni scenario
Avg	-	-	Kreiran uzimajući u obzir ponderisani prosek svih "delti" tj. promena u vrednosti PD/LGD po segmentima svih gornje navedenih scenarija. Ovaj obračun se koristi samo za stajing alokaciju, što znači da će se pri konačnom obračunu multi scenariji overlay-a opredeliti raspodela po staže-vima iz prosečnog scenarija a sve ostale informacije iz prethodna 3 scenarija.

Predviđene stope neizmirenja obaveza (kao i stope oporavka) predstavljaju input za trenutno (PIT)/buduće (FLI) prilagođavanje višegodišnje verovatnoće neizmirenja obaveza - LtPD (i višegodišnje stope gubitka zbog neizmirenja obaveza - LtLGD), parametara koji se koriste za izračunavanje multi scenario dodatka.

Osetljivost EAD i ECL po lokalnim segmentima i nivoima obezvređenja je data u hiljadama dinara u sledećim tabelama:

Portfolio	EAD -osnovni				EAD -negativni				EAD - pozitivni			
	od čega Nivo 1	od čega Nivo 2	od čega Nivo 3	Ukupno	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno
Corporate	157.378.785	37.968.878	4.868.189	200.215.852	151.698.044	43.649.619	4.868.189	200.215.852	157.930.260	37.417.403	4.868.189	200.215.852
Small Business	34.571.914	3.824.339	1.319.334	39.715.587	34.512.523	3.883.730	1.319.334	39.715.587	34.567.722	3.828.531	1.319.334	39.715.587
Retail - Mortgages	38.485.259	1.191.637	434.487	40.111.383	38.465.469	1.211.427	434.487	40.111.383	38.491.965	1.184.931	434.487	40.111.383
Retail - Others	58.422.550	3.040.515	3.234.334	64.697.399	58.243.808	3.219.246	3.234.345	64.697.399	58.485.896	2.977.158	3.234.345	64.697.399
Ukupno	288.858.508	46.025.369	9.856.344	344.740.221	282.919.844	51.964.022	9.856.355	344.740.221	289.475.843	45.408.023	9.856.355	344.740.221

Portfolio	ECL -osnovni				ECL - negativni				ECL - pozitivni			
	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno
Corporate	750.084	827.298	4.143.103	5.720.485	752.935	1.145.593	4.143.616	6.042.144	740.273	788.283	4.142.815	5.671.371
Small Business	278.392	246.121	941.045	1.465.558	280.515	251.818	945.705	1.478.038	279.134	246.372	938.404	1.463.910
Retail - Mortgages	29.522	18.158	100.310	147.990	30.117	20.178	101.088	151.383	29.337	17.440	99.933	146.710
Retail - Others	647.349	421.247	2.455.378	3.523.974	698.872	483.494	2.508.953	3.691.319	630.679	398.506	2.429.455	3.458.640
Ukupno	1.705.347	1.512.824	7.639.836	10.858.007	1.762.439	1.901.083	7.699.362	11.362.884	1.679.423	1.450.601	7.610.607	10.740.631

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE

IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Portfolio	ECL Final			
	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno
Corporate	744.360	820.667	4.143.103	5.708.130
Small Business	278.081	245.818	941.045	1.464.944
Retail - Mortgages	29.523	18.159	100.310	147.992
Retail - Others	647.366	421.258	2.455.389	3.524.013
Ukupno	1.699.330	1.505.902	7.639.847	10.845.079

Multi scenario overlay za IV kvartal 2024. godine i IV kvartal 2023. godine je dat u donjoj tabeli. Overlay faktor je dodat kao množilac povrh ECL kalkulacije za sve performing transakcije

Lokalni portfolio	Overlay faktor IV kvartal 2024.	Overlay faktor IV kvartal 2023.	GW portfolio	Overlay faktor IV kvartal 2024.	Overlay faktor IV kvartal 2023.
Business:	1,005	1,0113	FI (banke):	1,0195	1,0145
Corporate:	1,0613	1,1638	GPF:	1,0609	1,6012
Retail:	1,0345	1,045	MNC:	1,0777	1,097
			SOV:	1,2181	1,1589

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3)

Shodno dokumentu MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, ukoliko postoji objektivni dokaz obezvređenja (u daljem tekstu default status) na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, sva finansijska sredstva se klasifikuju u Nivo 3 obezvređenja. Prema članu 178 Uredbe EU br. 575/2013 smatra se da je neizvršenje obaveza (default) nastupilo u odnosu na određenog dužnika kada su se dogodili jedan ili oba od sledeća dva događaja: 1) dužnik je u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili/2) malo je verovatno da će dužnik platiti bar jednu od svojih kreditnih obaveza u potpunosti bez regresnih radnji koje pravno lice treba da preduzme. Za finansijske instrumente klasifikovane u Nivo 3 pravilo je da se obezvređenje zasniva na obračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek plasmana. U tom procesu Grupa posebno tretira klijente u statusu default-a čija se izloženost smatra značajnom i takve plasmane odnosno klijente Grupa individualno procenjuje, na pojedinačnoj osnovi (case by case), dok za plasmane koji nisu individualno značajni tu proceni vrši na kolektivnoj osnovi.

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjeno vrednosti se pojavilo ukoliko postoji dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Grupa je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Grupa treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima. Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora).

Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Grupe. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplata glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjnjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata u default statusu u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Grupa primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela). Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi u okviru Nivoa 3, vrši se za klijente u default statusu a da pri tome klijenti ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu rezervisanja. Kalkulacija rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se prema kalkulaciji:

$ECL = unsecEAD \times LGDs3 \text{ (time in default)}$.

Gde je:

- unsecEAD – Exposure u default-u umanjen za vrednost kolaterala;
- LGDs3 (time in default) - gubitak u trenutku default-a.

Ukoliko je potraživanje u potpunosti obezbeđeno kolateralom te je iz tog razloga unsecEAD jednak 0, primenjuje se kalkulacija:

$ECL = EAD \times \text{ponder rezervisanja za Nivo 1}$

Ponder rezervisanja za Nivo 1 utvrđuje se na šestomesečnom nivou, preračunavanjem ove vrednosti na osnovu prosečnog nivoa rezervisanja po segmentima portfolija.

Vrednosti LGDs3 (time in default) zavise od klijentskog segmenta, godina otplate, kao i perioda u kojem je klijent u default-u.

Podrška klijentima u izmirenju obaveza kao deo COVID-19 paketa podrške odnosio se na uvođenje moratorijuma definisanog od strane NBS kao i garantnu šemu države. U nastavku je pregled tabela koje pokazuju izloženosti pokrivene garancijom države.

Pregled kredita i potraživanja koji su pokriveni garantnom šemom na dan 31.12.2024. godine

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Novi odobreni krediti - predmet državne garantne šeme	798.154	178.669	181.432	-
2	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
3	od toga: privredna društva	797.626	178.669	41.917	263.822
4	od toga: mala i srednja preduzeća	797.626			263.822
5	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	9.478			-

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2024. godine prema prikazanim kategorijama.

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2024. godine).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Pregled kredita i potraživanja koji su pokriveni garantnom šemom na dan 31.12.2023. godine

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Novi odobreni krediti - predmet državne garantne šeme	4.383.682	520.610	1.045.010	-
2	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
3	od toga: privredna društva	4.383.682	520.610	1.045.010	526.735
4	od toga: mala i srednja preduzeća	4.377.433			526.735
5	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	322.869			202.589

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2023. godine prema prikazanim kategorijama.

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2023. godine).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto problematičnih plasmana bankama i klijentima.

U hiljadama dinara	Hartije od vrednosti (napomena 22)		Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 23)		Kreditni i potraživanja od komitenata (napomena 24)		Ostala sredstva (napomena 29)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31. decembar 2024.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	569.267	116.515	9.051	376	7.542	600
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	4.315.882	1.455.226	2.260	192	323.870	153.428
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	4.732.657	1.465.342	49.048	3.315	3.534	1.258
Ukupno	-	-	-	-	9.617.806	3.037.084	60.359	3.884	334.946	155.287
31. decembar 2023.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	102.153	26.018	1.701	317	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	9.134.163	4.012.735	6.421	930	460.808	150.260
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	4.533.856	1.373.619	74.132	4.282	4.406	1.671
Ukupno	-	-	-	-	13.770.172	5.412.372	82.254	5.529	465.214	151.931

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2024. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
Kreditni i potraživanja od komitenata					
Bruto vrednost	7.626.097	412.036	118.774	-	8.156.907
Ispravka vrednosti	(276.837)	(73.551)	(29.687)	-	(380.075)
Neto knjigovodstvena vrednost	7.349.260	338.485	89.087	-	7.776.832

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	130.511.724	60.817.299	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	191.329.023
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	130.511.724	60.817.299	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	191.329.023

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	69.758.834	60.752.890	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130.511.724
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	69.758.834	60.752.890	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130.511.724

(ii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	102.262.512	-	(1.987.289)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.275.223
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	102.262.512	-	(1.987.289)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.275.223

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	102.303.916	31.092.551	(24.980.194)	-	-	-	-	-	-	-	(6.153.761)	-	-	102.262.512	
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	102.303.916	31.092.551	(24.980.194)	-	-	-	-	-	-	-	(6.153.761)	-	-	102.262.512	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iii) *Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija*

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	62.970.750	19.345.156	(6.453.624)	(30.669)	(30.669)	-	-	-	-	-	(5.451.781)	1.554.911	71.934.743
Nivo 2	38.071	763	-	32.530	32.530	-	-	-	-	-	(6.751)	23.403	88.016
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delimične otplate	-	-	-	(1.861)	(1.861)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	63.008.821	19.345.919	(6.453.624)	-	-	-	-	-	-	-	(5.458.532)	1.578.314	72.022.759

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	75.622.390	5.557.015	(22.613.826)	283.009	(13.727)	296.736	-	-	-	-	(17.319.945)	21.442.107	62.970.750
Nivo 2	277.481	-	(1.808)	(242.006)	12.688	(254.694)	-	-	-	-	(681)	5.085	38.071
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delimične otplate	-	-	-	(41.003)	1.039	(42.042)	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	75.899.871	5.557.015	(22.615.634)	-	-	-	-	-	-	-	(17.320.626)	21.447.192	63.008.821

(iv) *Kreditni i potraživanja od komitenata*

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	247.025.832	10.379.188	(34.776.809)	4.998.890	(25.570.112)	32.484.286	(1.952.489)	37.205	-	-	(49.788.784)	159.564.558	337.402.875
Nivo 2	97.117.338	172.486	(6.469.454)	(25.633.108)	18.144.176	(42.576.565)	-	-	(1.893.663)	692.944	(25.718.019)	9.016.963	48.486.206
Nivo 3	13.773.346	38.056	(1.459.121)	2.297.500	-	-	1.584.047	(44.646)	1.611.522	(853.423)	(7.161.142)	2.128.529	9.617.168
Delimične otplate	-	-	-	18.651.832	7.596.714	10.242.163	348.792	8.108	288.514	167.541	-	-	-
Ukupno	357.916.516	10.589.730	(42.705.384)	315.114	170.778	149.884	(19.650)	667	6.373	7.062	(82.667.945)	170.710.050	395.506.249

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	223.844.649	6.084.994	(28.757.893)	(22.178.975)	(33.387.009)	12.335.432	(1.170.019)	42.621	-	-	(38.441.346)	106.474.403	247.025.832
Nivo 2	106.359.367	1.114.433	(12.494.032)	3.320.148	24.633.103	(16.450.832)	-	-	(5.252.461)	390.338	(25.055.920)	23.873.342	97.117.338
Nivo 3	12.787.854	55.977	(3.559.730)	4.491.133	-	-	962.134	(51.896)	4.154.596	(573.701)	(1.550.821)	1.548.933	13.773.346
Delimične otplate	-	-	-	14.367.694	8.753.906	4.115.400	207.885	9.275	1.097.865	183.363	-	-	-
Ukupno	342.991.870	7.255.404	(44.811.655)	-	-	-	-	-	-	-	(65.048.087)	131.896.678	357.916.516

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

<i>(v) Ostala sredstva</i>		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova	31.	
U hiljadama dinara					Total	iz N1 (-)	u N1 (+)	iz N1 (-)	u N1 (+)	iz N2 (-)	u N2 (+)	Izlaz (-)	odobrenja	decembar
Nivo	1. januar 2024.	Povećanj a(+)	Smanjenja (-)	transferi i otplate	u N2 (+)	iz N2 (-)	u N3 (+)	iz N3 (-)	u N3 (+)	iz N3 (-)	Izlaz (-)	(+)	2024.	
Nivo 1	1.813.920	1.250.210	(174)	22.823	(520)	23.257	(2)	88			(14.303)	58.549	3.131.025	
Nivo 2	105.860	17.342	(11.832)	(33.916)	596	(33.728)			(1.892)	1.108	(19.344)	70.827	128.937	
Nivo 3	78.442	7.428	(10.338)	2.543			8	(656)	4.105	(914)	(52.551)	34.835	60.359	
Delimične otplate				8.550	(76)	10.471	(6)	568	(2.213)	(194)				
Ukupno	1.998.222	1.274.980	(22.344)	-	-	-	-	-	-	-	(86.198)	164.211	3.320.321	

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova	31.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2023.
Nivo 1	1.949.592	38.543	(89.238)	(78.380)	(78.454)	75	(1)	-			(12.343)	5.746	1.813.920
Nivo 2	36.356	3.319	(2.091)	70.071	71.816	(69)			(1.911)	235	(23.237)	21.442	105.860
Nivo 3	74.805	15.898	(6.616)	4.571			8	-	5.164	(601)	(41.540)	31.324	78.442
Delimične otplate				3.738	6.638	(6)	(7)	-	(3.253)	366			
Ukupno	2.060.753	57.760	(97.945)	-	-	-	-	-	-	-	(77.120)	58.512	1.998.222

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova	31.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2024.
Nivo 1	8	-	-	-	-	-	-	-				-	8
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-				-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-				-	-
Ukupno	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke (nastavak)

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova	31. decembar
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	2023.
Nivo 1	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8

(ii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova	31. decembar
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	2024.
Nivo 1	271.187	13.743	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	284.930
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	271.187	13.743	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	284.930

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova	31. decembar
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	2023.
Nivo 1	67.707	205.844	(51)	-	-	-	-	-	-	-	(2.313)	-	271.187
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	67.707	205.844	(51)	-	-	-	-	-	-	-	(2.313)	-	271.187

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iii) *Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija*

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	3.254	2.347	(779)	(64)	(64)	-	-	-	-	-	(1.662)	12.707	15.803		
Nivo 2	(606)	-	-	64	64	-	-	-	-	-	(197)	1	(738)		
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ukupno transferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Promena*	(218)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(218)		
Ukupno	2.430	2.347	(779)	-	-	-	-	-	-	-	(1.859)	12.708	14.847		

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	4.976	1.461	(3.329)	1.129	(3)	1.132	-	-	-	-	(1.578)	595	3.254		
Nivo 2	351	-	(17)	(1.129)	3	(1.132)	-	-	-	-	(5)	194	(606)		
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ukupno transferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Promena*	905	-	-	(1.123)	(1)	(1.122)	-	-	-	-	-	-	(218)		
Ukupno	6.232	1.461	(3.346)	(1.123)	(1)	(1.122)	-	-	-	-	(1.583)	789	2.430		

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iv) Krediti i potraživanja od komitenata

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	2.714.355	83.260	(592.989)	779.012	(235.266)	1.028.501	(36.274)	22.051			(488.832)	1.217.842	3.712.648		
Nivo 2	1.857.990	276.157	(411.445)	(680.335)	235.266	(1.028.501)			(325.957)	438.857	(858.227)	467.833	651.973		
Nivo 3	5.202.864	557.050	(966.916)	(98.677)			36.274	(22.051)	325.957	(438.857)	(4.457.238)	1.569.912	1.806.995		
Ukupno transferi	-			-	-	-	-	-	-	-	-		-		
Promena*	3.671.600			906.311	500.889	(830.601)	985.119	(22.457)	697.519	(424.158)			4.577.911		
Ukupno	13.446.809	916.467	(1.971.350)	906.311	500.889	(830.601)	985.119	(22.457)	697.519	(424.158)	(5.804.297)	3.255.587	10.749.527		

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	2.571.387	172.987	(724.525)	219.341	(325.942)	558.658	(46.008)	32.633			(432.623)	907.788	2.714.355		
Nivo 2	2.641.485	381.535	(935.469)	(475.283)	325.942	(558.658)			(416.621)	174.054	(602.086)	847.808	1.857.990		
Nivo 3	7.160.562	510.747	(2.773.651)	255.942			46.008	(32.633)	416.621	(174.054)	(1.103.680)	1.152.944	5.202.864		
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-	-		-		
Promena*	1.774.722			1.896.878	521.192	(470.874)	440.656	(31.594)	1.595.175	(157.677)			3.671.600		
Ukupno	14.148.156	1.065.269	(4.433.645)	1.896.878	521.192	(470.874)	440.656	(31.594)	1.595.175	(157.677)	(2.138.389)	2.908.540	13.446.809		

(v) Ostala sredstva

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	6.396	2	(4.229)	607	(1)	42	(4)	570			(1)	200	2.975		
Nivo 2	1.487	144	(15)	797	1	(42)			(32)	870	(103)	276	2.586		
Nivo 3	61.827	8.393	(10.033)	(1.404)			4	(570)	32	(870)	(49.523)	32.078	41.338		
Ukupno transferi	-			-	-	-	-	-	-	-	-		-		
Promena*	10.011			2.144	2	(19)	4	(570)	3.590	(863)			12.155		
Ukupno	79.721	8.539	(14.277)	2.144	2	(19)	4	(570)	3.590	(863)	(49.627)	32.554	59.054		

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(v) Ostala sredstva (nastavak)

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	365	6.072	(4)	(20)	(16)	-	(4)	-	-	-	(18)	1	6.396
Nivo 2	1.032	43	(48)	526	16	-	-	-	(39)	549	(212)	146	1.487
Nivo 3	56.622	16.597	(2.642)	(506)	-	-	4	-	39	(549)	(36.614)	28.370	61.827
Ukupno transferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promena*	6.161	-	-	3.850	-	-	4	-	4.394	(548)	-	-	10.011
Ukupno	64.180	22.712	(2.694)	3.850	-	-	4	-	4.394	(548)	(36.844)	28.517	79.721

Kretanje vanbilansnih izloženosti

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	214.540.508	14.283.892	(24.537.521)	9.183.441	(8.962.369)	18.117.799	(16.270)	44.281	-	-	(80.050.914)	136.320.873	269.740.279
Nivo 2	68.829.766	2.773.054	(4.713.106)	(7.395.285)	9.421.285	(16.730.736)	-	-	(110.227)	24.393	(32.186.716)	21.645.697	48.953.410
Nivo 3	465.214	175	(183)	42.913	-	-	12.696	(79.476)	117.788	(8.095)	(335.399)	162.227	334.947
Delimične otplate	-	-	-	(1.831.069)	(458.916)	(1.387.063)	3.574	35.195	(7.561)	(16.298)	-	-	-
Ukupno	283.835.488	17.057.121	(29.250.810)	-	-	-	-	-	-	-	(112.573.029)	158.128.797	319.028.636

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	181.287.432	10.420.760	(11.767.741)	(17.492.793)	(29.244.813)	11.984.285	(232.339)	74	-	-	(65.251.519)	117.344.369	214.540.508
Nivo 2	43.276.780	2.426.331	(1.429.042)	21.410.554	29.593.675	(8.194.032)	-	-	(1.388)	12.299	(23.406.537)	26.551.680	68.829.766
Nivo 3	587.134	1.002	(57.979)	73.692	-	-	86.061	(55)	1.366	(13.680)	(338.548)	199.913	465.214
Delimične otplate	-	-	-	(3.991.453)	(348.862)	(3.790.253)	146.278	(19)	22	1.381	-	-	-
Ukupno	225.151.346	12.848.093	(13.254.762)	-	-	-	-	-	-	-	(88.996.604)	144.095.962	283.835.488

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje rezervisanja po vanbilansnim izloženostima

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	341.291	32.060	(51.725)	346.064	(16.866)	321.299	(97)	41.728			(103.338)	201.186	765.538		
Nivo 2	334.482	52.529	(192.056)	(304.786)	16.866	(321.299)			(1.262)	909	(275.400)	335.274	(49.957)		
Nivo 3	174.802	267	(9.965)	(41.278)			97	(41.728)	1.262	(909)	(231.406)	101.596	(5.984)		
Ukupno transferi	-			-	-	-	-	-	-	-			-		
Promena*	687.349			(157.990)	124.942	(288.005)	5.454	(41.364)	41.708	(725)			529.359		
Ukupno	1.537.924	84.856	(253.746)	(157.990)	124.942	(288.005)	5.454	(41.364)	41.708	(725)	(610.144)	638.056	1.238.956		

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transferi između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	406.425	16.627	(107.100)	(26.448)	(70.300)	44.741	(918)	29			(147.552)	199.339	341.291		
Nivo 2	156.583	120.223	(24.425)	33.183	70.300	(44.741)			(117)	7.741	(218.549)	267.467	334.482		
Nivo 3	265.578	24.393	(32.716)	(6.969)			918	(29)	(117)	(7.741)	(203.950)	128.466	174.802		
Ukupno transferi	-			-	-	-	-	-	-	-			-		
Promena*	314.231			373.118	380.639	(32.889)	32.180	(29)	621	(7.404)			687.349		
Ukupno	1.142.817	161.243	(164.241)	372.884	380.639	(32.889)	32.180	(29)	387	(7.404)	(570.051)	595.272	1.537.924		

U migracionim pregledima iznad, prema pozicijama prikazani su:

- "Promene u okviru nivoa" predstavljaju povećanja i smanjenja izloženosti za potraživanja koja postoje na početku i na kraju perioda;
- U delu tabele "Transferi između nivo-a" prikazane su izloženosti koje su u odnosu na početak perioda promenile nivo na kraju perioda;
- U delu tabele "Izlaz" prikazane su potpuno otplaćene izloženosti, odnosno izloženosti koje postoje na početku perioda ali ne postoje na kraju perioda;
- U kategoriji "Nova odobrenja" prikazane su izloženosti nastale tokom perioda;
- Promena* predstavlja promenu rezervisanja usled promene vrednovanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE

IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)***Sredstva obezbeđenja – kolaterali*

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Grupa je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka, kao matično pravno lice, uspostavila je posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima (licenciranim proceniteljima, proceniteljskim kućama, osiguravajućim kućama i supervizorima), izrada stručnih mišljenja, internih procena i celokupne pravne i ekonomske analize kolaterala, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Grupa koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Grupa prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu;
- platve garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa;
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost nepokretnosti;
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su relevantnom internom regulativom kojom se definiše proces ublažavanja kreditnog rizika.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE
IZVEŠTAJE**

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Grupe do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra je prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		Kreditni i potraživanja od komitenata		Vanbilansne stavke	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Pravna lica, rejting 10	-	-	186.470	29.830	-	-
Nekretnine	-	-	78.339	28.227	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	12.777	1.603	-	-
Zaloge	-	-	14.322	-	-	-
Ostalo	-	-	81.032	-	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	1.775.963	6.063.521	2.549	79.253
Nekretnine	-	-	980.500	5.108.591	-	31.497
Keš	-	-	4.706	72.803	400	47.756
Garancije	-	-	91.725	229.296	-	-
Zaloge	-	-	334.115	652.831	2.149	-
Ostalo	-	-	364.917	-	-	-
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	664.891	478.558	-	-
Nekretnine	-	-	464.919	446.256	-	-
Keš	-	-	637	630	-	-
Garancije	-	-	30.727	31.672	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	168.608	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	292.538	294.589	138.801.373	120.178.361	20.956.547	21.294.837
Nekretnine	-	-	96.644.841	99.930.722	9.761.870	10.833.957
Keš	292.413	293.989	3.053.351	2.830.307	6.243.061	5.581.018
Garancije	125	600	16.515.215	14.980.087	4.859.444	4.810.639
Zaloge	-	-	1.858.742	1.937.605	45.801	36.696
Ostalo	-	-	20.729.224	499.640	46.371	32.527
Ukupno	292.538	294.589	141.428.697	126.750.270	20.959.096	21.374.090

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE
IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine**

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici obuhvataju devizni rizik i cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Grupe tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Grupe a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Jedan od osnovnih indikatora za praćenje izloženosti Grupe tržišnom riziku tokom 2024. godine je:

- VaR (Value at Risk) - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kreditnog spreda, devizni rizik, volatilnost i inflacija.

Pored ovih osnovnih indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Grupa koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV (Basis Point Value Sensitivity) i CPV (Credit Point Value Sensitivity).

Tokom 2024. godine, izloženost Grupe tržišnim rizicima bila je u okviru definisanih limita i u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja:

U hiljadama dinara	Na dan 31.decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024.				
Devizni rizik	1.948	10.954	25.731	1.846
Rizik od promene kamatne stope	40.907	321.445	595.365	18.827
Rizik kreditnog raspona	58.272	194.329	362.202	13.588
Kovarijansa	(34.314)	-	-	-
Ukupno	66.813	331.879	599.615	22.519
2023.				
Devizni rizik	1.014	1.949	7.229	138
Rizik od promene kamatne stope	29.310	23.479	41.427	3.237
Rizik kreditnog raspona	29.907	24.982	37.299	5.801
Kovarijansa	(26.465)	-	-	-
Ukupno	33.766	32.238	53.916	5.954

Retroaktivno testiranje (backtesting) VaR modela se prati na mesečnom nivou i izveštava na ALCO odboru.

Ukoliko je realizovan PnL gubitak veći u odnosu na gubitak prikazan VaR modelom, on se smatra prekoračenjem ("overdraft"). Retroaktivno testiranje se odnosi na period od poslednjih 250 radnih dana u odnosu na datum posmatranja.

Izloženost klimatskom riziku se postepeno uvodi i prilikom praćenja tržišnih rizika, trenutno samo u informativne svrhe. Efekat na koji rizici povezani s klimom potencijalno utiču na tržišni rizik se ogleda kroz promenu fer vrednosti pozicija Grupe usled volatilnosti tržišnih faktora (kamatnih stopa, kurseva) izazvane: tranzicionim rizikom (usled restriktivnijih regulatornih zahteva u cilju kontrolisanja ekonomije koja dovodi do globalnog zagrevanja) i fizički rizik (usled ekonomskog uticaja pojačane emisije štetnih gasova).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Nije bilo strateških izmena kada je u pitanju upravljanje likvidnosnim i tržišnim rizicima u odnosu na 2023. godinu. Osnovna ažuriranja u internim politikama odnose se na revidiranje postojećih procesnih uloga i aktivnosti, ažuriranje odgovarajućih limita za pokazatelje i implementaciju modelovanja depozita bez ugovorenog roka dospeća (iz ugla likvidnosti i kamatnog rizika).

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije Grupe i kapitala Grupe, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Grupa je dužna da odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Finansijski rizici pripremaju izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na intradnevnom (slanje izveštaja sa stanjima u 12h i 14h), dnevnom i mesečnom nivou.

Grupa je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Grupe uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru organizacione strukture Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije organizacione strukture Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Upravljanja rizicima klijenata i treasury aktivnosti i Upravljanja aktivom i pasivom i finansiranjem.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Grupa zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom Grupe na operativnom nivou je odgovornost organizacione strukture Trgovanje finansijskim proizvodima u okviru Upravljanja rizicima klijenata i treasury aktivnosti

Pokazatelj deviznog rizika se izračunava kao odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke.

	2024.	2023.
Pokazatelj deviznog rizika		
- na 31. decembar	0,85	3,78
- maksimalan za period - mesec decembar*	4,33	4,38
- minimalni za period - mesec decembar*	0,07	0,12

* Navedeni pokazatelji se posmatraju samo za Banku.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Grupe na dan 31. decembra 2024. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	145.889	39.740.822	159.485	87.734	151.195.085	191.329.015
Potraživanja po osnovu derivata	-	1.647.794	-	-	19.563	1.667.357
Hartije od vrednosti	117.009	19.990.882	-	-	82.760.631	102.868.522
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18.307.076	16.336.500	49.814	503.822	36.810.700	72.007.912
Kredit i potraživanja od komitenata	-	259.751.003	80.001	-	124.925.718	384.756.722
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	427.229	-	-	-	427.229
Ostala sredstva	59.538	1.062.523	-	-	2.139.206	3.261.267
Ukupna aktiva	18.629.512	338.956.753	289.300	591.556	397.850.903	756.318.024
Obaveze po osnovu derivata	-	1.693.591	-	-	13.293	1.706.884
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	397.671	135.704.297	381	-	32.578.235	168.680.584
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	17.829.982	201.095.006	4.540.662	1.157.751	239.159.394	463.782.795
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	687.148	-	-	-	687.148
Ostale obaveze	454.328	4.686.327	32.614	107.750	3.294.789	8.575.808
Ukupna pasiva	18.681.981	343.866.369	4.573.657	1.265.501	275.045.711	643.433.219
Finansijski instrumenti iz vanbilansa (valutni svop, forvard, spot)	48.278	4.296.938	4.286.106	665.887	(9.291.027)	6.182
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2024. godine	(4.191)	(612.678)	1.749	(8.058)	113.514.165	112.890.987

* Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Grupe na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	203.066	37.916.047	288.177	102.701	92.001.725	130.511.716
Potraživanja po osnovu derivata	-	2.049.563	-	-	6.094	2.055.657
Hartije od vrednosti	-	18.750.155	-	-	85.695.631	104.445.786
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20.800.185	13.578.484	49.580	372.249	28.205.893	63.006.391
Kredit i potraživanja od komitenata	-	242.141.830	102.530	-	102.225.347	344.469.707
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	636.909	-	-	-	636.909
Ostala sredstva	9.267	533.736	-	1	1.375.497	1.918.501
Ukupna aktiva	21.012.518	315.606.724	440.287	474.951	309.510.187	647.044.667
Obaveze po osnovu derivata	-	2.098.367	-	-	20.775	2.119.142
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	416.148	124.936.758	280	4.819	20.808.772	146.166.777
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	15.574.859	175.289.217	4.555.947	1.120.358	193.195.023	389.735.404
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	734.550	-	-	-	734.550
Ostale obaveze	445.701	6.506.670	18.157	136.104	3.208.905	10.315.537
Ukupna pasiva	16.436.708	309.565.562	4.574.384	1.261.281	217.233.475	549.071.410
Finansijski instrumenti iz vanbilansa (valutni svop, forvard, spot)	(4.613.291)	(8.065.070)	4.119.213	831.675	7.698.114	(29.359)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2023. godine	(37.481)	(2.023.908)	(14.884)	45.345	99.974.826	97.943.898

* Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Strategija upravljanja nefinansijskim rizicima izrađuje se godišnje i predstavlja instrument za strukturirani pristup upravljanja ovim rizicima kroz identifikaciju i mitigaciju ključnih rizika.

Strategija se bazira na rezultatima analiza koje sprovode Nefinansijski rizici, zajedno sa vlasnicima procesa (RCSA uključujući i ICT/Cyber risk, TOR ključne rizike banke, Scenario analizu, evidentirane događaje operativnih rizika i slično), kao i na primeni strategije UniCredit Grupe za nefinansijske rizike (operativne i reputacione) u delovima relevantnim za Grupu, a u skladu sa instrukcijama i rokovima definisanim od strane funkcije za nefinansijske rizike UniCredit Grupe (operativne i reputacione).

Praćenje ispunjenosti akcionih planova definisanih Strategijom upravljanja nefinansijskim rizicima (operativnim i reputacionim) vrši se na kvartalnom nivou u okviru Komiteta za nefinansijske rizike (NFR komitet).

(d) Operativni rizici

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti poslovanja, a isključuje strateški i reputacioni rizik. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom.

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe prouzrokovan nemogućnošću Grupe da ispunji svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu. Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Grupe je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo Grupi da ispunji svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Grupa susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Grupa nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima;
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine);
- Tržišna likvidnost - rizik da se Grupa može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija;
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Grupe;
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od Grupe veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja;
- Rizik koncentracije finansiranja nastaje kada Grupa koristi ograničeni broj izvora finansiranja, pa oni postaju takvi da bi povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću;
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Grupa u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

Sistem limita koji se koristi u dnevnom upravljanju rizikom likvidnosti osigurava da Grupa održava poziciju likvidnosti i finansiranja koja je dovoljno snažna da podnese moguće efekte nepovoljnih scenarija u kojima se gore navedeni rizici mogu materijalizovati. Sistem limita za Grupu je definisan u Okviru apetita za rizike (RAF) kao i drugim granularnim limitima. RAF definiše nivo rizika koji je Grupa spremna da preuzme u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnog plana, uzimajući u obzir interes svojih akcionara, kao i kapitalne i druge regulatorne i zakonske zahteve. Kao takav, RAF je odobren od strane Upravnog odbora, dok granularni limiti (ili drugi oblik ograničenja) proizilaze iz RAF-a: njihov proces odobravanja i eskalacije, međutim, uključuje i druge komitete ili funkcije koje su postavljene na niži hijerarhijski nivo u organizaciji Grupe.

Neki od osnovnih pokazatelja likvidnosti uključenih u RAF za 2024. godinu bili su:

- Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke;
- Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) – konsolidovani;
- Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR).

Tokom 2024. godine nije bilo prekoračenja ni jednog od definisanih limita.

Pokazatelj likvidnosti Grupe i uži pokazatelj likvidnosti Banke

Pokazatelj likvidnosti Grupe predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Grupe prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

U kontekstu ovog izveštaja saglasno Odluci NBS o upravljanju rizikom likvidnosti, likvidna potraživanja prvog reda su: gotovina i sredstva kod Centralne banke, stanja na računima kod banaka koje su imale rejting najmanje BBB u Standard & Poor's ili Fitch-IBCA rejtingu ili najmanje Baa3 u portfelju Moody's rejtinga i hartije od vrednosti. Likvidna potraživanja drugog reda su ostala potraživanja koja dospevaju u roku od mesec dana nakon izračunavanja koeficijenta likvidnosti.

Grupa je dužna da nivo likvidnosti održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu;
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana;
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna.

Grupa je dužna da nivo likvidnosti održava tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu;
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana;
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Grupa je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti NBS i to narednog radnog dana. Ako Grupa utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti NBS – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Finansijski rizici pripremaju izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe NBS na dnevnom nivou.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Ostvarene vrednosti pokazatelja likvidnosti i užež pokazatelja likvidnosti tokom 2024. i 2023. godine:

	2024.	2023.
Pokazatelj likvidnosti Banke:		
- na 31. decembar	2,24	2,29
- prosek za period - mesec decembar	2,18	2,24
- maksimalan za period - mesec decembar	2,38	2,34
- minimalan za period - mesec decembar	2,03	2,15
	2024.	2023.
Uži pokazatelj likvidnosti:		
- na 31. decembar	1,62	1,70
- prosek za period - mesec decembar	1,35	1,38
- maksimalan za period - mesec decembar	1,62	1,70
- minimalan za period - mesec decembar	1,02	1,20

Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (LCR)

Ovaj indikator predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Grupe i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Ovaj pokazatelj se računa na mesečnom nivou za Banku i 2 puta godišnje konsolidovano na nivou Grupe. Grupa je dužna da pokazatelj pokriva likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Ostvarene vrednosti LCR ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2024. i 2023. godine:

U hiljadama dinara		
Na dan 31. decembra	2024.	2023.
Zaštitni sloj likvidnosti	247.841.765	185.698.171
Neto odlivi likvidnih sredstava	148.547.904	112.732.451
LCR	167%	165%

Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

Do juna 2024. godine pokazatelj se obračunavao na osnovu metodologije UniCredit Grupe s obzirom na činjenicu da nije postojao regulatorni zahtev u Republici Srbiji. Od juna 2024. godine pokazatelj se obračunava po NBS metodologiji. Ovaj pokazatelj se računa na mesečnom nivou za Banku, kvartalno se dostavlja u NBS, i 2 puta godišnje konsolidovano na nivou Grupe. Tokom 2024. godine Grupa je bila u okvirima koji su definisani RAF procesom.

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa. Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na mesečnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Ukoliko je potrebno, frekvencija praćenja stres testa se može vršiti na nedeljnom nivou. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Grupe vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima);
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za Grupu);
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija).

Imajući u vidu bankarska previranja i finansijske nevolje Silicijumske doline banke (SVB) i Prve republičke banke u SAD i Kredi Suisa u Evropi, UniCredit Grupa je uvela novi ad hoc scenario u test stresa likvidnosti, pod nazivom Extreme scenario, povrh naših redovnih scenarija. U poređenju sa kombinovanim scenarijem, glavne promene u ekstremnom scenariju su na pozicijama finansijskih i međubankarskih depozita, koji imaju drugačiji stres i procenat odliva. Extreme scenario nije primenjiv na konsolidovanom nivou, već samo na pozicije Banke.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(e) Rizik likvidnosti (nastavak)**

Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR) (nastavak)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Grupa ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti koji se na godišnjem nivou testira i kojim su:

- precizno definisane procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Grupe koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- precizno definisan način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

Efekte kojim rizici povezani s klimom potencijalno mogu da utiču na rizik likvidnosti, se ogledaju kroz povećanu potrebu za likvidnošću kod preduzeća sa visokim CO2 emisijama, a koji imaju problem da se prilagode potrebi za neutralnom emisijom ugljendioksida (tranzition risk); ili usled povećane potrebe za likvidnošću kod preduzeća koji je se suočavaju sa posledicama teških vremenskih nepogoda (physical risk).

Politika kapitala u vanrednim situacijama kao i Procedura likvidnosti u slučaju nepredviđenih okolnosti nije aktivirana (niti je bilo potrebe za tim). Sa stabilnim i adekvatnim potencijalom likvidnosti, Grupa nije iskusila odliv depozita stanovništva i pravnih lica, niti ograničenja na tržištu novca usled smanjenja limita od strane drugih finansijskih institucija. Pokazatelji ranog upozoravanja EWI indikatori, kako za Grupu tako i za tržište, postavljeni su na odgovarajućoj udaljenosti od RAF-a ili nivoa regulatornog ograničenja, ostavljajući vremena Grupi da blagovremeno reaguje tokom potencijalnih ili stvarnih kriza.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2024. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	191.329.015	-	-	-	-	191.329.015
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	1.667.357	-	-	1.667.357
Hartije od vrednosti	-	-	3.566.818	51.264.737	48.036.967	102.868.522
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	69.784.148	29.669	713.432	1.480.663	-	72.007.912
Kredit i potraživanja od komitenata	23.485.126	19.988.837	106.559.676	191.905.187	42.817.896	384.756.722
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	427.229	-	-	427.229
Ostala sredstva	2.447.527	-	813.740	-	-	3.261.267
Ukupna aktiva	287.045.816	20.018.506	113.748.252	244.650.587	90.854.863	756.318.024
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	1.706.884	-	-	1.706.884
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	55.361.952	38.300.131	21.917.311	47.498.413	5.602.777	168.680.584
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	369.140.777	38.867.092	43.601.663	11.331.495	841.768	463.782.795
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	687.148	-	-	687.148
Ostale obaveze	7.152.200	75.506	580.182	687.258	80.662	8.575.808
Ukupna pasiva	431.654.929	77.242.729	68.493.188	59.517.166	6.525.207	643.433.219
Vanbilansne stavke	6.872.867	2.304.791	6.808.528	-	-	15.986.186
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2023. godine	(151.481.980)	(59.529.014)	38.446.536	185.133.421	84.329.656	96.898.619

U analizi rizika likvidnosti, Grupa uzima u obzir i vanbilansne pozicije. Istorijskom analizom vremenske serije i primenom VAR modela sa 95% intervalom poverenja, izračunati su procenti potencijalnih odliva koji se mogu očekivati do 1 meseca, do 3 meseca i do 1 godine kumulativno. Ovako izračunati procenti se primenjuju na sledeće vanbilansne pozicije: opozive i neopozive kreditne linije, garancije kao i kreditne kartice, a izračunati potencijalni odlivi se uključuju u analizu rizika likvidnosti.

Struktura dospeća sredstava i obaveza prema ugovorenom dospeću na dan 31. decembra 2024. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza po vremenskim korpama, sa negativnom neusklađenošću u korpi do jednog meseca i od 1 do 3 meseca. Ročna neusklađenost u korpi do jednog meseca je nastala pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju u ukupnim depozitima Grupe. Ovaj negativni gap se povećao u poređenju sa 31. decembrom 2023. godine imajući u vidu da se sa rastom kamatnih stopa određeni iznos depozita po viđenju preusmerio na oročene depozite u skladu sa rastom kamatnih stopa što je prouzrokovalo negativnu ročnu neusklađenost u korpi od 1 do 3 meseca. Na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se može smatrati dugoročnim izvorom finansiranja imajući u vidu njihovu stabilnost, stopu rasta i stopu povlačenja. Takođe važno je napomenuti da Grupa raspolaže likvidnim instrumentima, tj. hartijama od vrednosti i drugim rezervama likvidnosti, koje u svakom momentu može založiti kod NBS ili prodati na sekundarnom tržištu, kao i da ima na raspolaganju sredstva od matične banke (u skladu sa planom finansiranja) i međunarodnih finansijskih institucija u skladu sa usvojenim planom finansiranja za tekuću godinu iz čega u svakom trenutku može pokriti potencijalne odlive sredstava čak i u stresiranim scenarijima koje relevantne službe u Grupi redovno sprovode i analiziraju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	130.511.716	-	-	-	-	130.511.716
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	2.055.657	-	-	2.055.657
Hartije od vrednosti	2.767.554	-	71.367.819	1.370.346	28.940.067	104.445.786
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	63.455.102	337.441	(620.425)	(174.190)	8.463	63.006.391
Kredit i potraživanja od komitenata	29.852.095	20.016.829	87.223.187	113.898.432	93.479.164	344.469.707
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	636.909	-	-	636.909
Ostala sredstva	1.548.717	-	369.784	-	-	1.918.501
Ukupna aktiva	228.135.184	20.354.270	161.032.931	115.094.588	122.427.694	647.044.667
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	2.119.142	-	-	2.119.142
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21.282.132	8.938.059	69.228.458	28.622.697	18.095.431	146.166.777
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	306.648.764	4.779.323	50.740.688	21.449.322	6.117.307	389.735.404
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	734.550	-	-	734.550
Ostale obaveze	7.277.783	73.932	1.923.821	921.290	118.711	10.315.537
Ukupna pasiva	335.208.679	13.791.314	124.746.659	50.993.309	24.331.449	549.071.410
Vanbilansne stavke	5.972.394	2.070.959	5.194.941	-	-	13.238.294
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2023. godine	(113.045.889)	4.491.997	31.091.331	64.101.279	98.096.245	84.734.963

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu ročnosti finansijskih derivata koji su relevantni za potrebe praćenja rizika likvidnost:

Na dan 31.12.2024.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	56.342.955	443.152	572.048	-	-	57.358.155
FX derivati dugovna strana	56.342.575	441.598	564.994	-	-	57.349.167
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2024. godine	380	1.554	7.054	-	-	8.988

Na dan 31.12.2023.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	24.855.011	-	1.274.008	-	-	26.129.019
FX derivati dugovna strana	24.887.139	-	1.269.986	-	-	26.157.125
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2023. godine	(32.128)	-	4.022	-	-	(28.106)

Struktura dospeća FX derivata koji su relevantni sa aspekta praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti ne ukazuje na značajnije postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća po vremenskim korpama. FX derivati su uključeni u sve pokazatelje koji se koriste kako za praćenje kratkoročne tako i strukturne likvidnosti čime je obezbeđeno adekvatno upravljanje potencijalnim rizikom likvidnosti koji može da proistekne iz ovih pozicija.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Strukturni FX Gap

Strukturni devizni gap se izračunava kao razlika između obaveza preko 1 godine u određenoj stranoj valuti i sredstava preko 1 godine u istoj valuti, mapiranih prema kriterijumima za izračunavanje strukturnog gap-a likvidnosti. Interni modeli ponašanja depozita bez ugovorenog roka dospeća su takođe uzeti u obzir, što je dovelo do revizije trigera zbog promene ročnog profila na strani obaveza.

U hiljadama dinara	2024.	2023.
EUR FX Gap >1G		
Obaveze u vremenskim korpama >1G	166.378.790	164.196.103
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	208.213.944	187.913.625
Nivo upozorenja (max)	(51.486.556)	(49.915.996)
FX Gap	(41.835.154)	(23.717.522)

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Ostali FX Gap >1G		
Obaveze u vremenskim korpama >1G	-	-
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	1.420.202	96.946
Nivo upozorenja (max)	(2.340.298)	(585.869)
FX Gap	(1.420.202)	(96.946)

Triger na strukturnom deviznom gap-u ima za cilj da smanji neravnotežu između strukturnog finansiranja i imovine tokom jedne godine u određenoj valuti, a definisan je kao maksimalno dozvoljena negativna razlika.

(f) Rizici usklađenosti poslovanja Grupe

Rizik usklađenosti poslovanja Grupe je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, dobrim poslovnim običajima, poslovnom etikom i internim aktima Grupe, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Grupi je formirana posebna organizaciona jedinica u čijem je delokrugu kontrola usklađenosti poslovanja.

Primarna nadležnost Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja Grupe (u daljem tekstu: Funkcija) je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Grupe i o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju, a po potrebi i Upravni odbor, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Funkcija vrši procenu rizika u skladu sa usvojenom metodologijom i godišnjim planom aktivnosti.

Dodatno, funkcija usklađenosti poslovanja Grupe pruža podršku drugim organizacionim delovima Grupe prilikom definisanja procedura, uvođenja novih bankarskih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata Grupe, koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima u skladu sa kodeksom ponašanja i etičkim principima, primene standarda iz oblasti zaštite korisnika finansijskih usluga i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit Grupe i usvojenim programom funkcije usklađenosti poslovanja Grupe.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(g) AML Rizik (Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma)**

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja Grupe za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima Grupe kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom Grupa je uredila politikama i procedurama. Od navedenog rizika Grupa se štiti kroz sistem unutrašnje kontrole u nadležnim organizacionim jedinicama, blagovremenom informisanošću, kao i obukom i testiranjem zaposlenih, što predstavlja ključni faktor za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Grupa je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja pod nazivom Borba protiv finansijskog kriminala, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u navedenoj organizacionoj jedinici Grupa je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

(h) Strateški/Poslovni rizik

Strateški/poslovni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Grupa posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Grupe na te promene. Definisani su kao mera razlike između neočekivanih neželjenih promena u budućim prihodima Grupe i očekivanih.

Za obračun internog kapitala za strateški/poslovni rizik, Grupa koristi alat UniCredit Grupe Pillar II system koji zasniva obračun internog kapitala na simulacijama nad ARIMA modelom u koji kao input podaci ulaze kvartalne serije podataka neto kamatnih prihoda, neto prihoda od provizija i operativnih rashoda iz bilansa uspeha. U cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom Grupa primenjuje poslovno pravilo PP455 Pillar 2 - Methodology for Credit and other Pillar 2 risks Economic Capital models.

Upravljanje strateškim/poslovnim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Grupe u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema imaju Upravni odbor Grupe, kao i Izvršni odbor. Organi Grupe između ostalog sprovode praćenje strateškog/poslovnog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su najmanje kvartalno upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Grupa posluje. Sistem izveštavanja rukovodstva Grupe koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Grupe, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Grupe, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Grupa kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Grupe.

Pored kvantifikacije ovog rizika primenom Pillar 2 sistema i praćenja kretanja ekonomskog kapitala, neizostavni element u upravljanju strateškim/poslovnim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Grupe koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Grupa izložena.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(i) Reputacioni rizik

Reputacioni rizik se definiše kao trenutni ili potencijalni rizik na zaradu i kapital koji potiče od negativne percepcije slike finansijske institucije od strane klijenata, drugih ugovornih strana (uključujući dužnike, analitičare na tržištu, druge relevantne strane²), akcionara/investitora, regulatora ili zaposlenih.

Reputacioni rizik može nastati kao sekundarni "efekat" kreditnog, tržišnog, operativnog kao i rizika likvidnosti i ostalih vrsta rizika (npr. poslovni rizik, strateški rizik) ali i kao efekat poslovanja klijenta u nekoj od osetljivih industrija sa aspekta ESG standarda (industrija uglja, nafte i gasa, rudarstva, odbrane i naoružanja, vodnih infrastruktura, nuklearna industrija).

Evaluacija reputacionog rizika klijenata/inicijativa/transakcija/projekata i drugih tema za koje postoji identifikacija potencijalnog visokog reputacionog rizika vrši se u okviru Komiteta za nefinansijske rizike (NFRC) – Podkomitet za Reputacioni rizik.

(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Grupe kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi);
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje i praćenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gap - proizilazi iz terminske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena;
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa;
- bazni rizik kome je Grupa izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Grupa je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a koji se u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja;
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa);
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja);
- jednofaktorska analiza;
- višefaktorska analiza.

² NGOs nevladine organizacije

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE

IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi**

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

Scenariji rizika kamatnih stopa uključeni u RAF 2024. godine:

- osetljivost ekonomske vrednosti (EV);
- osetljivost neto prihoda od kamatnih stopa (NII).

Jedan od zadataka organizacione strukture Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje je uspostavljanje postupaka kako bi Grupa bila u okviru definisanih limita za rizik kamatne stope. Ovo se ostvaruje kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije, transakcije hartija od vrednosti) koje se sprovode u saradnji sa organizacionom strukturom za Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti, kao i ostalih aktivnosti na strani aktive i pasive kojima se upravlja kamatnim gap-ovima u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika.

U isto vreme, ove organizacione strukture se bave upravljanjem investicionim portfoliom Grupe što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje strateške pozicije koja omogućava stabilnost kamatnih prihoda iz bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa obavljaju se i transakcije hedžinga određenih portfolija ili transakcija.

Analiza osetljivosti Grupe (EV dobitak ili gubitak) koja potiče od paralelnih pomeranja tržišnih kamatnih stopa od 200 bps u odnosu na pozicije u bankarskoj knjizi (EV), uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2024.		
Na dan 31. decembar	(3.269.395)	3.470.910
Prosek za godinu	(2.672.839)	2.659.806
Maksimum za godinu	(2.186.923)	3.470.910
Minimum za godinu	(3.269.395)	2.129.080
2023.		
Na dan 31. decembar	(2.295.961)	2.361.549
Prosek za godinu	(1.826.735)	1.912.037
Maksimum za godinu	(252.496)	3.029.295
Minimum za godinu	(2.684.186)	(174.185)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembra 2024. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	191.329.015	93.839.825	-	-	-	-	97.489.190
Potraživanja po osnovu derivata	1.667.357	-	-	-	-	-	1.667.357
Hartije od vrednosti	102.868.522	4.851.441	14.574	3.566.093	54.375.285	40.061.129	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	72.007.912	69.784.320	276.383	312.304	1.592.753	-	42.152
Kredit i potraživanja od komitenata	384.756.722	33.410.849	155.974.242	99.730.512	60.821.197	32.206.199	2.613.723
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	427.229	-	-	-	-	-	427.229
Ostala sredstva	3.261.267	-	-	-	-	-	3.261.267
Ukupna aktiva	756.318.024	201.886.435	156.265.199	103.608.909	116.789.235	72.267.328	105.500.918
Obaveze po osnovu derivata	1.706.884	-	-	-	-	-	1.706.884
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	168.680.584	31.236.759	29.338.412	49.313.034	51.300.147	-	7.492.232
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	463.782.795	89.460.248	52.504.392	38.397.272	7.475.761	1.051.519	274.893.603
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	687.148	-	-	-	-	-	687.148
Ostale obaveze	8.575.808	-	-	-	-	-	8.575.808
Ukupna pasiva	643.433.219	120.697.007	81.842.804	87.710.306	58.775.908	1.051.519	293.355.675
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2024. godine	112.884.805	81.189.428	74.422.395	15.898.603	58.013.327	71.215.809	(187.854.757)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembra 2023. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	130.511.716	40.327.414	-	-	-	-	90.184.302
Potraživanja po osnovu derivata	2.055.657	-	-	-	-	-	2.055.657
Hartije od vrednosti	104.445.786	5.227.861	13.467	1.370.346	70.619.660	27.214.452	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	63.006.391	61.869.584	292.723	296.425	927	-	546.732
Kredit i potraživanja od komitenata	344.469.707	39.638.361	157.165.921	82.450.453	42.057.489	20.239.850	2.917.633
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	636.909	-	-	-	-	-	636.909
Ostala sredstva	1.918.501	-	-	-	-	-	1.918.501
Ukupna aktiva	647.044.667	147.063.220	157.472.111	84.117.224	112.678.076	47.454.302	98.259.734
Obaveze po osnovu derivata	2.119.142	-	-	-	-	-	2.119.142
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	146.166.777	14.041.801	72.953.474	40.793.211	9.238.385	-	9.139.906
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	389.735.404	42.335.861	30.877.233	33.376.473	15.004.404	2.601.264	265.540.169
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	734.550	-	-	-	-	-	734.550
Ostale obaveze	10.315.537	-	-	-	-	-	10.315.537
Ukupna pasiva	549.071.410	56.377.662	103.830.707	74.169.684	24.242.789	2.601.264	287.849.304
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2023. godine	97.973.257	90.685.558	53.641.404	9.947.540	88.435.287	44.853.038	(189.589.570)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Analiza osetljivosti kamatnog gap-a na povećanje/smanjenje kamatnih stopa, uz pretpostavku paralelne promene krive prinosa i statičke bankarske knjige je prikazana u tabeli ispod:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp
RSD	(22.688)	(22.439)
EUR	6.615	10.771
USD	128	223
GBP	2	3
CHF	(4)	(20)
Ostale valute	-	-
Ukupan efekat*	29.437	33.456

* Ukupan efekat je jednak zbiru apsolutnih vrednosti po valutama.

Izloženost po osnovu analize osetljivosti kamatnog gap-a tokom 2024. godine bila je u okviru definisanih limita.

(k) Rizik modela

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru materijalno značajnih vrsta rizika (kreditni rizik, operativni rizik, strateški/poslovni rizik i reputacioni rizik) kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. Analiza rizika modela zasniva se na proceni komponenti modela rizika koje proizlaze iz različitih tipova rizika. Grupa u cilju adekvatnog načina upravljanja navedenim rizikom, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje i redovno evaluira odgovarajući set internih akata.

(l) Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine

Na grupnom nivou, UniCredit Grupa strateški upravlja rizicima klimatskih promena kroz integraciju rizika tranzicije, fizičkog rizika, reputacionog rizika u kreditni proces, dok paralelno implementira Net Zero ciljeve kao deo svojih dugoročnih strategija. Fokus UniCredit Grupe je na prilagođavanju finansijskih i operativnih aktivnosti izazovima održivosti, uz istovremenu podršku klijentima u njihovim tranzicionim procesima. Definisane strategije UniCredit Grupe, objavljene su u okviru javno dostupnog dokumenta – Integrisanog izveštaja Sustainability Reporting – UniCredit.

Rizik tranzicije je pronašao svoje mesto u kreditnom procesu, na način da je lokalni kreditni proces morao biti modifikovan u skladu sa strategijom UniCredit Grupe. Otuda je proizašla prilagođena evaluacija i praćenje finansiranja klijenata koji su sada klasifikovani u dve grupe: Grupa A - klijenti centralne kompetencije, promena kreditnog procesa lansirana u oktobru 2024. godine i Grupa B - ostali korporativni klijenti, promena kreditnog procesa počinje u januaru 2025. godine. U zavisnosti kojoj grupi klijent pripada, za njega je moguće doći do ocene rizika tranzicije putem C&E Upitnika (Palantir), skraćene verzije Upitnika (Excel file) ili već gotovih podataka iz eksterne baze (CERVED). U daljem toku modifikovanog kreditnog procesa, rizik tranzicije će određivati koji proizvodi mogu biti ponudeni datom klijentu.

Kako bi se ispunilo usklađivanje sa Net Zero targetima koji su pre svega definisani na nivou UniCredit Grupe a dalje su spuštene i na lokalne nivoe, posebna pažnja je morala biti posvećena klijentima koji se nalaze u NZ relevantnim industrijama u kojima postoje značajne emisije štetnih gasova (Oil&Gas, Power Generation, Automotive). Klijenti koji su deo ovih industrija, klasifikovani su u skladu sa svojom NZ ocenom: Leaders, Aligning, Laggards na osnovu čega je dalje određena poslovna strategija ka datom klijentu i način na koji će biti obezbeđeno finansiranje njegove energetske tranzicije.

Pomenute promene lokalnog kreditnog procesa proširene su i osnažene implementacijom IT alata UniCredit Grupe, čiji razvoj ima za cilj da omogući detaljniju analizu rizika i procenu emisija gasova sa efektom staklene bašte, kao i značajnu podršku pri donošenju odluka vezanih za finansiranje energetske tranzicije i projekata dekarbonizacije. Pored tehničkih unapređenja, posebna pažnja je posvećena obuci zaposlenih, kako bi se osigurala njihova spremnost za primenu novih standarda i procedura unutar kreditnog procesa.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE
IZVEŠTAJE**

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom

NBS, kao regulatorno telo, definiše način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala, koji se zasnivaju na Bazel III okviru. Regulatorni kapital, pokazatelji adekvatnosti kapitala i obračun rizične aktive definisani su Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, uključujući sve izmene i dopune, koja se primenjuje od 30. juna 2017. godine (u daljem tekstu: Odluka). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupa prati na kvartalnom nivou u skladu sa standardizovanim pristupom.

Grupa je dužna da obračunava sledeće pokazatelje adekvatnosti kapitala:

1. pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive – CET1 ratio; Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 4,5%;
2. pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive – T1 ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 6%;
3. pokazatelj adekvatnosti kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive – CAR ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 8%.

Grupa je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000, prema zvaničnom srednjem kursu NBS na dan obračuna. Dodatno, Grupa je dužna da u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini potrebnoj za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, odnosno uvećanih pokazatelja – ako NBS Grupi odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih. NBS je Grupi u 2024. godini odredila pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih.

Kapital Grupe čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital čini zbir sledećih elemenata korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala;
- pripadajuće emisione premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- dobiti;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Regulatorna prilagođavanja – Prilikom obračuna vrednosti elemenata kapitala, Grupa je dužna da iz vrednosti tih elemenata, utvrđenih u skladu sa MSFI/MRS, isključi iznos povećanja kapitala koji je rezultat sekjuritizacije. Budući da u Republici Srbiji nije doneta zakonska regulativa koja pokriva ovu oblast, ovo regulatorno prilagođavanje nije primenljivo.

Grupa u elemente kapitala ne uključuje:

- fer vrednost rezervi u vezi sa dobitcima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- dobitke ili gubitke po osnovu obaveza vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke;
- dobitke ili gubitke koji proizilaze iz kreditnog rizika po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizilaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Nerealizovani dobitci ili gubici po osnovu imovine ili obaveza vrednovanih po fer vrednosti, osim pomenutih dobitaka ili gubitaka iz prethodnog stava, uključuju se u obračun kapitala. U obračun kapitala, kao odbitna stavka uključuje se dodatno prilagođavanje vrednosti koje se primenjuje na svu imovinu koja se vrednuje po fer vrednosti koja se izračunava kao 0,1% zbira apsolutne vrednosti imovine i obaveza koje se obračunavaju po fer vrednosti u skladu s MSFI/MRS.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- nematerijalna ulaganja, uključujući i gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti Grupe, u skladu sa propisima;
- imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja Grupe;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja Grupe u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je Grupa dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koji imaju uzajamna ulaganja u Grupi, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Grupe;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Grupa nema značajno ulaganje, u skladu s tačkama 19. i 20. Odluke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Grupa ima značajno ulaganje, u skladu s tačkom 19. Odluke;
- iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala Grupe premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala grupe;
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,25%, a koje Grupa odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to:
 - učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravog lica;
 - sekjuritizovane pozicije, u skladu s tačkom 201. stav 1. odredba pod 2), tačkom 202. stav 1. odredba pod 2) i tačkom 234. Odluke;
 - slobodne isporuke, ako druga ugovorna strana u roku od četiri radna dana od ugovorenog datuma isporuke/plaćanja nije izmirila svoju obavezu, u skladu s tačkom 299. Odluke;
- iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Grupa prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 utvrđenim u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita iz prethodne alineje, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108:
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine;
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine;
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2021. godine;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računima 102, a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2019. godine;
- iznos rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu s propisima NBS, ako je tim propisima utvrđena obaveza izdvajanja ove rezerve.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Iz obračuna odbitnih stavki iz alineja 13 i 14 prethodnog stava, period u kojem je teкао moratorijum po osnovu odobrenih kredita definisanih tim alinejama ne uključuje se u broj dana ugovorene ročnosti za potrebe primene tih odredaba. Pod moratorijumom podrazumeva se zastoj u otplati obaveza u skladu sa odredbama odluke kojom su uređene privremene mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u Republici Srbiji u uslovima pandemije izazvane COVID-19. Obračun odbitnih stavki iz alineja 13, 14 i 15 ne primenjuje se na potraživanje koje je restrukturirano u skladu sa Odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ako su ispunjeni sledeći uslovi: potraživanje je nastalo po osnovu odobrenih kredita u skladu alinejama 13,14 i 15 a na koje nije primenjena odbitna stavka, restrukturiranje se sprovodi na osnovu ponude banke, restrukturiranjem se ne povećava preostali neotplaćeni iznos kredita, nakon restrukturiranja preostala ročnost nije duža od 3,285 dana za kredite iz alineja 13 i 14, odnosno nije duža od 4,015 dana za kredite iz alineje 15 i da potraživanje nije prethodno restrukturirano u skladu sa ovim odredbama.

Prilikom utvrđivanja odbitnih stavki, odloženih poreskih sredstava i primenljivih iznosa direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Grupa ima značajno ulaganje, Grupa nije dužna da od osnovnog akcijskog kapitala odbija iznos stavki, koji je u zbiru jednak ili manji od iznosa limita koji se izračunava tako što se iznos stavki osnovnog akcijskog kapitala koji preostane nakon umanjenja za regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke pomnoži sa 17,65%:

- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala Grupe izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke;
- ako Grupa ima značajno ulaganje u lica u finansijskom sektoru, direktna, indirektna i sintetička ulaganja Grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala tih lica u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala Grupe izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke.

Grupa na dan 31. decembra 2024. godine osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika s obzirom da je njihov zbir manji od definisanog limita.

Grupa se, shodno Odluci o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke, odlučila da primenjuje meru počevši od izveštaja za drugi kvartal 2022. godine. U 2024. godini iz osnovnog akcijskog kapitala banke Banka je isključila iznos privremenog regulatornog prilagođavanja dobijen faktorom umanjenja 0,50 za obračun za prvi i drugi kvartal i faktorom umanjenja 0,25 za treći i četvrti kvartal (u 2023. godini korišćen je faktor umanjenja 0,70).

Dodatni osnovni kapital Grupe čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. Odluke;
- pripadajuće emisione premije.

Grupa na dan 31. decembra 2024. godine nije imala dodatni osnovni kapital.

Dopunski kapital Grupe čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisione premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavanju primenom standardizovanog pristupa.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala Grupe tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća, dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

Grupa na dan 31. decembar 2024. godine nije imala dopunski kapital.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala na dan 31. decembra 2024. godine i na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Osnovni akcijski kapital - CET1		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	23.607.620	23.607.620
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	562.156	562.156
Dobit iz tekuće godine koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.078.133	1.078.092
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	562.814	103.671
(-) Nerealizovani gubici	(357.085)	(766.876)
Ostale rezerve	63.214.011	54.906.013
(+) Fer vrednost rezervi u vezi sa dobicima (-) ili gubicima (+) po osnovu instrumenta zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	357.085	455.249
(-) Dodatna prilagođavanja vrednosti	(44.507)	-
(-) Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza)	(2.403.826)	(2.522.455)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta	(78.005)	(78.532)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita za kupovinu motornih vozila, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavanju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala:		
<i>od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine</i>	(15.316)	(27.202)
<i>od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine</i>	(10.143)	(14.546)
<i>od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara 2021. godine</i>	(356.319)	(720.704)
Ukupan osnovni akcijski kapital - CET1	86.116.618	76.582.486
Dodatni osnovni kapital - AT1	-	-
Ukupan osnovni kapital - T1 (CET1 + AT1)	86.116.618	76.582.486
Dopunski kapital - T2	-	-
Ukupan regulatorni kapital (T1 + T2)	86.116.618	76.582.486

Banka je za 2024. i 2023. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima: pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala - CET1, pokazatelj adekvatnosti kapitala -T1 i pokazatelj adekvatnosti kapitala od 20,63% (u 2023. godini od 19,72%).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Grupe

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

Obvezvredjenje finansijskih sredstava se procenjuje na način koji je opisan u napomeni 3(k)(viii).

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka saglasno MSFI 9 za sve kategorije finansijskih sredstava zahteva procene, posebno procene koje se odnose na utvrđivanje iznosa i očekivanog vremena priliva budućih novčanih tokova, kao i novčanih tokova koji potiču od realizacije procenjene vrednosti kolaterala prilikom utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka i procene značajnog povećanja kreditnog rizika. Ove procene su vođene nizom faktora, čija kombinacija i interakcija može da dovede do različitih nivoa rezervacija za očekivane kreditne gubitke, u različitim scenarijima.

ECL kalkulacije Grupe su rezultati složenih modela sa određenim brojem pretpostavki koje se tiču izbora input varijabli kao i njihove međuzavisnosti. Elementi ECL modela koji se smatraju delom računovodstvenih rasuđivanja i procena uključuju:

- Interni model ocenjivanja kreditne sposobnosti, koji dodeljuje PD pojedinačnim rejting kategorijama;
- Kriterijume Grupe za procenu da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika koji posledično dovode do obračuna ECL-a na osnovu veka trajanja ugovora (tzv. LT ECL – life time ECL), kroz korišćenje kvantitativnih kriterijuma (promene u PD-u u odnosu na datum inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva), kao i kvalitativne procene (forbearance, restructuring klasifikacija, 30 dana docnje, watchlist 2 kategorizacija);
- Segmentaciju finansijskih sredstava kada se njihova ECL procenjuje na kolektivnoj osnovi;
- Razvoj ECL modela uključujući različite formule i izbor inputa;
- Određivanje povezanosti između makroekonomskih scenarija i ekonomskih inputa, kao što su kretanje bruto društvenog proizvoda (BDP-a), nivoa nezaposlenosti i zarada, kao i kamatnih stopa, te i modeliranje njihove povezanosti i uticaja na korišćeni PD i LGD;
- U saradnji sa UniCredit Grupom, izbor makroekonomskih scenarija koji se odnose na budućnost (tzv. forward looking scenarios) i njihovih ponderisanja verovatnoće, kako bi se izvela veza između ECL modele i mogućih ekonomskih kretanja.

U skladu sa internim politikama, Grupa redovno preispituje i održava svoje modele u kontekstu stvarnog iskustva u pogledu kreditnih gubitaka.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Grupe (nastavak)

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

Obezvredjenje finansijskih sredstava i verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja Grupa procenjuje na pojedinačnoj osnovi. Procena obezvređenja finansijskih sredstava na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvređenja odnosno postojanje statusa neizmirenja obaveza. Iznos obezvređenja finansijskih sredstava utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju, dok procena očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu.

Procenu obezvređenja finansijskih sredstava i očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Grupa vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obezvređenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju. Pri ovoj proceni, Grupa grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima (segmenti portfolija, rejting kategorije i sl.). Procena obezvređenja na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu budućih novčanih tokova pojedinačne grupe potraživanja na osnovu podataka o gubicima iz ranijih perioda za potraživanja s karakteristikama kreditnog rizika sličnim onima u toj grupi, a u skladu s metodologijom.

(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii))

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrdiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(k)(vii). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

Grupa meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrdive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrdive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)**Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Grupe (nastavak)***(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii)) (nastavak)*

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Grupa određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja. Tehnike procenjivanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrđive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenjivanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne raspone i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenjivanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

Grupa koristi opšte prihvaćene modele procenjivanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrđivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenjivanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrđivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

Hartije od vrednosti 2. nivoa se mere na osnovu interno razvijenog modela vrednovanja koji se u osnovi oslanja na kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente. Portfolio se sastoji od hartija od vrednosti izdatih od strane Ministarstva finansija, denominovanih u dinarima i evrima. Rezultat modela je kriva za valutu dinar i evro koja se dalje koristi za izračunavanje fer vrednosti hartija od vrednosti. Zbog činjenice da je sekundarno tržište dinarskih hartija od vrednosti relativno aktivno, dinarska kriva se konstruiše korišćenjem kotiranih prinosa na sekundarnom tržištu za referentne (najlikvidnije) hartije od vrednosti sa različitim rokovima dospeća. S druge strane, za hartije od vrednosti denominovane u evrima kriva se konstruiše na osnovu krive tržišta novca EURIBOR sa dodatkom koji se određuje na osnovu ostvarenih prinosa na aukcijama primarnog tržišta.

Oba modela za RSD i EUR krive se redovno testiraju na godišnjem nivou.

Hartije od vrednosti trećeg nivoa su opštinske obveznice koje nisu likvidne niti kojima se može trgovati na tržištu i vrednuju se korišćenjem pristupa diskontovanog novčanog toka.

(iii) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, stope amortizacije (napomena 3 (q), 3 (r), 26 i 27)

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovani su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

(iv) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine (napomena 3 (u))

Knjižovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjižovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)**Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Grupe (nastavak)**

- (v) *Fer vrednost ulaganja u nekretnine i investicione nekretnine (napomene 3(k)(vii), 3(q), 3 (s), 27 i 28)*

Grupa koristi model fer vrednosti za vrednovanje investicionih nekretnina i model revalorizacije za nekretnine koje koristi u sopstvene poslovne svrhe. Procena fer vrednosti se vrši redovno kako bi se knjigovodstvena vrednost uskladila sa istom na kraju izveštajnog perioda.

- (vi) *Odložena poreska sredstva (napomene 3 (j) i 35)*

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Grupe vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

- (vii) *Rezervisanja po osnovu sudskih sporova (napomene 3 (w) i 34)*

Grupa je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Grupe, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

- (viii) *Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima (napomena 3 (y) i 34)*

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2024.					
Potraživanja po osnovu derivata	21	-	1.666.127	1.230	1.667.357
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	25	-	427.229	-	427.229
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	22	117.009*	1.254.720	-	1.371.729
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	22	11.841.158*	26.805.346	-	38.646.504
		11.958.167	30.153.422	1.230	42.112.819
Obaveze po osnovu derivata	30	-	1.706.884	-	1.706.884
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	25	-	687.148	-	687.148
		-	2.394.032	-	2.394.032

* Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR i USD (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2023.					
Potraživanja po osnovu derivata	21	-	2.054.579	1.078	2.055.657
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	25	-	636.909	-	636.909
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	22	87.827*	2.366.634	-	2.454.461
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	22	10.651.430*	29.125.164	-	39.776.594
		10.739.257	34.183.286	1.078	44.923.621
Obaveze po osnovu derivata	30	-	2.119.142	-	2.119.142
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	25	-	734.550	-	734.550
		-	2.853.692	-	2.853.692

* Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) *Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti*

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2024.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	191.323.140	-	191.323.140	191.329.015
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	22	3.970.909*	60.194.440	-	64.165.349	62.850.289
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	23	-	-	71.927.206	71.927.206	72.007.912
Kredit i potraživanja od komitenata	24	-	-	384.052.938	384.052.938	384.756.722
Ostala sredstva	29	-	-	3.261.267	3.261.267	3.261.267
		3.970.909	251.517.580	459.241.411	714.729.900	714.205.205
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	31	-	-	171.801.547	171.801.547	168.680.584
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	32	-	-	465.469.969	465.469.969	463.782.795
Ostale obaveze	36	-	-	8.575.808	8.575.808	8.575.808
		-	-	645.847.323	645.847.323	641.039.187

* Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominovane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2023.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	130.511.716	-	130.511.716	130.511.716
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	22	6.888.426*	53.874.651	22.664	60.785.741	62.214.731
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	23	-	-	62.995.753	62.995.753	63.006.391
Kredit i potraživanja od komitenata	24	-	-	339.859.586	339.859.586	344.469.707
Ostala sredstva	29	-	-	1.918.501	1.918.501	1.918.501
		6.888.426	184.386.367	404.796.504	596.071.297	602.121.046
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	31	-	-	148.161.313	148.161.313	146.166.777
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	32	-	-	389.761.376	389.761.376	389.735.404
Ostale obaveze	36	-	-	10.315.537	10.315.537	10.315.537
		-	-	548.238.226	548.238.226	546.217.718

* Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominovane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE

IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)(i) *Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti (nastavak)*

Tehnike i modeli koje Grupa koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodanjeni su u napomeni 5(ii).

(ii) *Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Iako zavisi od tržišnih kretanja, osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju i štednih depozita bez definisanog roka dospeća.

(iii) *Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnost.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolija sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara**Prihodi od kamata**

	2024.	2023.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.201.636	516.214
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.011.174	1.112.790
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	2.691.530	2.474.353
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.178.896	3.937.175
Kredit i potraživanja od komitenata	28.907.544	25.759.165
Ukupni prihodi od kamata po efektivnoj kamatnoj stopi:	38.990.780	33.799.697
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	128.933	90.514
Potraživanja po osnovu derivata	1.022.044	993.839
Derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhe zaštite od rizika	1.180.976	1.030.709
Ukupni prihodi od kamata:	41.322.733	35.914.759

Rashodi kamata

Obaveze po osnovu derivata	(1.042.233)	(1.022.546)
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	(291.065)	(268.141)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	(7.079.630)	(5.801.073)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema komitentima	(5.117.012)	(3.856.319)
Obaveze po osnovu lizinga	(50.161)	(50.329)
Ukupni rashodi kamata:	(13.580.101)	(10.998.408)

Neto prihodi od kamata

27.742.632	24.916.351
-------------------	-------------------

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2024. godini iznose 580.670 hiljada dinara (2023. godina: 456.583 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	Stanovništvo		Komitenti		Ukupno	
	2024.	2023.	2024.	2023.	2024.	2023.
Prihodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	494.280	453.544	2.205.506	2.112.568	2.699.786	2.566.112
Naknade po osnovu kredita	54.840	74.750	851.581	415.515	906.421	490.265
Naknade iz poslovanja sa karticama	733.898	626.552	2.309.751	1.993.695	3.043.649	2.620.247
Naknade za vođenje tekućih računa	798.496	691.794	202.434	194.736	1.000.930	886.530
Naknade po osnovu brokerskih usluga	1.031	-	14.918	6.879	15.949	6.879
Naknade po kastodi poslovloma	225	67	382.938	346.364	383.163	346.431
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	460.272	382.551	3.244.088	3.291.374	3.704.360	3.673.925
Ostale naknade i provizije	125.145	140.614	679.865	423.887	805.010	564.501
Ukupan prihod od naknada i provizija iz ugovora sa kupcima	2.668.187	2.369.872	9.891.081	8.785.018	12.559.268	11.154.890
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	3.775	4.115	1.197.115	1.013.959	1.200.890	1.018.074
Ukupan prihod od naknada i provizija:	2.671.962	2.373.987	11.088.196	9.798.977	13.760.158	12.172.964
Rashodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	-	-	(554.623)	(534.943)	(554.623)	(534.943)
Naknade iz poslovanja sa karticama	-	-	(2.307.567)	(2.030.782)	(2.307.567)	(2.030.782)
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	-	-	(10.367)	(13.389)	(10.367)	(13.389)
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	(47.644)	(56.548)	(1.031.917)	(1.145.425)	(1.079.561)	(1.201.973)
Ostale naknade i provizije	-	-	(203.342)	(180.599)	(203.342)	(180.599)
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	(47.644)	(56.548)	(4.107.816)	(3.905.138)	(4.155.460)	(3.961.686)
Neto prihodi od naknada i provizija	2.624.318	2.317.439	6.980.380	5.893.839	9.604.698	8.211.278

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvata:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Neto prihod po osnovu promene vrednosti derivata po fer vrednosti kroz bilans uspeha	237.823	90.315
Neto (rashod)/prihod po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(23.168)	22.447
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	214.655	112.762

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

10. NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvata:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(382.221)	(32.298)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	328.246	215.214
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	(53.975)	182.916

11. NETO PRIHOD/(RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto prihod/(rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	19.665.760	24.000.346
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(19.493.755)	(24.108.024)
Neto prihod/(rashod)	172.005	(107.678)

12. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha čine:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Finansijski instrumenti po amortizovanoj vrednosti		
Neto umanjenje/(povećanje) pojedinačne ispravke vrednosti	246.371	(67.752)
Neto umanjenje/(povećanje) grupnog obezvređenja	173.720	(505.160)
	420.091	(572.912)
Neto (povećanje) hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(47.501)	(72.116)
Potencijalne obaveze		
Neto umanjenje pojedinačne ispravke vrednosti (napomena 34.2)	133.085	52.515
Neto umanjenje/(povećanje) grupnog obezvređenja (napomena 34.2)	165.883	(447.622)
	298.968	(395.107)
Neto gubici po osnovu modifikacije*	(509.089)	(1.138.945)
Direktan otpis	(8.985)	(4.050)
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	596.102	436.793
Ukupno	749.586	(1.746.337)

* U 2024. godini pozicija "Neto gubici po osnovu modifikacije" obuhvata modifikacioni gubitak koji je Grupa priznala po osnovu implementacije Odluke o privremenom ograničenju kamatnih stopa kod ugovora o kreditu zaključenih sa korisnikom – fizičkim licem donete od strane Narodne banke Srbije („Sl. Glasnik RS“ br. 102/2024) u iznosu od 516.190 hiljada dinara. U 2023. godini navedena pozicija obuhvata modifikacioni gubitak koji je bio priznat po osnovu implementacije Odluke o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima („Sl. Glasnik RS“ br. 78/2023) donete od strane Narodne banke Srbije u iznosu od 1.143.730 hiljada dinara (napomena 24.4).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

13. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti čini:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Dobitak po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	150.618	1.172
Gubitak po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	-	(3.171)
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	150.618	(1.999)

14. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostale poslovne prihode čine:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od zakupnina, prihodi po osnovu prefakturisanih troškova i ostali prihodi	158.323	47.205
Ukupno	158.323	47.205

15. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	(2.702.576)	(2.460.903)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(1.067.671)	(978.092)
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	(30.771)	(38.603)
Ostali lični rashodi	(542.670)	(545.925)
Ukupno	(4.343.688)	(4.023.523)

16. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (napomena 26.2, 26.3)	(566.866)	(593.417)
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 27.2, 27.3)	(259.607)	(249.508)
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 27.5, 27.6)	(508.659)	(498.570)
Ukupno	(1.335.132)	(1.341.495)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

17. OSTALI PRIHODI

U ostale prihode spadaju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 34.2)	912.461	782.349
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina	3.983	469
Ostali prihodi iz poslovanja	<u>363.351</u>	<u>113.630</u>
Ukupno	<u>1.279.795</u>	<u>896.448</u>

Ostali prihodi iz poslovanja obuhvataju prihode od naplata štete od osiguravajućih društava i slične ostale prihode..

18. OSTALI RASHODI

18.1. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	(182.715)	(171.373)
Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	(59.541)	(67.434)
Troškovi zakupnina (napomena 18.2)	(441.596)	(422.012)
Troškovi održavanja informacionog sistema i aplikacija	(1.245.276)	(1.082.471)
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	(89.710)	(96.194)
Troškovi reklame, propaĝande, reprezentacije, ulaganja u kulturu i donacije	(315.045)	(221.906)
Troškovi advokatskih, konsultantskih usluga, istraživanja i revizije	(281.494)	(293.590)
Troškovi PTT usluga	(121.538)	(103.279)
Troškovi premija osiguranja	(1.035.150)	(953.889)
Troškovi obezbeđenja imovine, transporta i rukovanja novcem	(256.076)	(220.595)
Troškovi stručnog usavršavanja	(35.449)	(35.785)
Troškovi servisnih usluga	(121.412)	(95.456)
Troškovi transportnih usluga	(10.881)	(10.678)
Troškovi prevoza na rad i sa rada	(38.670)	(41.756)
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	(27.811)	(23.530)
Ostali porezi i doprinosi	(682.440)	(632.476)
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (napomena 34.2)	(937.661)	(773.670)
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	(15)	(9)
Gubici od prodaje, rashodovanja i obezvređenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	(5.050)	(10.066)
Ostalo	<u>(1.026.903)</u>	<u>(928.813)</u>
Ukupno	<u>(6.914.433)</u>	<u>(6.184.982)</u>

Pozicija "Ostalo" odnosi se na sudske i administrativne takse, troškove zaštite na radu i zaštite životne sredine, troškove učešća u finansiranju osoba sa invaliditetom, troškove personalizacije i distribucije platnih kartica, troškove štampanja i koveriranja, troškove korišćenja licenci do godinu dana, naknadu štete po osnovu izgubljenih sudskih sporova, troškove arhiviranja i skeniranja, troškove obeštećenja iz operativnog poslovanja i slične troškove.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

18. OSTALI RASHODI (nastavak)

18.2. Troškovi zakupnina u iznosu 441.596 hiljade dinara u 2024. godini odnose se na troškove koji saglasno MSFI 16 i računovodstvenoj politici Grupe (napomena 3.t) nisu uključeni u merenje obaveze po osnovu lizinga. Struktura navedenih troškova prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Zakup sredstava male vrednosti	(177.847)	(163.813)
Kratkoročni zakup	(13.482)	(10.709)
PDV na zakupe koji su priznati u skladu sa MSFI 16	(90.039)	(84.753)
Sredstva koja nisu identifikovana u skladu sa MSFI 16	(159.104)	(161.564)
Varijabilna plaćanja	(849)	(700)
Ostalo	(275)	(473)
Ukupno	(441.596)	(422.012)

19. POREZ NA DOBITAK

19.1. Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Tekući poreski rashod perioda	(3.332.221)	(2.441.457)
Smanjenje odloženih poreskih sredstava i povećanje odloženih poreskih obaveza	(33.709)	(107.683)
Ukupno	(3.365.930)	(2.549.140)

19.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope prikazano je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Dobitak pre oporezivanja	27.420.603	20.955.902
Porez na dobit obračunat po stopi od 15%	(4.113.090)	(3.143.385)
<i>Poreski efekti trajnih razlika:</i>		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(11.778)	(35.876)
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu kamata po dužničkim HoV čiji je izdavalac RS	677.961	643.251
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda ostvareni od ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja koji nisu bili priznati kao rashod u poreskom periodu u kojem su nastali	139.926	117.569
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu otpisanih, usklađenih i drugih potraživanja, koji nisu priznati kao rashodi i koji se naknadno naplaćuju	3.056	93.565
<i>Poreski efekti privremenih razlika:</i>		
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	11.771	4.799
Poreski efekti MRS 19	(1.379)	(3.360)
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	(111.362)	(215.710)
Poreski efekti po osnovu umanjenja tekućeg poreza u skladu sa zakonskom regulativom i primene MRS	72.674	97.690
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha	(3.332.221)	(2.441.457)
<i>Efektivna poreska stopa</i>	12,15%	11,65%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

19. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

19.3. Porez na dobitak priznat u okviru ostalog rezultata prikazan je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	1.730.072	(259.511)	1.470.561	2.102.414	(315.362)	1.787.052
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava (38.2)	109.025	(16.354)	92.671	7.094	(1.064)	6.030
Aktuarski dobiti	35.615	(5.342)	30.273	20.122	(3.018)	17.104
Dobici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	115.488	(17.323)	98.165	350.957	(52.644)	298.313
Stanje na dan 31. decembra	1.990.200	(298.530)	1.691.670	2.480.587	(372.088)	2.108.499

19.4. Obračunata obaveza za porez na dobit za 2024. godinu iznosi 3.332.221 hiljade dinara (za 2023. godinu: 2.441.457 hiljada dinara). S obzirom da je iznos obračunate obaveze za porez na dobit veći od iznosa plaćenih akontacija, Grupa je na da 31. decembra 2024. godine iskazala tekuće poreske obaveze u iznosu od 1.091.929 hiljada dinara (za 2023 godinu: tekuće poreske obaveze u iznosu od 1.529.868 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

20.1. Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Gotovina u blagajni u dinarima	6.501.775	4.360.266
Žiro račun	97.673.774	87.629.697
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.824.488	2.900.900
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	35.205	35.152
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS	47.005.875	-
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	38.287.906	35.585.709
	<u>191.329.023</u>	<u>130.511.724</u>
Ispravka vrednosti	(8)	(8)
Stanje na dan 31. decembra	<u>191.329.015</u>	<u>130.511.716</u>

Stanje na žiro računu uključuje i obaveznu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopama od 2% do 7% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Grupe. Grupa je dužna da održava prosečno dnevno stanje obračunate dinarske obavezne rezerve. Tokom 2024. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu po stopi od 0,75% godišnje.

NBS u skladu sa Odlukom o kamatnim stopama koje NBS primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19, na deo iznosa ostvarenog prosečnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koja ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, plaća kamatu po kamatnoj stopi uvećanoj za 0,50% na godišnjem nivou. Iznos na koji se obračunava kamata po tom osnovu utvrđuje se u visini prosečnog dnevnog stanja dinarskih kredita koji ispunjavaju uslove propisane Uredbom, odnosno Zakonom kojima se utvrđuje garantna šema kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 ako je svaki pojedinačni kredit koji je uključen u to stanje odobren po kamatnoj stopi koja je za najmanje 0,50% niža od maksimalne kamatne stope propisane Uredbom odnosno Zakonom za kredite odobrene u dinarima.

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obaveznu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim deviznom klauzulom, primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stopa obavezne rezerve je 23% na devizne obaveze do dve godine i 16% na devizne obaveze sa ročnošću preko 2 godine, dok je stopa na dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom iznosila 100%.

Grupa je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

20.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(8)	(3)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	-	(5)
Ukupno za godinu	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(5)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(8)</u>	<u>(8)</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

21. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Potraživanja po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Potraživanja po osnovu forvard revalorizacije i valutnih svopova	19.563	6.094
Potraživanja po osnovu kamatnih svopova	1.647.794	2.049.563
Stanje na dan 31. decembra	1.667.357	2.055.657

22. HARTIJE OD VREDNOSTI

22.1. Hartije od vrednosti obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	63.032.961	62.377.169
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	38.748.762	39.885.343
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	1.371.729	2.454.461
Ukupno	103.153.452	104.716.973
Ispravka vrednosti hartija od vrednosti	(284.930)	(271.187)
Stanje na dan 31. decembra	102.868.522	104.445.786

22.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(271.187)	(67.707)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(67.788)	(209.170)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	102	29
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	53.943	5.661
Ukupno za godinu	-	-	(13.743)	(203.480)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(284.930)	(271.187)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

22. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

22.3. Podela hartija od vrednosti prema načinu vrednovanja i emitentu prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	Vrednovanje	2024.	2023.
Potraživanja po osnovu eskonta menica	Amortizovana vrednost	21.523	22.664
	Amortizovana vrednost	57.620.101	57.085.922
Državne obveznice Republike Srbije	Po FV kroz ostali rezultat	27.469.542	28.937.720
	Po FV kroz bilans uspeha	1.371.729	2.454.461
Državne obveznice Republike Srbije - stavke hedžinga	Po FV kroz ostali rezultat	11.176.962	10.838.874
	Amortizovana vrednost	5.208.665	5.106.145
Stanje na dan 31. decembra		102.868.522	104.445.786

Potraživanja po osnovu eskonta menica na dan 31. decembra 2024. godine, iznose 21.523 hiljada dinara i predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednogodišnjeg BELIBOR-a uvećanog za 2,80% do 3% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2024. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 57.620.101 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2024. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 27.469.542 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2024. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 1.371.729 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2034. godine.

Na dan 31. decembra 2024. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 11.176.962 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2029. godine.

Ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 5.208.665 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije – stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2027. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod državnih obveznica Republike Srbije, Grupa je implementirala mikro hedžing fer vrednosti (napomena 25).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE

IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

23.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Devizni računi kod:		
- drugih banaka u okviru UniCredit grupe	2.022.341	1.079.453
- drugih stranih banaka	1.301.068	4.870.147
Ukupno devizni računi:	3.323.409	5.949.600
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)		
- u stranoj valuti	29.653.983	23.555.187
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	29.653.983	23.555.187
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.681	4.687
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti	-	4.688.315
Namenski depoziti u stranoj valuti	37.309	12.293
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	7.317	627.055
Ukupno kratkoročni krediti:	7.317	627.055
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	2.182.327	478.268
Ukupno dugoročni krediti:	2.182.327	478.268
Plasmani NBS po REPO transakcijama u dinarima	36.795.248	27.692.035
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	18.485	1.381
Ukupno	72.022.759	63.008.821
Ispravka vrednosti	(14.847)	(2.430)
Stanje na dan 31. decembra	72.007.912	63.006.391

23.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(2.430)	(6.232)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(12.398)	3.077
Efeki promene deviznog kursa	-	-	(19)	64
Otpis bez otpusta duga	-	-	-	661
Ukupno za godinu	-	-	(12.417)	3.802
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(14.847)	(2.430)

23.3. Struktura deviznih računa kod banaka u okviru UniCredit Grupe prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
UniCredit Bank Austria AG, Vienna	1.104.716	326.589
UniCredit Bank AG, Munich	14.663	20.237
UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	336.679	27.441
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	115.970	286
UniCredit S.P.A. Milano	416.878	664.521
UniCredit Bank BIH	935	3.953
UniCredit Bank ZAO Moscow	32.500	36.426
Stanje na dan 31. decembra	2.022.341	1.079.453

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

24.1. Krediti i potraživanja od komitenata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	50.944.741	44.532.309
- u stranoj valuti	148.025	636.110
Ukupno kratkoročni krediti:	<u>51.092.766</u>	<u>45.168.419</u>
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	297.565.635	276.893.174
- u stranoj valuti	20.455.139	13.717.425
Ukupno dugoročni krediti:	<u>318.020.774</u>	<u>290.610.599</u>
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama i akreditivima:		
- u dinarima	27.906	-
Ukupno:	<u>27.906</u>	<u>-</u>
Potraživanja po osnovu faktoringa:		
- u dinarima	5.128.255	4.174.137
- u stranoj valuti	106.753	10.166
Ukupno potraživanja po osnovu faktoringa:	<u>5.235.008</u>	<u>4.184.303</u>
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	21.129.795	17.952.830
Ostali plasmani u dinarima	-	365
Ukupno	<u>395.506.249</u>	<u>357.916.516</u>
Ispravka vrednosti	<u>(10.749.527)</u>	<u>(13.446.809)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>384.756.722</u>	<u>344.469.707</u>

Kreditni koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita u dinarima.

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	(5.088.382)	(5.163.703)	(8.358.427)	(8.984.453)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravka vrednosti	64.110	(347.118)	114.155	(424.060)
Efekti promene deviznog kursa	4.398	4.807	4.830	2.530
Unwinding (time value)	19.326	9.719	1.131	912
Efekti prodaje portfolia	821.985	89.750	-	-
Otpis sa otpustom duga	-	-	343	512
Otpis bez otpusta duga*	935.494	318.163	731.510	1.046.132
Ukupno za godinu	<u>1.845.313</u>	<u>75.321</u>	<u>851.969</u>	<u>626.026</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>(3.243.069)</u>	<u>(5.088.382)</u>	<u>(7.506.458)</u>	<u>(8.358.427)</u>

* Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis, predstavlja otpis potraživanja saglasno Odluci NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive (Sl. glasnik RS br. 77/2017) koja je u primeni od 30. septembra 2017. godine. Grupa, saglasno Odluci, sprovodi otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti, odnosno računovodstveni otpis 100% obezvređenih potraživanja. U smislu pomenute Odluke, računovodstveni otpis podrazumeva prenos iznosa potraživanja iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

24.3. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	24.535.131	(98.448)	24.436.683
Privreda	252.908.018	(6.526.833)	246.381.185
Stanovništvo	118.063.100	(4.124.246)	113.938.854
Stanje na dan 31. decembra	395.506.249	(10.749.527)	384.756.722

U hiljadama dinara	2023.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	10.813.178	(61.511)	10.751.667
Privreda	234.340.081	(8.496.645)	225.843.436
Stanovništvo	112.763.257	(4.888.653)	107.874.604
Stanje na dan 31. decembra	357.916.516	(13.446.809)	344.469.707

24.4. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likvidnosti (minus po tekućem računu), finansiranje obrtnih sredstava i investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,06% dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 2,73%.

Dugoročni krediti pravnim licima odobravani su na period do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,03% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 3,09% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Grupe. Pored toga, Grupa je odobravala dugoročne kredite pravnim licima u dinarima sa fiksnom kamatom stopom.

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga odobravani su pravnim licima za kupovinu vozila i opreme po prosečnoj fiksnoj kamatnoj stopi od 5,73% i varijabilnoj kamatnoj stopi na bazi tromesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,89%. Prosečan period finansiranja pravnih lica bio je ispod četiri godine. Plasmani po osnovu finansijskog lizinga odobravani su fizičkim licima za kupovinu vozila i opreme po prosečnoj fiksnoj kamatnoj stopi od 5,97% i varijabilnoj kamatnoj stopi na bazi tromesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,2%. Prosečan period finansiranja fizičkih lica bio je iznad četiri godine.

Grupa u ponudi ima stambene kredite sa fiksnom, varijabilnom i kombinovanom kamatnom stopom. Stambeni krediti sa valutnom klauzulom za stanovništvo odobravaju se sa rokom otplate od 60 do 360 meseci kada je u pitanju opcija sa varijabilnom i kombinovanom kamatnom stopom, odnosno do 240 meseci kada su u pitanju krediti sa fiksnom kamatnom stopom. Krediti sa fiksnom nominalnom kamatnom stopom a za iznose preko EUR 200.000 realizovani su po kamati u rasponu od 6,95% do 8,45%. Krediti sa kombinovanom nominalnom kamatnom stopom, takođe za iznose preko EUR 200.000 realizovani su po kamati koja je fiksna prvih 60 meseci, u visini od 6,45% dok se nakon tog perioda kamatna stopa realizuje u visini 3,30% uvećano za šestomesečni EURIBOR. Krediti sa varijabilnom kamatnom stopom realizovani su po kamati u visini od 3,30% uvećano za šestomesečni EURIBOR.

Grupa u ponudi ima i stambene kredite za fizička lica u dinarima koji se odobravaju na rok od 240 meseci, sa varijabilnom kamatnom stopom od 5% uvećano za šestomesečni BELIBOR.

Tokom 2023. godine, Narodna banka Srbije usvojila Odluku o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima, kojom se propisuju privremene mere i aktivnosti u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog sistema koje je poslovna banka dužna da primeni radi zaštite dužnika – korisnika stambenih kredita i stabilnosti finansijskog sistema. Odluka je stupila na snagu 13. septembra 2023. godine i odnosila se na prvi stambeni kredit za kupovinu/izgradnju stambene nepokretnosti fizičkim licima sa promenljivom kamatnom stopom u iznosu do EUR 200.000 a koji je obezbeđen hipotekom na stambenoj nepokretnosti. Korisnicima stambenih kredita se i tokom 2024. godine primenjivao privremeni zastoj rasta nominalne kamatne stope, počev od prvog anuiteta koji im je dospeo nakon 1. oktobra 2023. godine, a zaključno sa 31. decembrom 2024. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Zaključno sa krajem 2024 godine završava se primena pomenute Odluke a već počev od početka 2025. godine u primeni je nova Odluka Narodne banke Srbije o privremenom ograničenju kamatnih stopa kod ugovora o kreditu zaključenih sa korisnikom – fizičkim licem na koje se primenjuje ograničenje promenljive nominalne kamatne stope, tako da ista u periodu od 1. januara 2025. godine do 31. decembra 2025.godine, odnosno do prestanka važenja Odluke, ne može biti viša od 5,00% na godišnjem nivou.

Grupa u ponudi ima kredite za investiciono finansiranje, za obrtna sredstva kao i ostale standardne proizvode uključujući i proizvode dokumentarnog poslovanja.

Grupa je implementirala cash flow hedžing kako bi se štitila od izloženosti promene novčanih tokova kamate kredita sa varijabilnom kamatnom stopom koristeći kamatne svopove (napomena 25).

24.5. Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata po industrijskim sektorima prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Privreda		
- Energetika	20.822.101	21.553.778
- Poljoprivreda	3.612.990	4.717.906
- Građevinarstvo	24.517.027	24.500.650
- Industrija i rudarstvo	71.664.164	55.951.500
- Trgovina	38.701.641	42.617.129
- Usluge	51.943.564	41.698.483
- Saobraćaj	28.105.981	30.050.956
- Ostalo	13.540.550	13.249.679
	252.908.018	234.340.081
Javni sektor	24.535.131	10.813.178
Stanovništvo		
- Fizička lica	107.270.716	104.050.130
- Preduzetnici	10.792.384	8.713.127
	118.063.100	112.763.257
Ukupno	395.506.249	357.916.516
Ispravka vrednosti	(10.749.527)	(13.446.809)
Stanje na dan 31. decembra	384.756.722	344.469.707

Struktura kredita i potraživanja od fizičkih lica prema vrsti kredita je prikazana u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
- Krediti po transakcionim računima	706.502	632.854
- Potrošački krediti	118.941	208.521
- Krediti za obrtna sredstva	1.091.460	991.412
- Investicioni krediti	3.261.602	3.594.193
- Stambeni krediti	39.780.073	40.593.136
- Gotovinski krediti	60.062.121	56.018.404
- Kreditne kartice	1.581.380	1.282.206
- Ugovori o lizingu	668.637	729.404
Ukupno	107.270.716	104.050.130

U sektor fizička lica se ubrajaju i krediti odobreni registrovanim poljoprivrednim proizvođačima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Grupa upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

Definisanjem industrijskih limita, geografskih limita, limita izloženosti po osnovu leverage transakcija, odnosno redovnim monitoringom i izveštavanjem izloženosti portfolija po pojedinim segmentima, proizvodima, vrstama sredstava obezbeđenja i sl. Grupa kontrolise kreditni rizik na portfolio nivou.

25. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Neto prihodi od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	243.531	598.008
Neto rashodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	(248.012)	(603.052)
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(4.481)	(5.044)

25.1 Hedžing fer vrednost

Grupa primenjuje računovodstvo zaštite od rizika državnih obveznica Republike Srbije koristeći kamatne svopove kao hedžing instrument dok je hedžovan rizik kamatni rizik.

Informacije o preostalom dospeću kamatnih svopova su date u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
Nominalni iznos	-	16.581.011	-	-	15.197.429	1.406.084
Prosečna fiksna kamatna stopa	-	1,62%	-	-	1,77%	0,03%

Informacije o hedžing instrumentu su prikazane u sledećoj tabeli:

Instrument	Pozicija u okviru bilansa stanja	2024.			2023.		
		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost	
			Sredstvo	Obaveza		Sredstvo	Obaveza
Kamatni svop	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.829.251	338.442	-	9.842.591	553.490	-
Kamatni svop	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	6.751.760	-	176.956	6.760.922	-	119.337

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

25. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

25.1 Hedžing fer vrednost (nastavak)

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2024. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Pozicija u okviru bilansa stanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena fer vrednosti instrumenta na osnovu koje je obračunat neefektivnost	Promena fer vrednosti stavke hedžinga na osnovu koje je obračunata neefektivnost	Pozicija u okviru bilansa uspeha	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Akumuliran iznos hedžing adjustmenta hedžovane stavke koji je uključen u knjigovodstvenu vrednost hedžovane stavke		Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
							Sredstvo	Obaveza	
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti	11.176.962	206.627	(204.978)	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	4.536	(204.978)	-	-
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po amortizovanoj vrednosti	Hartije od vrednosti	5.208.665	70.615	(69.775)	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	2.308	(69.775)	-	-

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2023. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Pozicija u okviru bilansa stanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena fer vrednosti instrumenta na osnovu koje je obračunata neefektivnost	Promena fer vrednosti stavke hedžinga na osnovu koje je obračunata neefektivnost	Pozicija u okviru bilansa uspeha	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Akumuliran iznos hedžing adjustmenta hedžovane stavke koji je uključen u knjigovodstvenu vrednost hedžovane stavke		Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
							Sredstvo	Obaveza	
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti	10.838.874	363.513	(366.355)	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	12.575	(366.355)	-	-
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po amortizovanoj vrednosti	Hartije od vrednosti	5.106.145	151.367	(152.831)	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	6.052	(152.831)	-	-

U ovim hedžing odnosima, glavni izvor neefektivnosti je usklađivanje fer vrednosti derivata u skladu sa counterparty kreditnim rizikom i u skladu sa rizikom promene cene finansiranja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

25. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

25.2 Hedžing novčanih tokova

Grupa je implementirala hedžing novčanih tokova kako bi se štitila varijabilnost kamatnih novčanih tokova kredita sa varijabilnom kamatnom stopom denominovanih u EUR. Imajući u vidu da se deo kredita po varijabilnoj kamatnoj stopi finansira iz depozita po viđenju koji imaju fiksnu kamatnu stopu, Grupa je odlučila da primeni koncept cash flow hedžinga kojim se vrlo izvesni varijabilni novčani tokovi kamate konvertuju u fiksne koristeći kamatne svopove.

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
Nominalni iznos stavke hedžinga	-	1.495.190	6.030.168	-	-	8.551.077
Prosečna fiksna kamatna stopa	-	3,28%	1,04%	-	-	0,32%

Informacije o hedžing instrumentu su prikazane u sledećoj tabeli:

Instrument	Linija u okviru bilansa stanja	2024.			2023.		
		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost	
			Sredstvo	Obaveza		Sredstvo	Obaveza
Kamatni svopovi	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.581.956	88.787	-	4.602.323	83.419	-
Kamatni svopovi	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.943.402	-	510.192	3.948.754	-	615.213

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

25. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

25.2. Hedžing novčanih tokova (nastavak)

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2024. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Promena vrednosti instrumenta koja je priznata u okviru ostalog rezultata	Promena vrednosti stavke hedžinga	Pozicija u bilansu uspeha	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Rezerva novčanih tokova	Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
Vrlo izvesni novčani tokovi kamate iz kredita sa varijabilnom kamatnom stopom	(420.100)	412.732	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(11.325)	(420.100)	-

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2023. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Promena vrednosti instrumenta koja je priznata u okviru ostalog rezultata	Promena vrednosti stavke hedžinga	Pozicija u bilansu uspeha	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Rezerva novčanih tokova	Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
Vrlo izvesni novčani tokovi kamate iz kredita sa varijabilnom kamatnom stopom	(535.588)	543.803	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(23.671)	(535.588)	-

Uopšteno govoreći, Grupa je uvek u poziciji "under hedged" (ne cilja na potpunu neutralizaciju jer će hedžing stavka biti niža od stavke koja ispunjava uslove za hedžing). Neefektivnost se može pojaviti kada:

- FV derivata je veća od FV hedžovane referentne pozicije (underlying-a) u pogledu hedžovanog rizika kamatne stope. Promena fer vrednosti hipotetičkog derivata možda neće odražavati ugovor sa kolateralom (korišćenje kolateralizovanih hedžing derivata je izvor neefektivnosti). Trenutno ne postoji jasan plan za prelazak na modul kolaterala u Murex-u (modul koji podržava aneks ugovore o kreditnoj podršci (CSA)) za zemlje CIE, uključujući Srbiju. Pošto revalorizacija u Murex (i rizik) sistemima neće uzeti u obzir kolateralizaciju za izračunavanje FV (usvajanjem specifične diskontne krive, npr. ESTER), ne očekuju se situacije neefektivnosti;
- Pogoršanje kreditnog rizika druge ugovorne strane vezano za hedžing instrument utiče na novčane tokove i smanjuje fer vrednost derivata. Međutim, ako je to slučaj, strategija Grupe pokriva opoziv označavanja takvih derivata i njihovu zamenu novim sa novim ugovornim stranama dobre kreditne sposobnosti. U ovim odnosim zaštite, jedini izvor neefikasnosti je efekat prilagođavanja kreditne/debitne vrednosti („Credit/Debit Value“) i vrednosti finansiranja („Funding Value adjustment“) koji utiče na fer vrednost derivatnih transakcija.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

26.1. Nematerijalna imovina, neto:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Softveri i licence	1.607.522	1.569.936
Nematerijalna imovina u pripremi	796.304	952.519
Stanje na dan 31. decembra	2.403.826	2.522.455

26.2. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2024. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2024. godine	6.770.588	952.519	7.723.107
Nabavke u toku godine	-	463.807	463.807
Prenos sa imovine u pripremi	612.187	(612.187)	-
Gubici po osnovu obezvređenja	(2.547)	-	(2.547)
Ostalo	(7.791)	(7.835)	(15.626)
Stanje 31. decembar 2024. godine	7.372.437	796.304	8.168.741
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2024. godine	5.200.652	-	5.200.652
Amortizacija	566.866	-	566.866
Gubici po osnovu obezvređenja	(2.207)	-	(2.207)
Ostalo	(396)	-	(396)
Stanje 31. decembar 2024. godine	5.764.915	-	5.764.915
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2024. godine	1.607.522	796.304	2.403.826
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2024. godine	1.569.936	952.519	2.522.455

26.3. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2023. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2023. godine	6.587.706	517.269	7.104.975
Nabavke u toku godine	-	671.099	671.099
Prenos sa imovine u pripremi	220.643	(220.643)	-
Gubici po osnovu obezvređenja	(28.699)	(6.709)	(35.408)
Ostalo	(9.062)	(8.497)	(17.559)
Stanje 31. decembar 2023. godine	6.770.588	952.519	7.723.107
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2023. godine	4.635.284	-	4.635.284
Amortizacija	593.417	-	593.417
Gubici po osnovu obezvređenja	(26.987)	-	(26.987)
Ostalo	(1.062)	-	(1.062)
Stanje 31. decembar 2023. godine	5.200.652	-	5.200.652
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2023. godine	1.569.936	952.519	2.522.455
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2023. godine	1.952.422	517.269	2.469.691

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

27.1. Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara

	2024.	2023.
Građevinski objekti	740.704	610.605
Oprema i ostala osnovna sredstva	606.201	570.435
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	167.112	134.362
Osnovna sredstva u pripremi	210.626	238.259
Sredstva sa pravom korišćenja	1.231.642	1.482.855
Stanje na dan 31. decembra	2.956.285	3.036.516

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

27.2. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2024. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2024. godine	857.277	2.495.677	642.161	238.259	3.676.371	7.909.745
Nabavke u toku godine	-	-	-	324.534	42.461	366.995
Prenos sa investicija u toku	32.861	227.644	91.551	(352.056)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(101.544)	(28.616)	(111)	(74.157)	(204.428)
Efeki promene fer vrednosti	162.086	-	-	-	-	162.086
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Modifikacije	-	-	-	-	224.826	224.826
Stanje 31. decembar 2024. godine	1.052.224	2.621.777	705.096	210.626	3.869.501	8.459.224
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2024. godine	246.672	1.925.242	507.799	-	2.193.516	4.873.229
Amortizacija	15.363	185.443	58.801	-	508.659	768.266
Otuđenje i rashodovanje	-	(95.109)	(28.616)	-	(64.316)	(188.041)
Efeki promene fer vrednosti	49.485	-	-	-	-	49.485
Stanje 31. decembar 2024. godine	311.520	2.015.576	537.984	-	2.637.859	5.502.939
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2024. godine	740.704	606.201	167.112	210.626	1.231.642	2.956.285
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2024. godine	610.605	570.435	134.362	238.259	1.482.855	3.036.516

Na dan 31. decembra 2024. godine Grupa je angažovala ovlašćene procenitelje OAC Property Services DOO Beograd i CBS International d.o.o. Beograd, da izvrše ponovnu procenu fer vrednosti nepokretnosti koje Grupa koristi za obavljanje poslovne delatnosti, prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinosni metod za 10 nepokretnosti, komparativni pristup za 2 nepokretnosti, ponderisanje vrednosti dobijenih Metodom Poređenja Tržišnih Transakcija i Metode Kapitalizacije Prinosa sa po 50% za jednu nepokretnost, kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka. S obzirom da na tržištu nekretnina u Republici Srbiji ne postoje kotirane ili ostvarene cene za identične nepokretnosti koje Grupa poseduje, prilikom procene fer vrednosti korišćeni su inputi nivoa 2 i 3. Inputi nivoa 2 su izvedeni inputi koji su razvijeni korišćenjem tržišnih podataka, kao što su javno dostupne informacije o transakcijama koji odražavaju pretpostavke koje tržišni učesnici mogu da koriste. Inputi nivoa 3 su pretpostavljeni inputi koje procenitelj razvija korišćenjem najboljih raspoloživih informacija u datim okolnostima. Da je Grupa nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti za građevinske objekte (od 31.12.2019. godine Grupa koristi metod revalorizacije), neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2024. godine iznosila bi 503.248 hiljada dinara za nepokretnosti koje koristi za obavljanje poslovne delatnosti. Grupa nema nekretnine, postrojenja i opreme koje je dala u zaloгу.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

27.3. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2023. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2023. godine	844.211	2.345.824	587.905	115.079	3.424.507	7.317.526
Nabavke u toku godine	-	5.348	-	346.876	71.975	424.199
Prenos sa investicija u toku	-	156.121	64.649	(220.770)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(11.616)	(10.393)	-	(118.134)	(140.143)
Efeki promene fer vrednosti	13.066	-	-	-	-	13.066
Ostalo	-	-	-	(2.926)	-	(2.926)
Modifikacije	-	-	-	-	298.023	298.023
Stanje 31. decembar 2023. godine	857.277	2.495.677	642.161	238.259	3.676.371	7.909.745
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2023. godine	229.227	1.748.088	469.506	-	1.766.794	4.213.615
Amortizacija	13.603	187.219	48.686	-	498.570	748.078
Otuđenje i rashodovanje	-	(10.065)	(10.393)	-	(71.848)	(92.306)
Efeki promene fer vrednosti	3.842	-	-	-	-	3.842
Stanje 31. decembar 2023. godine	246.672	1.925.242	507.799	-	2.193.516	4.873.229
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2023. godine	610.605	570.435	134.362	238.259	1.482.855	3.036.516
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2023. godine	614.984	597.736	118.399	115.079	1.657.713	3.103.911

27.4. Sredstva sa pravom korišćenja obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Poslovni prostor	1.198.731	1.428.100
Skladište i magacin	1.081	1.836
Parking	23.803	40.293
Automobili	6.558	12.349
Ostala oprema	1.469	277
Stanje na dan 31. decembra	1.231.642	1.482.855

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

27.5. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2024. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladište i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2024. godine	3.506.354	5.271	117.026	38.107	9.613	3.676.371
Nova sredstva	40.830	-	-	-	1.631	42.461
Otuđenje i rashodovanje	(73.473)	-	-	-	(684)	(74.157)
Modifikacije	-	-	-	-	-	-
- pozitivni efekti	222.587	55	1.201	-	983	224.826
- negativni efekti	-	-	-	-	-	-
	222.587	55	1.201	-	983	224.826
Stanje 31. decembar 2024. godine	3.696.298	5.326	118.227	38.107	11.543	3.869.501
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2024. godine	2.078.254	3.435	76.733	25.758	9.336	2.193.516
Amortizacija	482.945	810	17.691	5.791	1.422	508.659
Otuđenje i rashodovanje	(63.632)	-	-	-	(684)	(64.316)
Stanje 31. decembar 2024. godine	2.497.567	4.245	94.424	31.549	10.074	2.637.859
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2024. godine	1.198.731	1.081	23.803	6.558	1.469	1.231.642

27.6. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2023. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladište i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2023. godine	3.263.595	5.053	112.387	35.617	7.855	3.424.507
Nova sredstva	67.824	-	-	2.490	1.661	71.975
Otuđenje i rashodovanje	(118.134)	-	-	-	-	(118.134)
Modifikacije	-	-	-	-	-	-
- pozitivni efekti	298.862	218	4.639	-	97	303.816
- negativni efekti	(5.793)	-	-	-	-	(5.793)
	293.069	218	4.639	-	97	298.023
Stanje 31. decembar 2023. godine	3.506.354	5.271	117.026	38.107	9.613	3.676.371
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2023. godine	1.676.755	2.648	59.557	20.094	7.740	1.766.794
Amortizacija	473.347	787	17.176	5.664	1.596	498.570
Otuđenje i rashodovanje	(71.848)	-	-	-	-	(71.848)
Stanje 31. decembar 2023. godine	2.078.254	3.435	76.733	25.758	9.336	2.193.516
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2023. godine	1.428.100	1.836	40.293	12.349	277	1.482.855

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE

IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

28. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2024. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Fer vrednost			
Stanje 1. januar 2024. godine	7.734	-	7.734
Efekti promene fer vrednosti	3.967	-	3.967
Stanje 31. decembar 2024. godine	11.701	-	11.701

Ovlašćeni procenitelj NAI WMG d.o.o. Beograd je izvršio ponovnu procenu fer vrednosti investicionih nekretnina za svrhu finansijskog izveštavanja na dan 31. decembra 2024. godine prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinostni metod kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka.

Da je Grupa nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti (od 31.12.2019. godine Grupa koristi metod fer vrednosti), neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2024. godine iznosila bi 1.134 hiljada dinara za investicione nekretnine.

29. OSTALA SREDSTVA

29.1. Ostala sredstva se odnose na:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
<i>Ostala sredstva u dinarima:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	155.708	160.956
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	68.456	45.379
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	103.310	103.415
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	79.204	74.383
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	1.422.094	971.259
Sredstva stečena naplatom potraživanja	14.059	6.843
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	-	16.327
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	53.139	35.166
Razgraničeni ostali troškovi	367.007	135.082
Ukupno:	2.262.977	1.548.810
- od toga: Ostala sredstva u dinarima od povezanih lica	72.149	70.803
<i>Ostala sredstva u stranoj valuti:</i>		
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	663.751	249.876
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	393.593	199.536
Ukupno:	1.057.344	449.412
- od toga: Ostala sredstva u stranoj valuti od povezanih lica	704.219	-
Ukupno	3.320.321	1.998.222
Ispravka vrednosti	(59.054)	(79.721)
Stanje na dan 31. decembra	3.261.267	1.918.501

29.2. Kretanje na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	(1.543)	(4.110)	(78.178)	(60.070)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(9.169)	(11.983)	(138.915)	(158.891)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	(49)	88
Otpis sa otpustom duğa	-	-	205	388
Otpis bez otpusta duğa	7.844	14.550	160.751	140.307
Ukupno za godinu	(1.325)	2.567	21.992	(18.108)
Stanje na dan 31. decembra	(2.868)	(1.543)	(56.186)	(78.178)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

30. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

Obaveze po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Vrste instrumenata:		
- valutni svopovi i forvardi	13.293	20.775
- kamatni svopovi	1.693.591	2.098.367
Stanje na dan 31. decembra	1.706.884	2.119.142

31. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

31.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii uključuju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	15.424.967	6.510.562
- u stranoj valuti	1.995.169	3.092.351
Ukupno depoziti po viđenju	17.420.136	9.602.913
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	4.396.456	1.444.582
- u stranoj valuti	2.350.876	519.934
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	6.747.332	1.964.516
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	9.613.079	6.182.571
- u stranoj valuti	15.825.751	21.953.561
Ukupno kratkoročni depoziti	25.438.830	28.136.132
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	573.393	241.307
- u stranoj valuti	47.134.380	44.474.935
Ukupno dugoročni depoziti	47.707.773	44.716.242
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	2.599.389	6.459.576
- u stranoj valuti	67.374.544	54.853.922
Ukupno dugoročni krediti:	69.973.933	61.313.498
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	-	137
- u stranoj valuti	1.392.580	433.339
Ukupno ostale finansijske obaveze:	1.392.580	433.476
Stanje na dan 31. decembra	168.680.584	146.166.777

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu do 5,55% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od 2,70% do 5,15% godišnje zavisno od valute. Dugoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do 15 godina uz kamatnu stopu od 3,29% do 6,67%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

31. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

31.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka je sledeća:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	21.751.395	19.484.080
Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	5.495.454	4.762.981
European Investment Bank, Luxembourg	8.015.450	7.150.384
Casa depositi e prestiti Spa, Roma	4.696.208	4.687.766
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	5.051.175	6.696.411
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	10.993.263	7.838.190
UniCredit S.P.A. Milano	13.970.988	10.693.686
Stanje na dan 31. decembra	69.973.933	61.313.498

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period od 3 do 15 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 6,79%.

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

32.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	180.818.104	157.757.344
- u stranoj valuti	146.061.624	129.942.863
Ukupno depoziti po viđenju	326.879.728	287.700.207
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	1.567.398	1.758.511
- u stranoj valuti	4.271.197	1.985.323
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	5.838.595	3.743.834
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	48.639.129	29.717.947
- u stranoj valuti	51.400.948	41.749.537
Ukupno kratkoročni depoziti	100.040.077	71.467.484
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	8.133.255	3.904.049
- u stranoj valuti	20.792.370	21.831.079
Ukupno dugoročni depoziti	28.925.625	25.735.128
Dugoročni krediti:		
- u stranoj valuti	81.443	167.621
Ukupno dugoročni krediti:	81.443	167.621
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	1.465	57.172
- u stranoj valuti	2.015.862	863.958
Ukupno ostale finansijske obaveze:	2.017.327	921.130
Stanje na dan 31. decembra	463.782.795	389.735.404

32.2. Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Javni sektor	397.839	406.266
Privreda	313.663.814	256.753.402
Stanovništvo	149.639.699	132.408.115
Dugoročni krediti (napomena 32.3)	81.443	167.621
Stanje na dan 31. decembra	463.782.795	389.735.404

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 0,62% dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,36%. Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 4,73% godišnje, odnosno 3,35% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima i stranoj valuti za novootvorene štedne račune u 2024. godini, kao i na tekuće račune u stranoj valuti Grupa nije obračunavala kamatu.

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu do 5,8% godišnje u zavisnosti od perioda oročenja i valute. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu do 5,7% godišnje u zavisnosti od perioda oročenja.

Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je do 5% godišnje u zavisnosti perioda oročenja, dok se za stranu valutu kretala do 3,7% godišnje u zavisnosti od perioda i valute oročenja.

32.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata je sledeća:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	81.443	167.621
Stanje na dan 31. decembra	81.443	167.621

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 8 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 2,98%.

33. KRETANJE FINANSIJSKIH OBAVEZA KOJE PROISTIČU IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA

Tabela ispod opisuje promene obaveza Grupe koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući i gotovinske i bezgotovinske promene. Obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja su one za koje su novčani tokovi klasifikovani u izveštaju o tokovima gotovine Grupe kao novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja.

U hiljadama dinara	Primljeni krediti od banaka		Primljeni krediti od drugih komitenata	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	61.313.498	61.131.544	167.621	223.977
Novčani priliv (novi krediti)	25.932.315	16.256.532	-	-
Novčani odliv (otplata kredita)	(17.180.088)	(16.115.431)	(85.563)	(56.231)
Ukupna promena novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja	8.752.227	141.101	(85.563)	(56.231)
Efeki promene deviznog kursa	(61.023)	(42.087)	(213)	(255)
Razgraničena kamata	(30.769)	82.940	(402)	130
Stanje na dan 31. decembra	69.973.933	61.313.498	81.443	167.621

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

34. REZERVISANJA

34.1. Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	174.780	307.865
Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	1.064.176	1.230.059
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	114.442	145.591
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	3.322.665	3.765.892
Stanje na dan 31. decembra	4.676.063	5.449.407

34.2. Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (napomene 3(y) i 5(viii))	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove (napomene 3 (w), 5 (vii) i 40.1)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	307.865	1.230.059	145.591	3.765.892	5.449.407
Rezervisanja u toku godine:					
- iskazana u bilansu uspeha	767.937	132.254	9.660	937.661	1.847.512
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	(35.615)	-	(35.615)
	767.937	132.254	(25.955)	937.661	1.811.897
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(5.194)	(468.427)	(473.621)
Ukidanje rezervisanja u toku godine (napomene 12 i 17)	(901.022)	(298.137)	-	(912.461)	(2.111.620)
Stanje na dan 31. decembra	174.780	1.064.176	114.442	3.322.665	4.676.063

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE
IZVEŠTAJE**

31. decembar 2024. godine

35. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

35.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	34.639	-	34.639	52.492	-	52.492
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	593.943	-	593.943	609.799	-	609.799
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	63.015	-	63.015	80.338	-	80.338
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	-	(34.648)	(34.648)	-	(18.294)	(18.294)
Odložena poreske (obaveze)/sredstva po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	-	(81.042)	(81.042)	178.469	-	178.469
Odložena poreske (obaveze)/sredstva aktuarskih dobitaka po osnovu planova definisanih primanja	-	(3.890)	(3.890)	1.452	-	1.452
Ukupno	691.597	(119.580)	572.017	922.550	(18.294)	904.256

35.2. Kretanja privremenih razlika tokom 2024. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	52.492	(17.853)	-	34.639
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	609.799	(15.856)	-	593.943
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	80.338	-	(17.323)	63.015
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(18.294)	-	(16.354)	(34.648)
Odložena poreske (obaveze)/sredstva po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	178.469	-	(259.511)	(81.042)
Odložena poreske (obaveze)/sredstva aktuarskih dobitaka po osnovu planova definisanih primanja	1.452	-	(5.342)	(3.890)
Ukupno	904.256	(33.709)	(298.530)	572.017

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

36. OSTALE OBAVEZE

36.1. Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:		
- u dinarima	179.904	199.993
- u stranoj valuti	1.345	2.106
Obaveze prema dobavljačima:		
- u dinarima	370.791	462.267
- u stranoj valuti	196.343	468.979
Obaveze po osnovu lizinga (napomena 36.2):		
- u dinarima	472.181	434.266
- u stranoj valuti	792.585	1.109.021
Ostale obaveze:		
- u dinarima	1.757.338	1.755.517
- u devizama	3.068.199	4.251.596
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:		
- u dinarima	137	861
- u stranoj valuti	204	38
Razgraničeni ostali prihodi:		
- u dinarima	762.079	655.896
- u stranoj valuti	141.684	193.735
Razgraničeni ostali rashodi:		
- u dinarima	704.274	679.119
- u stranoj valuti	55.887	35.781
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	72.857	66.362
Stanje na dan 31. decembra	8.575.808	10.315.537

36.2. Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.		2023.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeća:				
- do 1 godine	496.846	537.765	503.286	547.385
- do 2 godine	303.953	330.702	452.344	482.736
- do 3 godine	176.108	192.633	248.949	267.529
- do 4 godine	134.658	143.617	136.931	148.141
- do 5 godina	72.539	77.159	83.066	88.742
- preko 5 godina	80.662	89.232	118.711	129.421
Stanje na dan 31. decembra	1.264.766	1.371.108	1.543.287	1.663.954

36.3. Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Fiksna plaćanja	271.273	320.246
Varijabilna plaćanja	311.034	233.480
Ukupni odlivi:	582.307	553.726

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

36. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Od ukupnih odliva u iznosu 582.307 hiljada dinara na plaćanja glavnice se odnosi 532.146 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 50.161 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

36.4. Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 27.5, 27.6)	(508.659)	(498.570)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza (napomena 7)	(50.161)	(50.329)
Troškovi zakupnina (napomena 18.2)	(441.596)	(422.012)
Prihodi od podzakupa	423	-
Stanje na dan 31. decembra	(999.993)	(970.911)

37. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Grupa je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima.

Neusaglašena potraživanja ukupno iznose 6.373.461 hiljade dinara (723 otvorenih stavki/partija) što predstavlja 1,30% u odnosu na ukupan iznos potraživanja za usaglašavanje (489.761.320 hiljade dinara) odnosno 2,40% u odnosu na ukupan broj stavki/partija potraživanja (30.106 otvorenih stavki/partija).

Neusaglašene obaveze ukupno iznose 20.502.683 hiljade dinara (2.180 otvorenih stavki) što predstavlja 4,42% u odnosu na ukupan iznos obaveza za usaglašavanje (464.278.620 hiljade dinara) odnosno 3,99% u odnosu na ukupan broj stavki obaveza (54.622 otvorene stavke).

Neusaglašena potraživanja i obaveze najvećim delom obuhvataju potraživanja i obaveze za koje Grupa nije primila odgovore od strane dužnika i poverioca.

38. KAPITAL

38.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Akcijski kapital	23.607.620	23.607.620
Emisiona premija	562.156	562.156
Neraspoređena dobit	25.356.317	19.760.286
Rezerve	63.534.549	53.534.881
Stanje na dan 31. decembra	113.060.642	97.464.943

Na dan 31. decembra 2024. godine osnovni tj. akcijski kapital Banke iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Banke su obične akcije. Broj akcija na dan 31. decembra 2024. godine je isti kao i na dan 31. decembra 2023. godine.

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora Banke i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara Banke.

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, promene fer vrednosti osnovnih sredstava i promene fer vrednosti instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

38. KAPITAL (nastavak)

38.2. Analiza ostalog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Aktuarski dobici po osnovu plana definisanih primanja	30.273	17.104
Neto promena fer vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.476.079	1.730.582
Neto promena vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat po osnovu obezvređenja	(5.518)	56.470
Neto promene fer vrednosti osnovnih sredstava	92.671	6.030
Neto promena po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	98.165	298.313
Ostali ukupan rezultat nakon oporezivanja	1.691.670	2.108.499

39. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine i usaglašavanje sa bilansom stanja dat je sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
U dinarima:		
Žiro račun (napomena 20)	97.673.774	87.629.697
Gotovina u blagajni (napomena 20)	6.501.775	4.360.266
	<u>104.175.549</u>	<u>91.989.963</u>
U stranoj valuti:		
Devizni računi (napomena 23)	3.323.409	5.949.600
Gotovina u blagajni (napomena 20)	1.824.488	2.900.900
Ostala novčana sredstva (napomena 20)	35.205	35.152
	<u>5.183.102</u>	<u>8.885.652</u>
Stanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata u Izveštaju o tokovima gotovine	109.358.651	100.875.615
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti (napomena 20)	38.287.906	35.585.709
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS (napomena 20)	47.005.875	-
Devizni računi (napomena 23)	(3.323.409)	(5.949.600)
Ispravka vrednosti (napomena 20)	(8)	(8)
Stanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata u Bilansu stanja	191.329.015	130.511.716

40. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

40.1. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2024. godine protiv Grupe se vodi 18.064 sudskih postupka (uključujući i 14 radno pravnih sudskih postupaka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 1.824.683 hiljada dinara. U 124 sudskih postupaka tužioci su pravna lica, a u 17.940 postupka su tužioci fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Grupe, Grupa je rezervisala 3.322.665 hiljada dinara (napomena 34). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Grupe po osnovu radno pravnih odnosa kao i troškovi advokata Grupe i administrativnih taksi po žalbama i revizijama. U najvećem broju tužbi podnetih protiv Grupe, kako fizičkih tako i pravnih lica u svojstvu tužilaca, iste se većinom odnose na tužbe za naknade za obradu kredita (gotovinskih i stambenih), naknade za praćenje kredita i naknade NKOSK-u, a u manjem broju na tužbe za kursne razlike, kamatnu stopu, valutnu klauzulu i promenjene okolnosti, kao osnov spora. Predmet tužbi takođe je i utvrđenje ništavosti pomenutih odredbi Ugovora o kreditu i sticanje bez osnova

Prilikom definisanja iznosa rezervisanja Grupa koristi sledeće parametre: novčanu vrednost predmeta tužbe, pregled dokaza koji je tužilac podneo uz tužbu, trend tužbi kako u pogledu učestalosti sudskih postupaka, tako i u pogledu vrste, kao i ishoda sudskog postupka, na osnovu postojeće sudske prakse, stvarne nadležnosti suda koji vodi postupak, status sudskog spora (sudske takse i troškovi punomoćnika tužilaca u prvostepenim i drugostepenim postupcima po vanrednim pravnim lekovima) i svih drugih relevantnih činjenica koje mogu imati direktan ili indirektan uticaj na ishod sudskog spora.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

40. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

40.1. Sudski sporovi (nastavak)

Na osnovu definisanih parametara, Grupa definiše nivo rizika za svaki sudski spor:

- Grupa A: rizika nastanka troškova je manji od 50%;
- Grupa B: rizik nastanka troškova je između 50% i 90%;
- Grupa C: rizik nastanka troškova je 90% i viši.

Rezervisanje se vrši za sudske sporove iz grupe B tako što se iznos tužbe uvećavati za procenjeni iznos kamate i pretpostavljene troškova postupka. Rezervisanje za sudske sporove iz grupe C se vrši tako što će se iznos tužbe uvećavati za 100% iznosa kamata u masovnim sporovima ili procenjeni iznos kamate u određenim sporovima plus pretpostavljeni troškovi postupka koji se obračunavaju u skladu sa Smernicama rezervisanja u zavisnosti u koju grupu spada visina tužbenog zahteva, statusom predmeta i u skladu sa procenom izvesnosti spora, s tim da postoji mogućnost da se utvrdi i drugačiji iznos rezervisanja ukoliko se za konkretan slučaj proceni drugačije. U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova biti verovatno pozitivan po Grupi, tj. da Grupa neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava. Grupa dnevno vrši kontrolu iskorišćenosti rezervisanja i polugodišnje razmatra adekvatnost uspostavljenih rezervacija, a po potrebi i češće.

40.2. Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku prikazane su u tabeli:

U hiljadama dinara

	2024.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	178.721.537	(923.326)
Druge vanbilansne stavke	140.307.099	(315.630)
Stanje na dan 31. decembra	319.028.636	(1.238.956)

U hiljadama dinara

	2023.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	126.564.335	(682.569)
Druge vanbilansne stavke	157.271.153	(855.355)
Stanje na dan 31. decembra	283.835.488	(1.537.924)

40.3. Potencijalne obaveze Grupe prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara

	2024.	2023.
Potencijalne obaveze		
Plative garancije		
- u dinarima	15.595.996	15.104.644
- u stranoj valuti	20.197.533	20.559.330
Činidbene garancije:		
- u dinarima	101.690.977	86.917.444
- u stranoj valuti	7.726.918	4.224.059
Akreditivi		
- u stranoj valuti	3.070.175	2.129.938
Primljena jemstva za obaveze u stranoj valuti	12.585.603	10.610.730
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	40.164.115	30.538.785
Ostale preuzete neopozive obaveze	39.083.434	36.074.399
Stanje na dan 31. decembra	240.114.751	206.159.329

U okviru redovnog poslovanja, Grupa sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne potencijalne obaveze koje se vode u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, ugovorene neiskorišćene zajmove i limite po kreditnim karticama. Navedene preuzete finansijske obaveze iskazuju se u bilansu stanja ako i kada postanu plative.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

40. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

40.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Preuzete obaveze		
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	3.319.721	5.678.614
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	2.216.838	1.845.229
Neiskorišćeni okvirni krediti	33.797.323	22.930.427
Pisma o namerama	830.233	84.515
Ostale preuzete neopozive obaveze	39.083.434	36.074.399
Stanje na dan 31. decembra	79.247.549	66.613.184

40.5. Na dan 31. decembra 2024. godine Grupa ima 11.568.911 hiljadu dinara nepovučениh sredstava po odobrenim kreditnim linijama (u 2023. godini: 11.568.911 hiljade dinara).

41. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Grupa je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Grupe. Pod povezanim licima Grupe smatraju se: matična banka, entiteti koji su članovi iste UniCredit grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi odbora Grupe (ALCO i kreditnih odbora) imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Grupe ("ključno rukovodstvo"), bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, saglasno MRS 24. U okviru redovnog poslovanja obavlja se određeni broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti, preuzete obaveze i derivativne instrumente.

41.1. Transakcije sa povezanim licima

Izložенost i obaveze na dan 31. decembra 2024. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2024.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva			
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	30.115.994	118.171	4.348.948
Finansijske obaveze			
- Depoziti i ostale obaveze	60.820.167	179.136	2.301.081
Vanbilansna evidencija			
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	4.696.056	-	8.117.528
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	411	1.489.009
- Primljene garancije i jemstva	5.358.829	-	7.231.182
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	12.585.603	-	-
- Nominalni iznos derivata	74.593.227	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

41. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

41.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2023. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2023.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva			
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	24.244.664	88.307	2.132.549
Finansijske obaveze			
- Depoziti i ostale obaveze	60.893.333	120.457	2.456.247
Vanbilansna evidencija			
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	4.081.645	-	9.006.543
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	417	1.820.683
- Primljene garancije i jemstva	4.960.565	-	10.575.131
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	10.610.730	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	66.486.113

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Ispravka vrednosti bilansne i vanbilansne izloženosti	2.387	42	30.475	1.662	205	23.928

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2024. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2024.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	2.513.574	7.726	747.873
Rashodi kamata	(3.495.381)	(4.809)	(60.741)
Prihodi od naknada i provizija	197.528	368	332.056
Rashodi od naknada i provizija	(23.306)	-	(574.529)
Ostali prihodi	10.449	-	57.568
Ostali rashodi	(221.223)	-	(837.501)
Ukupno	(1.018.359)	3.285	(335.274)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

41. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

41.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2023. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2023.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	1.197.811	5.841	1.535.593
Rashodi kamata	(2.376.170)	(2.268)	(319.824)
Prihodi od naknada i provizija	184.659	338	327.436
Rashodi od naknada i provizija	(22.072)	-	(488.570)
Ostali prihodi	18.215	-	2.460
Ostali rashodi	(66.160)	-	(895.447)
Ukupno	(1.063.717)	3.911	161.648

Obračunati rashodi/prihodi rezervisanja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u 2024. i 2023. godini dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica/	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Neto (povećanje)/ smanjenje ispravke vrednosti	725	(163)	6.547	(646)	(24)	930

* Ostala povezana lica uključuju entitete koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

41.2 Primanja ključnog rukovodstva

Primanja ključnog rukovodstva Grupe navedena su u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Kratkoročna primanja	254.058	217.873
Ostala dugoročna primanja	3.322	2.710
Plaćanja po osnovu akcija	43.883	25.288
Stanje na dan 31. decembra	301.263	245.871

Ostala dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja. Zaposleni - članovi ključnog rukovodstva uključeni u navedene šeme nagrađivanja, odabrani su na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Grupe.

Plaćanja po osnovu akcija obuhvataju isplate tokom godine po osnovu akcija dodeljenih po osnovu odgovarajućih šema nagrađivanja.

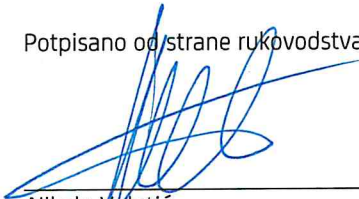
Naknade članova Upravnog odbora i Odbora za reviziju isplaćene u 2024. godini iznose 5.850 hiljada dinara (u 2023. godini: 5.859 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine**42. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA**

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja uticaj rusko-ukrajinskog i blisko-istočnog konflikta se nastavlja. Neizvesno je trajanje konflikta i razmere uticaja na ekonomiju. Uz snažnu kapitalnu i likvidnosnu poziciju Grupa aktivno prati razvoj događaja i procenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja Grupa nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtevali korekcije priloženih finansijskih izveštaja (korektivni događaji).

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:



Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora



Rastko Nicić
Član Izvršnog odbora
Direktor poslovanja sa stanovništvom
i malim privrednim društvima



Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog
izveštavanja

**UNICREDIT BANK SRBIJA A.D. BEOGRAD
KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA 2024. GODINU**

Beograd, februar 2025. godine

SADRŽAJ

Obraćanje predsednika Izvršnog odbora.....	3
O UNICREDIT GRUPI	6
MAKROEKONOMSKI PREGLED	6
FINANSIJSKI SEKTOR SRBIJE	7
Bankarski sektor.....	7
Sektor lizinga	9
KONSOLIDOVANO POSLOVANJE UNICREDIT BANKE SRBIJA u 2024. godini	9
STRATEGIJA ZA NAREDNI PERIOD	11
ORGANIZACIONA STRUKTURA UNICREDIT BANKE SRBIJA	12
KORPORATIVNO BANKARSTVO	13
POSLOVANJE SA STANOVNIŠTVOM i malim privrednim društvima	15
UPRAVLJANJE RIZICIMA	16
PODRŠKA BANKARSKOM POSLOVANJU	18
RAZVOJ LJUDI I ORGANIZACIONE KULTURE	19
IDENTITET I KOMUNIKACIJA	21
KONSOLIDOVANI NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2024. GODINU.....	23
Uvod	23
Zaštita životne sredine.....	24
Društveno odgovorno poslovanje	27
Kadrovska pitanja.....	30
Zaštita ljudskih prava	35
Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem	35

OBRAĆANJE PREDSEDNIKA IZVRŠNOG ODBORA

Poštovani,

UniCredit Banka je zabeležila rekordne rezultate, uspešno prativši sve promene i izazove sa kojima smo se susretali kako na globalnom, tako i na lokalnom nivou. Protekla godina jeste obeležena trendom smanjenja kamatnih stopa, podstaknutog usporavanjem inflacije u većini zemalja. Međutim, budući monetarni potezi vodećih centralnih banaka, FED-a i ECB-a ostali su neizvesni. Iako je popuštanje monetarne politike dovelo do povećanja potražnje, puni učinci još uvek nisu vidljivi. Kada je Srbija u pitanju, 2024. godine smo imali snižavanje referentne kamatne stope od 75 bazičnih poena što je rezultiralo nešto bržem rastu kreditne aktivnosti od 6,6%, pri čemu su krediti stanovništvu rasli 7,8%, a privredi 5%, međugodišnje prema poslednjim raspoloživim podacima. Svakako popuštanje monetarne politike pozitivno utiče na povećanje tražnje za kreditima kako privrede, tako i građana. Početkom oktobra Standard & Poor's je povećao kreditni rejting Srbije i po prvi put naša država se našla među zemljama sa investicionim kreditnim rejtingom. To između ostalog potvrđuje i da bankarski sektor visoko likvidan i kapitalizovan, sa niskim nivoom problematičnih plasmana, prema poslednjem izveštaju Narodne Banke Srbije, na nivou od ispod 3%.

UniCredit Banka u Srbiji uspešno je završila poslovnu godinu, sa rezultatima koji predstavljaju pozitivan kontinuitet našeg višegodišnjeg plana i puno važnih postignuća. Imali smo najveći rast prihoda od naknada i provizija u odnosu na 2023. godinu, jedan od najvećih prinosa na kapital (RoE) u odnosu na konkurente, kao i već tradicionalno izvrsno upravljanje troškovima posmatrano u odnosu na ukupni prihod. Nastavljen je trend dobrih rezultata, kako u sektoru stanovništva, tako i u sektoru poslovanja sa privredom. Dodatno ostvaren je ukupni rast portfolija kredita i dostignuto je visoko tržišno učešće u depozitima fizičkih lica. Sve ovo potvrđuje da smo prepoznati od strane naših klijenata kao sigurna podrška, što nam omogućava stabilne osnove za održiv rast u budućnosti.

U segmentu korporativnog bankarstva ostali smo pouzdan partner kompanijama, stavlajući poseban akcenat na kvalitet kreditnog portfolija i zeleno finansiranje, uz nastavak rasta klijentske baze. Tržišno učešće naše Banke u finansiranju zelenih investicija prevazilazi naše ukupno tržišno učešće. U septembru 2024. godine potpisan je Ugovor o finansiranju Čibuk 2 gde je UniCredit Banka bila jedan od zajmodavaca za ovaj projekat obnovljivih izvora energije u Srbiji, čija je vrednost procenjena na ukupno 212 miliona evra, od čega se 144 miliona evra obezbeđuje iz kreditnih sredstava, a nakon što je u svojstvu finansijskog savetnika i kreditora, učestvovala u refinansiranju operativnog vetroparka Čibuk 1. Ovaj projekat ne predstavlja samo značajno ulaganje u energetska infrastrukturu naše zemlje, već i snažnu poruku o našoj zajedničkoj odgovornosti prema budućim generacijama

Zahvaljujući našem snažnom lokalnom prisustvu i širokoj bazi svetskih investitora, pozicionirali smo se kao lider na primarnom i sekundarnom tržištu obveznica. Kao najveća kustodi banka u Srbiji, omogućavamo velikom broju renomiranih svetskih investitora da pristupe srpskom tržištu kapitala. Takođe, potvrdili smo našu lidersku poziciju na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti sa tržišnim učešćem od preko 43% u ukupnim transakcijama. Očuvali smo pokazatelj troškova u odnosu na prihode na veoma niskom nivou, čime smo još jednom demonstrirali da smo efikasni kao banka, i da su nam ovi parametri jedni od najnižih u bankarskom sektoru Srbije. Nastavili smo da uvećavamo kreditni portfolio prema našim klijentima, a zahvaljujući aktivnom upravljanju rizicima, dodatno smo smanjili učešće problematične izloženosti u odnosu na isti period prethodne godine.

Naša banka imala je vodeću ulogu u izdavanju prve srpske emisije korporativnih obveznica na inostranom tržištu za klijenta Telekom Srbija. Još jednom smo pokazali da smo pouzdan partner svojim klijentima i da zahvaljujući internacionalnoj mreži stručnjaka, možemo da budemo oslonac i za najkompleksnije transakcije. Iako je u pitanju prva emisija korporativnih obveznica, pokazano je veliko interesovanje profesionalnih investitora na globalnom nivou.

Podršku razvoju malih i srednjih preduzeća UniCredit Grupa je tokom 2024. godine unapredila i podigla na novi nivo, pokretanjem sveobuhvatne inicijative „UniCredit for CEE“, u okviru koje se nalazi i „UniCredit za Srbiju“ inicijativa za podršku malim i srednjim biznisima, kako bi se na pravi način suočili sa svim tržišnim izazovima i bili konkurentniji. Podrazumeva set proizvoda i usluga obuhvaćenih kroz tri segmenta: finansiranje, održavanje računa i savetodavne usluge, u cilju njihovog daljeg osnaživanja i rasta. Klijenti imaju mogućnost korišćenja različitih kreditnih linija, u ukupnom iznosu od 227 miliona evra, a koje im mogu pomoći u daljem razvoju poslovanja. Banka je pojednostavila i skratila period klijentima da dođu do neophodnih izvora finansiranja, a kada se govori o otvaranju računa, klijenti sa jednostavnim vlasničkom strukturom račun mogu otvoriti za samo jedan dan. Uvođenjem automatske evaluacije klijenata, dodatna dokumentacija nije više neophodna, čime su svi procesi značajno skraćeni, pojednostavljeni i maksimalno automatizovani. Malim i srednjim preduzećima u tranziciji ka unapređenju održivih poslovnih modela važno je da budu pravilno usmeravani i informisani o svim mogućnostima i načinima finansiranja. Stoga je jedan od važnih segmenata inicijative „UniCredit za Srbiju“ i savetodavna usluga, kroz koju mala i srednja preduzeća imaju na

raspolaganju ekspertizu banke, kako bi im poslovanje bilo olakšano. Banka će nastaviti da približava programe finansijske podrške klijentima kroz različite poslovne konferencije, kao i da nagrađuje saradnju.

Kroz različite specijalizovane kreditne linije koje sprovodimo u saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama nastavili smo sa osnaživanjem naših klijenata, pružajući im na taj način podršku za dalji razvoj poslovanja. Početkom godine, a prilikom svečanog otvaranja CDP (Cassa Depositie Prestiti) kancelarije u Beogradu, UniCredit Bank potpisala je sa ovom renomiranom institucijom Ugovor o finansiranju lokalnih malih i srednjih preduzeća, kao deo Investicionog okvira za Zapadni Balkan koji promovira Evropska unija. Sredstva dodeljena kroz ovaj Program omogućice finansiranje po povoljnim kamatnim stopama lokalnim kompanijama koje posluju u sektorima sa velikim ESG uticajem, odnosno imaju pozitivan efekat na šire okruženje, društvo i poslovanje. Inicijativa će na ovaj način u Srbiji omogućiti otvaranje novih radnih mesta i doprineti postizanju pet ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija. Takođe, Green for Growth fond (GGF), razvojni investicioni fond, čiji je savetnik kompanija Finance in Motion, i UniCredit Bank potpisali su ugovor o strateškoj kreditnoj liniji u iznosu od 50 miliona evra. Ovom saradnjom se produbljuje veza između dve institucije, koja je namenjena projektima u oblasti obnovljivih izvora energije širom Srbije.

Transformacija našeg poslovnog modela bila je u fokusu i tokom cele 2024. godine. Nastavili smo da radimo na osnaživanju potencijala naših ljudi, pojednostavlivanju svih procesa, vezanih za internu organizaciju poslovnih aktivnosti, i procedure koje direktno utiču na odnose sa klijentima koji su centar svega što radimo. Intenzivno smo radili na digitalizaciji i implementaciji novih rešenja za klijente. U UniCredit Banci, kontinuirano radimo na unapređenju bankarskih procesa, sa fokusom na klijente, a u cilju povećanja njihovog zadovoljstva i olakšavanja interakcije koju imaju sa bankom. Klijentima je omogućeno da putem portala eUprava "Moji podaci za banku" banci dostave neophodne podatke za zaključenje ugovora o kreditnom proizvodu. Takođe, različite nove opcije koje je implementacija digitalizacije donela su i mogućnost zaključenja ugovora o oročenom depozitu ili promene paketa računa na daljinu putem digitalnog potpisivanja kroz mobilnu aplikaciju, veću dostupnost klijentima kroz unapređenje mobilne aplikacije, kao i digitalizaciju platnih kartica, uključujući i snažan fokus na pojednostavljenje i povećanje efikasnosti u procesima. Omogućeno je odobrenje pozajmice po tekućem računu kao i otvaranje računa u našoj Banci bez dolaska u filijalu.

Cilj nam je da digitalnu transformaciju ubrzamo koristeći se kako mogućnostima unutar banke, tako i kroz saradnju sa spoljnim partnerima. Digitalizacija platnih kartica, bez fizičke izrade plastike, omogućava njihovo promptno korišćenje, bez obaveze fizičkog preuzimanja istih u ekspoziturama. Činjenica je da su pametni telefoni postali neizostavni deo finansijskog života, te se tako trudimo da aplikaciju redovno ažuriramo i dopunjujemo mnogobrojnim mogućnostima. Korisnici debitnih kartica sada mogu videti svoje sigurnosne podatke, broj kartice i CVV kod, direktno u aplikaciji. Na raspolaganju je i promena PIN broja kartice, direktno kroz aplikaciju. Klijenti sada mogu brzo i sigurno dodati svoju Mastercard karticu u Apple Pay ili Google Pay digitalne novčanike, direktno iz naše aplikacije.

Tokom 2024. godine, digitalizacija u našoj Banci proširena je i na segment pravnih lica, lansiranjem platforme za digitalno potpisivanje i razmenu dokumentacije. UniCredit Bank je prva banka u Srbiji koja je predstavila ovakvu platformu za pravna lica, čime je unela određeni nivo revolucije u bankarstvu, na domaćem tržištu. Nova platforma omogućava brz, jednostavan i siguran pristup svim potrebnim dokumentima, 24 sata dnevno, sedam dana u nedelji, čime se znatno štedi vreme. Osim uštede vremena i time smanjenja troškova, ovaj inovativni servis omogućava lakši uvid u kompletnu obostrano potpisanu dokumentaciju, veću efikasnost u radu i poboljšanu sigurnost podataka.

Društveno odgovorno poslovanje jedan je od osnovnih stubova našeg poslovanja. Obrazovanje u UniCredit-u smatramo suštinskom polugom celokupnog društva, jer obezbeđuje da oni koji će sutra dolaziti na pozicije na kojima se donose odluke, mogu da ih donose sagledavajući okolnosti iz svih aspekata. UniCredit Banka, zajedno sa UniCredit Fondacijom teže da dodatno osnaže lokalne zajednice da ponovo osmisle obrazovne sisteme u oblastima sa nedostatkom resursa, i pomognu da se izgradi inkluzivnije školsko okruženje koje nudi kvalitetnu nastavu za svu decu. Podrška UniCredit Banke obrazovnom sistemu počinje osnaživanjem nastavnika pre svega, naoružavajući ih svim alatima koji su im potrebni da budu najbolji mogući edukatori, kako bi uvek pružali dodatnu vrednost svom radu sa učenicima. Težnja banke je da značajno ojača napore i rezultate projekata koje sprovodi u partnerstvu sa Dostignućima mladih Srbija, Nordeus Fondacijom, Teach for All, kao i Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, kako bi dodatno osnažila lokalnu zajednicu i pomogla da se izgradi inkluzivnije školsko okruženje koje nudi kvalitetnu nastavu za svu decu.

Kao i prethodnih godina, stabilnost naše banke u Srbiji potvrđena je brojnim nagradama. Godinu smo započeli kao Top Employer 2024, što je drugi put uzastopno da primamo ovaj važan sertifikat. Euromoney je naša Banku proglasio za tržišnog lidera u okviru ankete o finansiranju trgovine, dok nas je Global Finance istakao 11. put zaredom kao najbolju podkastodi banku za 2024. Dodatno, UniCredit Banka dobitnik je prestižnog priznanja za "Deal of the Year" dodeljenog na ceremoniji u organizaciji GlobalCapital Equity Capital Markets & M&A Awards za ključnu ulogu koju je ostvarila 2023. godine, u transakciji godine u kategoriji CEEMEA M&A - izdvajanje i prodaja portfolija antenskih tornjeva na Zapadnom Balkanu, od strane Telekom Srbija Grupe, kompaniji koju predvodi Actis konzorcijum.

Takođe, na samom kraju godine osvojili smo dve prestižne lokalne nagrade: „Svet u 2025.“ za doprinos razvoju privrede i finansijskog sektora koju dodeljuje regionalni magazin Diplomacy & Commerce i „Đuzepe M. Leonardi“ za doprinos razvoju privrednih odnosa između Italije i Srbije, a koju nam je dodelila Komora Italijansko – srpskih privrednika.

U 2025. godini očekujemo promenljivo ekonomsko okruženje u svetu, globalnu nestabilnost, ali i dalji rast srpske ekonomije. Verujemo da ćemo se i u narednoj godini uspešno prilagoditi novim okolnostima i ostvariti pozitivne dobre rezultate. Ostajemo među vodećim bankama i nećemo isključiti mogućnost za neorganski rast, dok naši planovi podrazumevaju nastavak digitalne transformacije, jačanje odnosa sa klijentima, kao i proširenje naše ponude proizvoda i usluga. Poseban akcenat ćemo staviti na održivost, društvenu odgovornost i osnaživanje malih i srednjih preduzeća, jer smatramo da su to ključni faktori za dugoročni uspeh.

Nikola Vuletić, predsednik Izvršnog odbora UniCredit Banke Srbija

O UNICREDIT GRUPI

UniCredit je panevropska komercijalna banka sa jedinstvenom ponudom usluga u Italiji, Nemačkoj, centralnoj i istočnoj Evropi. Naša svrha je da osnažimo zajednice da napreduju, pružajući najbolje u klasi za sve zainteresovane strane, otključavajući potencijal naših klijenata i naših ljudi širom Evrope.

Opslužujemo više od 15 miliona klijenata širom sveta. Oni su srce svega što radimo na svim našim tržištima. UniCredit je organizovan kroz četiri ključna regiona i dva centra za razvoj proizvoda, korporativnih i individualnih rešenja. Ovo nam omogućava da budemo bliski našim klijentima i da iskoristimo iskustvo cele Grupe za razvoj i ponudu najboljih proizvoda na svim našim tržištima. Digitalizacija i naša posvećenost principima ESG-a su ključni pokretači naših usluga. Oni nam pomažu da pružimo izvrsnost našim zainteresovanim stranama i kreiramo održivu budućnost za naše klijente, naše zajednice i naše ljude.

MAKROEKONOMSKI PREGLED

Prošlu godinu je obeležio početak ciklusa monetarnog olakšanja imajući u vidu popuštanje inflatornih pritisaka, uprkos velikoj geopolitičkoj nestabilnosti. Ekonomija Republike Srbije, merena realnim kretanjem bruto domaćeg proizvoda (BDP), je procenjena na 9.605 milijardi dinara, što je ukupan projektovani rast od 3,8% u poređenju sa prethodnom godinom. Spoljnotrgovinska robna razmena, gledano u evrima, beleži međugodišnji rast izvoza od 1,7% i rast uvoza od 5,7%. Poljoprivredna proizvodnja je u 2024. godini ostvarila rast fizičkog obima od 8,8%, dok je industrijska proizvodnja zabeležila rast od 3,0%. Vrednost izvedenih radova u građevinarstvu realno veći za 8,6% u poređenju sa prošlom godinom.

Prema rezultatima u novembru 2024. godine, izvoz robe, izražen u evrima, povećan je za 1,7% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je uvoz robe zabeležio rast od 5,7%. Pokrivenost uvoza izvozom je 75,7% (3,0 procentnih poena niže nego prošle godine). Ovakvim rezultatima izvoza u prvih jedanaest meseci najviše su doprineli sektor snabdevanja električnom energijom sa smanjenjem od 50,6% i pad izvoza poljoprivrednih proizvoda 17,4%. U strukturi proizvoda, pet najvećih izvoza odnosi se na: električne mašine i aparate, motorna vozila, proizvodi od plastike, prehrambeni proizvodi i metalne rude i otpaci metala. Na rezultat uvoza je u prvih jedanaest meseci najviše uticao prerađivački sektor sa godišnjim rastom od 8%. Što se tiče proizvoda, pet najvećih uvoza odnosi se na: hemijski proizvodi, naftu i naftne derivate, električne mašine i aparate, električna oprema i osnovni metali. Najznačajniji spoljnotrgovinski partner Srbije u 2024. godini bila je Nemačka, a potom slede Kina i Italija. Deficit tekućeg računa je za prvih deset meseci iznosio 3,7 milijardi evra, što je za 2,7 milijarde evra više nego prošle godine. Međugodišnje pogoršanje uzrokovano je prevashodno povećanjem deficita u robnoj razmeni. Spoljnotrgovinski deficit roba i usluga na kraju oktobra iznosio je 4,2 milijardi evra što je više za 61% u odnosu na isti period prethodne godine. U prvih deset meseci 2024. godine, deficit primarnog dohotka veći je za 25% (rast od 768 miliona evra), a suficit sekundarnog dohotka je smanjen za 8% (iznosio je 4,4 milijardi evra). Neto priliv stranih direktnih investicija (SDI) zaključno sa desetim mesecom iznosio je 3,5 milijarde evra, što je nepromenjeno u odnosu na prošlu godinu.

Tokom 2024. godine stopa nezaposlenosti je pala i ona je u trećem kvartalu 2024. godine prema Anketi o radnoj snazi iznosila 8,1%, što je za jedan procentni poen niže nego na kraju 2023. godine. Istovremeno, stopa zaposlenosti na kraju trećeg kvartala bila je na nivou od 51,9%. Prosečna mesečna zarada na kraju trećeg kvartala iznosila je 98.538 dinara, što predstavlja godišnji rast od 14,0% nominalno i 9,3% realne stope rasta u odnosu na isti period prošle godine. Najveći rast zarada od početka 2024. godine zabeležen je u sektoru vodenog saobraćaja.

Prema podacima Zavoda za statistiku, godišnja stopa inflacije na kraju novembra 2024. godine iznosila je 4,3%, dok je mesečni porast u novembru 2024. godine iznosio 0,3%. Bazna inflacija je viša od ukupne inflacije (5,4%). Cene hrane su zabeležile rast od 4% i uglavnom je vođena cenama povrća. NBS je potvrdila da će stopa inflacije biti u silaznoj putanji i tokom 2025. godine, i da će se dostići centralnu vrednost targetiranog cilja u drugoj polovini 2025. godine. Vrednost dinara je bila stabilna tokom cele godine, dok je NBS intervenisala na tržištu nastavljajući da kupuje/prodaje devize u periodima jačih pritisaka apresijacije/depresijacije. U periodu januar-novembar, NBS je kupila neto iznos od 2.315 miliona evra. Na kraju novembra bruto devizne rezerve iznosile su 28,7 milijardi evra i pokrivale su 180% novčane mase M1 i 7,3 meseci uvoza roba i usluga.

Od početka monetarnog popuštanja, NBS je reagovala smanjenjem referentne kamatne stope za 75 baznih poena. Na kraju 2024. godine referentna stopa Narodne banke Srbije iznosila je 5,75%. Likvidnost u bankarskom sektoru je bila na izuzetno visokom nivou na kraju 2024. godine i iznosila je preko 600 milijardi dinara. Višak likvidnosti je u velikoj meri rezultat operacija Narodne banke Srbije na deviznom tržištu.

Prema rebalansu budžeta, konsolidovani fiskalni deficit procenjen je na nivou od 2,8% BDP-a (sa prethodnih 2,3%). Povećanje je u najvećoj meri prouzrokovano subvencijama poljoprivrednicima kao i većim izdacima za infrastrukturne projekte. Gledajući rezultate iz oktobra 2024. godine, budžetski prihodi porasli su za 14,1% u odnosu na isti period prošle godine, dok su rashodi povećani za 16,3%. Na kraju oktobra 2024. godine, konsolidovani deficit je iznosio 33 milijardi dinara, dok je deficit republičkog budžeta iznosio 40 milijardi dinara.

Javni dug je na kraju oktobra 2024. godine iznosio 38,1 milijardi evra, ili 46,5% BDP-a. Republika Srbija je u 2024. godini emitovala evroobveznice u ukupnom iznosu od 1,5 milijardi USD, dok je preostali deo potreba pokrila emisijama na domaćem tržištu kao i sredstvima iz kredita međunarodnih finansijskih institucija.

U oktobru 2024. godine, agencija „Standard & Poor’s“ povećala je kreditni rejting Republike Srbije na BBB-, sa stabilnim izgledom. Agencija navodi da je takva odluka podržana činjenicom da je ekonomska politika kredibilna i da su ograničeni efekti krize u Ukrajini koji se prenose na srpsku ekonomiju. Agencija „Fitch Ratings“ je potvrdila kreditni rejting Republike Srbije na BB+, podržan kredibilnim okvirom makroekonomske politike, smirivanjem inflatornih pritiska, nešto višim deviznim rezervama i jačim upravljanjem, ljudskim razvojem i BDP-om po glavi stanovnika u poređenju sa medijalnim vrednostima „BB“.

FINANSIJSKI SEKTOR SRBIJE

Bankarski sektor

Bankarski sektor je treći kvartal 2024. godine završio sa ukupnom neto bilansnom aktivom od 6.308 milijardi dinara, ostvarivši nominalni rast od 10,4% u odnosu na isti period prethodne godine. U toku 2024. godine nije bilo novih preuzimanja banaka, a konačno spajanje AIK banke i Eurobank Direktna (jedini preostali merdžer) očekuje se u prvoj polovini 2025. godine.

Ukupan dobitak pre oporezivanja svih 20 banaka u trećem kvartalu 2024. godine preliminarno je dostigao 133,5 milijardi dinara i zabeležio rast od 31,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Najveći doprinos rastu su uprkos padu kamatnih stopa i u ovoj godini ostvarili kamatni prihodi – neto prihodi od kamata su u odnosu na treći kvartal prethodne godine porasli za 26,2 milijarde dinara (odnosno 15,8%). Nasuprot kamatnim prihodima, neto prihodi od naknada i provizija su u 2024. godini ostvarili manji rast u apsolutnom iznosu ali približno jednak u relativnom (8,4 milijarde dinara ili 14,7% na kraju trećeg kvartala), dok je rast operativnih troškova sporiji nego u istom periodu prethodne godine – na kraju trećeg kvartala 2024. godine operativni troškovi su bili 8,8% veći nego u istom periodu prethodne godine (kada su bili 11,1% veći), što je i dalje znatno iznad nivoa međugodišnje inflacije u septembru (4,2%). Pokazatelj prinosa na aktivu (RoA) za bankarski sektor na kraju trećeg kvartala 2024. godine iznosio je 3,1% (2,6% u 3. kvartalu 2023. godine), dok je prinos na kapital (RoE) iznosio 22,3% (19,3% u 3. kvartalu 2023. godine).

Nakon što je u toku cele prve polovine 2024. godine držala referentnu kamatnu stopu na nivou na kome se nalazila na kraju 2023. godine (6,50%), NBS ju je u periodu između jula i septembra postepeno smanjila za ukupno 75 bp, u meri u kojoj su slabili inflatorni pritisci i inflacija se vraćala u granice cilja, do nivoa od 5,75%, gde je i ostala na kraju 2024. godine. Takođe, NBS je u 2024. godini nastavila da povlači likvidnost iz bankarskog sektora putem reverznih repo aukcija – ukupan iznos prodatih hartija od vrednosti iznosio je 24.048 milijardi dinara krajem decembra, dok je prosečna ponderisana kamatna stopa na repo prodate hartije od vrednosti iznosila 4,51%, što predstavlja smanjenje od 104 bazna poena u odnosu na decembar 2023. godine.

Postepeno relaksiranje monetarne politike kako NBS, tako i ostalih centralnih banaka uticalo je na smanjenje kamatnih stopa po kojima su se zaduživali učesnici na tržištu. Kamatne stope na nove dinarske kredite privredi i stanovništvu bile su na nižem nivou u odnosu na kraj prošle godine i iznosile su 10,4% za stanovništvo i 7,8% za privredu na kraju novembra meseca (sram nivoa od 12,5% i 8,3% na kraju prethodne godine); stope na dinarske kredite stanovništvu su kontinuirano padale u toku 2024. godine dok su stope na kredite privredi fluktuirale. Kamatne stope na nove evroindeksirane kredite takođe su zabeležile povećanje u toku ove godine kod oba sektora – na kraju novembra meseca iznosile su 5,8% za privredu, odnosno 6,0% za stanovništvo (sram 7,1% i 6,3% na kraju prethodne godine). Novi Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga, čije se usvajanje očekivalo krajem 2024. godine, još uvek se nije našao na dnevnom redu Narodne skupštine, tako da je NBS krajem decembra donela Odluku o privremenom ograničenju kamatnih stopa, kojom se dodatno ograničavaju kamatne stope po isteku mera iz 2023. godine na način kojim se obezbeđuje postepeni prelazak na tržišne uslove, i koja će biti na snazi do usvajanja zakona.

Rast ukupnih bruto kredita je u toku cele 2024. godine bio znatno ubrzan u odnosu na 2023. godinu, i na kraju trećeg kvartala 2024. godine ukupni domaći krediti su bili 6,6% viši u odnosu na isti period prethodne godine, čemu su doprineli ublaženi kreditni standardi banaka i niži troškovi finansiranja. Krediti privredi su u septembru bili 5,0% viši na međugodišnjem nivou, dok su krediti odobreni sektoru stanovništva u istom periodu porasli 7,8%. U prvih devet meseci najveći deo rasta kredita privredi odnosio se na kredite za likvidnost i obrtna sredstva, za kojima slede

investicioni krediti. Kamatne stope na nove dinarske kredite su opale u toku prvih devet meseci 2024. godine, zahvaljujući stabilizaciji kamatnih stopa na tržištu novca i relaksaciji monetarne politike NBS u toku trećeg kvartala. Prosečna ponderisana kamatna stopa na novoodobrene dinarske kredite privredi je opala za 0,6 procentnih poena u prvih devet meseci, pri čemu je polovina ovog smanjenja nastupila u toku trećeg kvartala; kategorije kredita kod kojih je došlo do najvećeg pada kamatnih stopa jesu krediti za obrtna sredstva (smanjenje od 1,0 procentnih poena) i investicioni krediti (0,5 procentnih poena). Cena zaduživanja privrede u evrima takođe je opala u toku 2024. godine – u prvih devet meseci prosečna ponderisana kamatna stopa smanjila se takođe za 0,6 procentnih poena; čitavo ovo povećanje se odigralo u toku drugog i trećeg kvartala. Učešće kredita za likvidnost i obrtna sredstva u ukupnim kreditima privredi na kraju septembra iznosilo je 47,8%, dok je učešće investicionih kredita iznosilo 40,6%; učešće kredita za likvidnost i obrtna sredstva se povećalo u odnosu na septembar 2023. godine dok je učešće investicionih kredita opalo.

Tražnja stanovništva za kreditima takođe se ubrzala u toku 2024. godine, zahvaljujući povoljnijim uslovima finansiranja i ublaženim kreditnim standardima; odluka NBS o ograničavanju kamatnih stopa na stambene kredite iz septembra 2023. godine dodatno je doprinela većoj tražnji za stambenim kreditima. Rast kredita je bio u najvećoj meri vođen gotovinskim kreditima koji su ostvarili rekordne volumene novog biznisa u 2024. godini, naročito počevši od drugog kvartala, i njihov ukupan iznos je na kraju septembra 2024. godine bio 11,6% veći na međugodišnjem nivou; stambeni krediti su u istom periodu porasli za 4,4% (sa naročito izraženim rastom tražnje isto tako počev od drugog kvartala). Učešće gotovinskih u ukupnim kreditima na kraju septembra 2024. godine iznosilo je 45,9% i bilo je veće nego u istom periodu prošle godine, za razliku od učešća stambenih kredita (38,5%) koje je opalo u odnosu na prošlu godinu.

Dinarizacija plasmana je rasla u toku cele 2024. godine i na kraju septembra se nalazila na nivou od 36,8%, što je za 2,3 procentnih poena više u odnosu na kraj prethodne godine. Stepenn dinarizacije plasmana stanovništvu je rastao u toku cele 2024. godine, i dostigao nivo od 55,3% na kraju septembra (što predstavlja povećanje od 1,3 procentna poena u odnosu na kraj prethodne godine). Ovakvo kretanje učešća dinarskih plasmana u ukupnim kreditima stanovništvu je iznad svega posledica rasta gotovinskih kredita koji su pretežno u dinarima. Učešće dinarskih plasmana privredi je na kraju septembra je iznosilo 20,0%, što takođe predstavlja rast i to od 2,7 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine. Ovakvo kretanje je u velikoj meri izazvano uticajem odredbi Odluke o adekvatnosti kapitala banke, kojima se prilikom obračuna pokazatelja adekvatnosti kapitala počev od 2025. godine propisuje obaveza bankama da umanje kapital ako učešće devizno indeksiranih i deviznih kredita u ukupnim kreditima odobrenih nakon 1. jula 2023. godine premaši određeni prag.

Učešće dinarskih depozita privrede i stanovništva u ukupnim depozitima zaključno sa trećim kvartalom 2024. godine dostiglo je vrednost od 44,2%, što je za 0,2 procentnih poena niže u odnosu na rekordni nivo zabeležen na kraju 2023. godine. Posmatrano u odnosu na kraj 2023. godine, učešće dinarskih depozita u ukupnim depozitima je opalo kod privrede ali poraslo kod stanovništva u toku prve polovine 2024. godine. Stepenn dinarizacije depozita privrede dostigao je nivo od 61,7% krajem juna i niži je za 1,0 procentnih poena u odnosu na kraj prethodne godine. Ovaj pad je pre svega uzrokovan srazmerno većim padom dinarskih depozita u prvom kvartalu u odnosu na rast deviznih depozita; delimično je neutralisan rastom dinarskih depozita u toku drugog kvartala, međutim uprkos tome je doveo do nižeg udela dinarskih depozita na kraju juna. Pokazatelj dinarizacije depozita stanovništva dostigao je vrednost od 32,1% u drugom kvartalu 2024. godine, što predstavlja rast od 0,7 procentnih poena u odnosu na kraj prethodne godine. Dinarska štednja stanovništva je nastavila da raste u toku druge polovine 2023. godine i prve polovine 2024. godine i na kraju juna 2024. godine dostigla je nivo od 161,0 milijarde dinara, što predstavlja najveći iznos do sada. Učešće dinarske štednje u ukupnoj štednji je stoga u toku 2024. godine povećano i iznosilo je 8,4% na kraju juna 2024. godine (0,9 procentnih poena više u odnosu na kraj prethodne godine). Ukupna vrednost devizne štednje na kraju drugog kvartala 2024. godine iznosila je 15,0 milijardi evra. Odnos kredita i depozita klijenata, koji je na kraju septembra 2024. godine iznosio 75,8%, govori o stabilnoj strukturi finansiranja bankarskog sektora.

Na kraju trećeg kvartala 2024. godine u bankarskom sektoru bilo je zaposleno 22.253 lica, što predstavlja povećanje od 380 zaposlenih u odnosu na isti period prethodne godine. Bankarski sektor je treći kvartal 2024. godine završio sa mrežom od 1.340 različitih organizacionih jedinica, što predstavlja smanjenje od 9 jedinica u periodu od dvanaest meseci.

Na kraju trećeg kvartala 2024. godine prosečna vrednost pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala na nivou bankarskog sektora iznosila je 20,1% i bila je značajno iznad propisanog regulatornog minimuma od 8% i 0,5 procentnih poena više u odnosu na kraj prethodne godine.

Učešće problematičnih kredita u ukupnim kreditima je u toku 2024. godine imalo trend konstantnog pada i na kraju trećeg kvartala 2024. godine iznosilo je 2,75%, što predstavlja istorijski minimum. Banke su pritom nastavile sa obezbeđenjem adekvatnog nivoa rezervisanja u cilju obezbeđivanja zaštite od kreditnih gubitaka i zaključno sa septembrom mesecom 2024. godine pokrivenost loših plasmana ispravkom vrednosti po Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) zadržana je na relativno visokom nivou od 61,8% (što je nešto više u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosila 58,7%).

Sektor lizinga

Na kraju trećeg kvartala 2024. godine, prema statistikama Narodne banke Srbije (NBS), 15 pružaoaca lizing usluga aktivno je učestvovalo na tržištu sa ukupnom aktivom od 194 milijardi dinara. Ukupna potraživanja po osnovu lizing poslovanja iznosila su 177 milijardi dinara, što je za 20% više u poređenju sa istim periodom prethodne godine (146,3 milijarde dinara).

Najveći udeo u potraživanjima, kao i prethodne godine, zauzimala su potraživanja po osnovu plasmana indeksiranih u evrima (98%). Gledajući učešće korisnika lizinga po ekonomskim sektorima, najveći udeo imala su pravna lica, uključujući privatna preduzeća, mala privredna društva i preduzetnici od 87,9% (ili 159,4 milijardi dinara u apsolutnom iznosu), zatim javni sektor sa 0,1% (ili 207 miliona dinara u apsolutnom iznosu), dok se 11,2% (ili 20,3 milijardi dinara u apsolutnom iznosu) odnosilo na fizička lica.

Prema podacima Asocijacije lizing kompanija, pružaoци finansijskog lizinga u 2024. godini finansirali su uglavnom vozila, od čega se 52% odnosilo na putnička i laka komercijalna vozila, a 32% na kamione, priključna vozila i autobuse. Gledano sa aspekta delatnosti korisnika lizinga, 30,5% finansiranja bilo je plasirano u saobraćaj, skladištenje i informacione tehnologije i komunikacije, 12,3% u trgovinu na veliko i malo i popravku motornih vozila, 13% u građevinski sektor, 9,5% u prerađivačku industriju, snabdevanje vodom i upravljanje otpadom, a 1,4% u poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo.

Do kraja trećeg kvartala 2024. godine je u Srbiji finansirano putem lizinga 9.627 novih automobila (uključujući putnička vozila i laka komercijalna vozila) što je 29,6% više u odnosu na isti period prethodne godine. Učešće finansiranja novih vozila putem lizinga u ukupnoj prodaji novih vozila je nešto više u poređenju sa prethodnom godinom i iznosi 36,6% (prethodna godina 32,4%).

KONSOLIDOVANO POSLOVANJE UNICREDIT BANKE SRBIJA U 2024. GODINI

UniCredit Bank Srbija, konsolidovani finansijski izveštaji			
(UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, UniCredit Leasing Srbija d.o.o Beograd)			
U hiljadama dinara	2024	2023	Promena
Bilans Uspeha			
Neto prihodi po osnovu kamata	27.742.632	24.916.351	11,3%
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	9.604.698	8.211.278	17,0%
Ostali neto nekamatni prihodi	1.916.940	1.124.610	70,5%
Operativni rashodi	-12.593.253	-11.550.000	9,0%
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava	749.586	-1.746.337	-142,9%
Dobitak posle oporezivanja	24.054.673	18.406.762	30,2%
Bilans stanja			
Kredit i potraživanja od banaka	72.007.912	63.006.391	14,3%
Kredit i potraživanja od komitenata	384.756.722	344.469.707	11,7%
Depoziti i ostale obaveze prema bankama	168.680.584	146.166.777	15,4%
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	463.782.795	389.735.404	19,0%
Kapital	113.060.642	97.464.943	16,0%
Ukupna bilansna aktiva	762.261.853	653.515.628	16,6%
Adekvatnost kapitala			
Ukupna rizična aktiva	417.416.147	388.313.470	7,5%
Regulatorni kapital	86.116.618	76.582.486	12,40%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	20,63%	19,7%	93 bp
Pokazatelji poslovanja			
Odnos rashoda i prihoda	32,1%	33,7%	-165 bp
Stopa prinosa na aktivu posle poreza	3,4%	2,9%	45 bp
Stopa prinosa na kapital posle poreza	22,9%	20,3%	250 bp
Odnos kredita i depozita	83,0%	88,4%	-542 bp
Prosečna aktiva po zaposlenom	512.221	451.934	13,3%
Odnos ispravke vrednosti i neto kredita	-0,2%	0,5%	-72 bp
Resursi			
Broj zaposlenih	1391	1.374	17
Broj ekspozitura	71	72	-1

Banka je u 2024. godini potvrdila svoju čvrstu opredeljenost ka stalnom rastu i održavanju visokih standarda u pogledu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti. Prema podacima sa kraja trećeg kvartala 2024. godine, banka je rangirana kao banka broj 4 prema ukupnoj aktivni sa tržišnim učešćem od 11,1%, zadržavši istu poziciju u odnosu na kraj prethodne godine, uz rast tržišnog učešća od 0,4%. Ukupna aktiva na kraju decembra 2024. godine iznosila je 742,5 milijardi dinara i zabeležila je rast od 16,3% u odnosu na kraj prethodne godine.

Banka je ostvarila dvocifreni međugodišnji rast neto kredita od 11,3% što je bolji rezultat u odnosu na prethodnu godinu (4,9%), i to joj je omogućilo da zadrži visoko tržišno učešće u neto kreditima komitentima (10,5% na kraju trećeg kvartala 2024. godine). Rast je vođen u najvećoj meri plasmanima sektoru privrede i u manjoj meri rastom u sektoru za stanovništvo. Zahvaljujući dobrom rezultatu, Banka je zauzela jedno mesto više po veličini kreditnog portfolija, sa 5. mesta (kraj 2023. godine) na 4. mesto (treći kvartal 2024. godine).

Pored klijentskih kredita kao najzastupljenije kategorije aktive, Banka je nastavila da ulaže u dužničke instrumente koje karakteriše visoka sigurnost ulaganja i koji se u najvećem delu odnose na plasmane u državne hartije od vrednosti čiji je emitent Republika Srbija, uz blago smanjenje veličine portfolija u odnosu na kraj prethodne godine u iznosu od 1,5 procenata. Preko 60% portfolija čine instrumenati sa dužim rokovima dospeća koje Banka namerava da drži do dospeća.

Pomenuti rast kreditne aktivnosti finansiran je snažnim rastom klijentskih depozita od 19,0% u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu su i sektor poslovanja sa privredom i sektor poslovanja sa stanovništvom ostvarili dvocifrene međugodišnje stope rasta od 22,2%, odnosno 13%. Snažniji rast depozitne baze klijenata u odnosu na rast kreditnog portfolija doprineo je smanjenju odnosa klijentskih kredita i depozita koji je 2024. godinu završio na nivou od 78,5%, što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2023. godine kada je iznosio 83,9%. Kontinuirano unapređenje depozitne baze, kako u delu korporativnih depozita, tako i depozita fizičkih lica, mogu se posmatrati kao potvrda imidža UniCredit Banke kao jedne od najstabilnijih i najpouzdanijih banaka na domaćem tržištu.

Tokom 2024. godine Banka je nastavila da ostvaruje dvocifren rast neto prihoda po osnovu kamata koji je viši za 11,5% u poređenju sa prethodnom godinom. Uprkos postepenom smanjenju referentnih kamatnih stopa centralnih banaka tokom 2024. godine kretanje neto prihoda po osnovu kamata u odnosu na isti period prethodne godine rezultat je diverzifikovanog rasta kreditnog portfolija sa kontinuiranom težnjom ka segmentima i proizvodima sa višom rizikom-prilagođenom profitabilnošću. Takođe, značajan rast depozitne baze omogućio je plasiranje viška likvidnosti u novčana tržišta i reverzne repo transakcije sa Narodnom Bankom Srbije.

Rast neto kamatnog prihoda praćen je i rastom neto rezultata po osnovu naknada i provizija koji je u odnosu na prethodnu godinu zabeležio rast od 16,8%. Ovakvo kretanje rezultata po osnovu naknada i provizija rezultat je u najvećem delu nekoliko strateških poslova sa klijentima iz sektora poslovanja sa privredom, rasta klijentske baze i rasta obima transakcija i upotrebe digitalnih kanala.

Kretanje neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava u najvećem delu bilo je opredeljeno smanjenjem obezvređenja u delu portfolija koji se odnosi na korporativne klijente usled značajne naplate potraživanja od problematičnih klijenata kao i optimizacijom metodologije po pitanju transfera između nivoa (smanjenje visokog udela nivoa 2). U delu kreditnog portfolija koji se odnosi na klijente iz segmenta stanovništva smanjenje obezvređenja je došlo usled dodatnih prilagođavanja za trend makroekonomskih parametara (očekivanja po pitanju makroekonomskih parametara su relaksirana) i optimizacije metodologije po pitanju transfera između nivoa (smanjenje visokog udela nivoa 2), a što je delimično kompenzovano sa druge strane priznatim efektima modifikacije usled zakonskog ograničavanja kamatnih stopa na stambene kredite. Banka je nastavila sa uspešnim upravljanjem problematičnim potraživanjima, što je potvrđeno značajnim smanjenjem racija bruto problematičnih kredita koji je na kraju decembra 2024. godine na rekordno niskom nivou i iznosi 2,3%.

Na kraju 2024. godine Banka je ostvarila neto profit posle poreza od 23,5 milijardi dinara, što predstavlja povećanje od 27,2% u odnosu na neto rezultat ostvaren prethodne godine. Pokazatelj prinosa na kapital (ROE) je na kraju 2024. godine takođe ostvario rast i iznosio je 22,7% i bio je za 203 baznih poena viši u odnosu na prethodnu godinu. Ovim je Banka potvrdila svoju sposobnost generisanja profita u uslovima ekonomske neizvesnosti zahvaljujući poslovanju zasnovanom na stabilnim i održivim osnovama, usmerenom na stvaranje vrednosti za svoje klijente. Pored tradicionalnog bankarstva, Banka nastavlja sa uspešnim poslovanjem sa finansijskim instrumentima, gde je jedan od lidera na lokalnom i međunarodnom tržištu.

Racio poslovnih rashoda u odnosu na poslovne prihode od 31,8% je ispod proseka sektora, čime je Banka još jednom potvrdila sposobnost održavanja visokih standarda u pogledu operativne efikasnosti. Pomenuti pokazatelj je niži u odnosu na prethodnu godinu (33,3% na kraju 2023. godine) iako se inflacija u dobrom delu 2024. godine kretala iznad granica cilja Narodne Banke Srbije. Sa rashodne strane, Banka je u većem obimu nastavila da ulaže u svoje zaposlene i informacionu infrastrukturu. Paralelno sa rastom zarada i naknada zarada, rast operativnih troškova i amortizacije bio je u najvećoj meri opredeljen rastom troškova i investicija u informacione tehnologije, jer je Banka nastavila da ulaže u digitalnu transformaciju svog poslovnog modela.

U skladu sa svojim strateškim opredeljenjem prema digitalnoj transformaciji svog poslovnog modela banka je i u 2024. godini nastavila da povećava učešće klijenata koji koriste digitalne kanale poslovanja Banke. Pored korporativnih klijenata koji su već u dobroj meri uvideli dobroti digitalnih kanala poslovanja, u 2024. godini postignuti su značajni rezultati u okviru digitalnog poslovanja i u segmentu poslovanja sa stanovništvom. Broj aktivnih korisnika mBanking aplikacije porastao je za 6,9% u odnosu na kraj 2023. godine, čineći time više od 70% ukupne klijentske baze u sektoru stanovništva aktivnim na mBankingu u periodu od 30 dana.

UniCredit Leasing d.o.o. je tokom 2024. godine ostvario stopu rasta svog kreditnog portfolija u iznosu od 17%, što je dosta viša stopa rasta u odnosu na stopu iz 2023. godine koja je iznosila 2%. Viša stopa rasta je pre svega prouzrokovana novim poslovima koji su u 2024. godini bili za 43% veći nego u prethodnoj. Posledično, tržišno učešće u finansiranju novih poslova se povećalo krajem trećeg kvartala 2024. godine na 12%. I tokom 2024. godine fokus UniCredit Leasinga je bio na jačanje saradnje sa dobavljačima, podršku segmentu malih i srednjih preduzeća, građevinarstva, poljoprivrede i IT industrije, kao i na inovacije i razvoj alata za bržu i lakšu obradu zahteva klijenata.

Sveobuhvatno posmatrajući, na konsolidovanoj osnovi UniCredit Bank Srbija je 2024. godinu završila sa rekordnim rezultatima uzimajući u obzir okolnosti ekonomske neizvesnosti koji su obeležili i 2024. godinu i nastavila da gradi dugoročan partnerski odnos sa svojim klijentima i u potpunosti podržava lokalnu ekonomiju.

Sa konsolidovanim racijom adekvatnosti kapitala od 20,63% na kraju 2024. godine, UniCredit Bank Srbija održava stabilnu kapitalnu bazu koja se u celini sastoji od kvalitetnih instrumenata osnovnog akcijskog kapitala i značajno prevazilazi regulatorne zahteve u pogledu održavanja ukupnih kombinovanih zaštitnih slojeva kapitala.

UniCredit Bank Srbija je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija. Pod povezanim licima Grupe smatraju se: matična banka, entiteti koji su članovi iste UniCredit grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi odbora Grupe (ALCO i kreditnih odbora) imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Grupe („ključno rukovodstvo“), bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, saglasno MRS 24. U okviru redovnog poslovanja obavlja se određeni broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti, preuzete obaveze i derivativne instrumente. Transakcije sa povezanim licima obavljaju se po tržišnim uslovima.

STRATEGIJA ZA NAREDNI PERIOD

Trogodišnji plan 2025-2027 UniCredit Banke Srbija je deo Grupnog strateškog plana **UniCredit Unlocked**, a koji optimizuje poslovanje Grupe i predstavlja jasan dugoročni plan za budućnost, okrećući se eri svrhe, rasta i stvaranja vrednosti za sve naše akcionare. UniCredit Unlocked donosi sledeće strateške postulate i finansijske ambicije:



Rast u svim regionima u kojima poslujemo, uz **razvoj klijentske baze**: održivi rast zasnovan kako na trenutnim, tako i na akviziciji novih klijenata, uz razvoj najboljih proizvoda i usluga, kako interno, tako i sa spoljnim partnerima;



Promena poslovnog modela i načina poslovanja: fokus na poslovima koji zahtevaju manje angažovanje kapitala („capital-light business“), na proizvodima i uslugama koji donose dodatnu vrednost za klijente, uz očuvanje troškovne efikasnosti u tom finansiranju;



Oslanjanje na **ekonomiju obima**, ostvarenu preko naših banaka u svim regionima, a koja nam omogućava diversifikaciju, pristup velikom broju klijenata, multikulturalni pristup i međunarodnu saradnju;

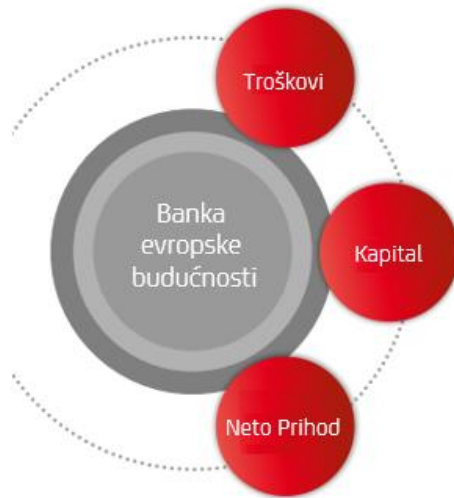


Transformacija tehnologije sa akcentom na **digitalizaciju i podatke**, kako bismo kreirali jednostavniji, personalizovaniji servis i postali efikasnija banka za sve klijente;



Održivo poslovanje kao ključni deo svih naših aktivnosti – veliki interni fokus na poslove iz ESG oblasti uz kontinuiranu podršku klijentima u procesima transformacije njihovih poslova u zelene i društveno odgovorne.

UniCredit Unlocked će pomoći da se nastavi održivo poslovanje i profitabilan rast naredne tri godine, uz kombinaciju tri međusobno isprepletana faktora, optimalno balansirajući rast, razvoj i profitabilnost:



Troškovna efikasnost, kroz očuvanje niskih nivoa troškova, uz istovremeno finansiranje digitalne transformacije Banke i daljih ulaganja u biznis;

Optimalna alokacija kapitala, stvarajući organski kapital iz uvećane profitabilnosti, optimalne alokacije kapitala i aktivnog upravljanja kvalitetom portfolija;

Rast **neto prihoda**, uz ostvarenje profitabilnosti iznad troška kapitala i jačanje tržišnog učešća.

Strateški plan Banke podrazumeva punu primenu i usaglašenost sa svim regulatornim zahtevima i postavljenim limitima, uz ostvarivanje izbalansiranog rasta. Planom se predviđa i zadržavanje poslovanja i performansi koji su iznad tržišnih, poput poslovnog rasta, operativne profitabilnosti i nivoa efikasnosti, sa fokusom na dalja unapređenja procesa i sistema, uz težnju za daljim poboljšanjem kvaliteta aktive i proširenjem baze aktivnih klijenata, kako bi se obezbedile osnove za održivi rast.

ORGANIZACIONA STRUKTURA UNICREDIT BANKE SRBIJA

UniCredit Bank Srbija A.D. BEOGRAD

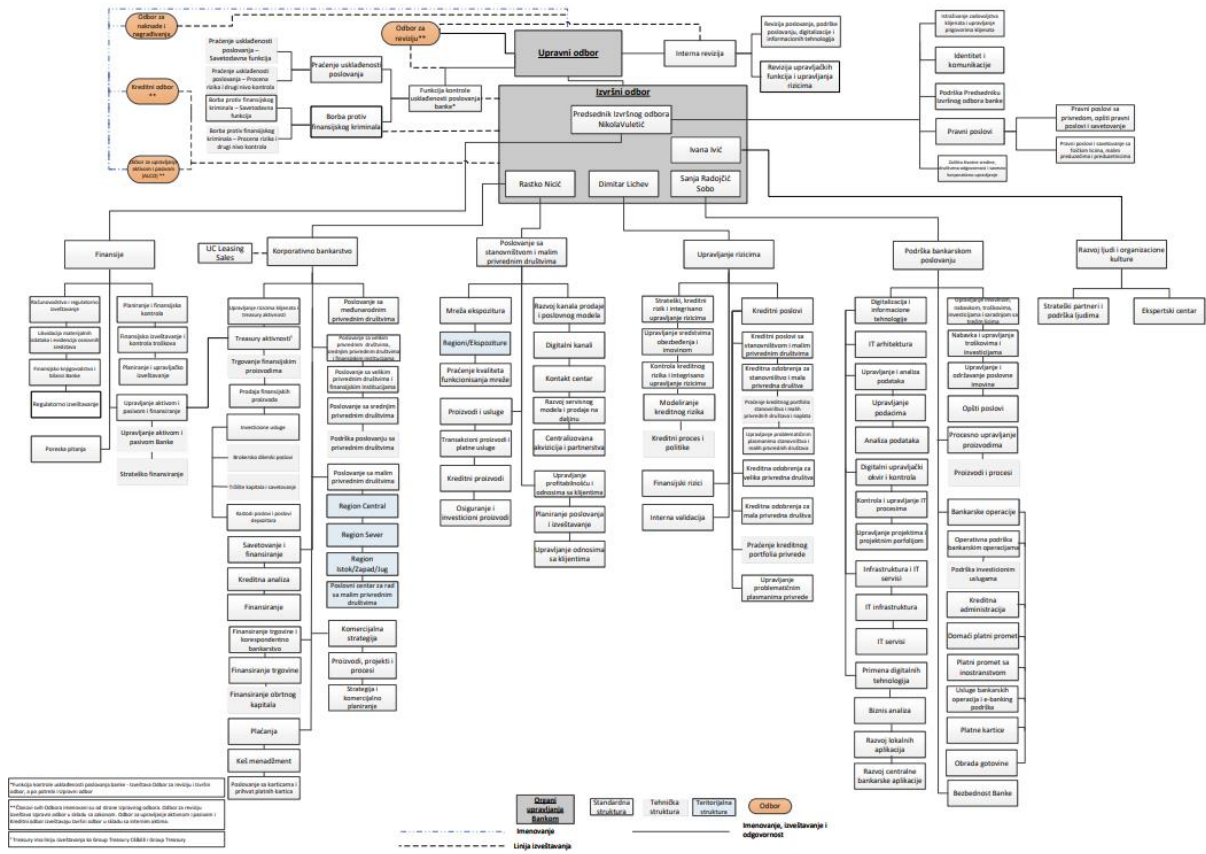
UPRAVNI ODBOR

Martin Klauzer, predsednik
Nevena Nikše, članica
Daniel Svoboda, član
Alessandra Protopapa, član
Lidija Barjaktarović, nezavistan član
Jelena Mihić Munjić, nezavistan član

IZVRŠNI ODBOR

Nikola Vuletić, predsednik
Ivana Ivić, članica
Rastko Nicić, član
Sanja Radojčić Sobo, članica
Dimitar Lichev, član

ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE



Od 2016. godine u okviru UniCredit Srbija Grupe, pored UniCredit Banke, posluju i UniCredit Leasing Srbija doo Beograd i UniCredit Partner doo za zastupanje u osiguranju Beograd do datuma 14. decembra 2023. godine kada je okončan postupak likvidacije društva. Sledeći poslovni entiteti UniCredit Grupe takođe su poslovali u Srbiji u 2024. godini: ALPHA RENT DOO BEOGRAD (ranije UniCredit Rent) i UCTAM d.o.o. Beograd – u likvidaciji, koji predstavljaju lica povezana sa bankom.

Privredno društvo za finansijski lizing UniCredit Leasing Srbija d.o.o. BEOGRAD

UPRAVNI ODBOR
 Dimitar Lichev, predsednik
 Aleksandra Rašić, članica
 Gligorije Brajković, nezavistan član

IZVRŠNI ODBOR
 Ivan Jauković, predsednik
 Veličko Marsenić, član

KORPORATIVNO BANKARSTVO

Korporativno bankarstvo je tokom 2024. godine bilo orijentisano na dalje jačanje svoje pozicije na tržištu kroz rast u svim segmentima poslovanja uz podršku kako javnom tako i privatnom sektoru i pružajući najbolju uslugu za sve klijente, primenjujući inovativna rešenja za unapređenje svog poslovanja, procesa i proizvoda. Korporativno bankarstvo se kontinuirano trudi da svojim klijentima pruži svetsku ekspertizu UniCredit Grupe kako bi podržala inovaciju, razvoj proizvoda i ekonomski rast na lokalnom tržištu.

Kreditni portfolio Korporativnog bankarstva na kraju 2024. godine iznosio je 239,1 milijardi dinara sa godišnjom stopom rasta od 14%, dok su depoziti iznosili 327,8 milijardi dinara, što predstavlja rast od 27%. Ukupan broj klijenata na kraju 2024. godine iznosio je 6.326.

Upravljanje klijentskim rizicima i Treasury je zadržao vodeću poziciju Banke na domaćem tržištu. Prema podacima NBS za 2024. godinu, UniCredit Banka je bila rangirana na drugom mestu u poslovima kupoprodaje deviza sa rezidentima, sa tržišnim udelom od 18,15 % i na prvoj poziciji u trgovini devizama sa nerezidentima sa tržišnim udelom od 29,45%. UniCredit Banka zadržala je prvu poziciju u kupoprodaji na međubankarskom tržištu u evrima sa tržišnim učešćem od 23,34%. Tokom 2024. godine, Banka je nastavila da promovise hedžing proizvode, stavljajući akcenat na zaštitu od fluktuacije kamatnih stopa, deviznog kursa i varijacija cena na tržištu robe. Banka je počela da nudi klijentima onlajn platformu za trgovanje devizama i time svojim klijentima omogućila brže i jednostavnije zaključivanje transakcija kupoprodaje deviza. Banka je težila da svojim inovativnim pristupom bude konkurentna i na taj način je potvrdila leadersku poziciju u osmišljavanju i plasiranju ovih proizvoda. Banka je zadržala leadersku poziciju u trgovini finansijskim instrumentima na sekundarnom tržištu, sa učešćem od 23,6%, kao i značajno prisustvo na primarnom tržištu sa udelom od 21%. Prema izveštaju NBS koji se odnosi na međubankarsko REPO tržište UniCredit Banka je učestvovala u 98% klijentskih transakcija koje je NBS objavila za 2024. godinu.

Banka je nastavila sa podrškom privrednim društvima koja planiraju dugoročne investicije i poduhvate, kao i finansiranje obrtnih sredstava. U cilju jačanja konkurentnosti i preduzetništva, UniCredit Banka obezbedila je lakši pristup finansiranju preko programa garantne šeme koja omogućava fleksibilnije zahteve u pogledu obezbeđenja kredita, dužu ročnost kredita za obrtna sredstva i povoljniju kamatnu stopu kroz WB EDIF Guarantee 4SME Resilience garantnog programa. WB EDIF Guarantee 4SME Resilience garantni program pokriva kredite do maksimalnog iznosa od 500.000 evra. Banka u okviru programa „Bankarstvo sa društvenim uticajem“ i inicijative „Finansiranje sa uticajem“, daje podršku projektima koji generišu jasan i merljiv pozitivan uticaj na društvenu zajednicu, sa posebnim fokusom na zapošljavanje ugroženih kategorija i socijalnu inkluziju, kao i podršku projektima za nerazvijene ili devastirane regione u Srbiji.

Korporativno bankarstvo nastavilo je da se fokusira na pružanje podrške izvozno orijentisanim industrijama, sa čvrstim uverenjem u njihov značaj za privredni rast Srbije i sprovođenje ekonomske i industrijske strategije Republike Srbije. Jedan od fokusa bio je usmeren na proširenje saradnje sa postojećim klijentima i sticanje novih klijenata u nizu delatnosti koje beleže pozitivne stope rasta ili poseduju značajan potencijal oporavka, kao i na proširenje baze klijenata malih i srednjih privrednih društava. Isto tako, nastavilo se finansiranje javnog sektora (centralne i lokalne samouprave), tokom sektorskog rada na unapređenju javnih usluga za građane. Pored navedenog, Korporativno bankarstvo je nastojalo da uspostavi dugoročno partnerstvo sa klijentima, kako novim tako i postojećim, na principima reciprociteta i poverenja. Deo celogodišnje agende bili su unapređenje i optimizacija politike cenovne usklađenosti sa stepenom rizika kako bi se obezbedio prihvatljiv prinos za preuzeti rizik. Zadovoljstvo klijenata je ključni pokazatelj uspešnog partnerstva sa svim klijentima.

U 2025. godini Korporativno bankarstvo će imati za cilj da zadrži svoju vodeću poziciju na lokalnom deviznom tržištu, kao i tržištu novca i kapitala. Efikasnost i efektivnost poslovnih procesa od velikog su značaja za postizanje poslovnih ciljeva i stoga će celokupno Korporativno bankarstvo biti i tokom 2025. godine proaktivno uključeno u proces unapređenja, digitalizacije i automatizacije. U realizaciji ove vizije, u narednoj godini fokus će biti na: dekoncentraciji biznisa po poslovnim segmentima i povećanju učešća u kreditnom portfoliju klijenata kroz intenzivnije odnose sa postojećim klijentima, inovacijama portfolija proizvoda sa uvođenjem novih proizvoda, povećanju penetracije u segmentu malih i srednjih privrednih društava, podršci javnim projektima, diversifikaciji portfolija klijenata i prihoda, kao i povećanju ravnoteže kreditnog portfolija u pogledu valutne strukture.

UniCredit Leasing (UCL) zabeležio je godišnju stopu rasta od 17% sa ukupnim portfolijom u iznosu od 21 milijarde dinara na kraju 2024. godine.

UCL je u 2024. godini ostvario novo finansiranje u iznosu od 111 miliona evra, što je za 43% više nego prošle godine. Prema podacima Asocijacije lizing kompanija na kraju trećeg kvartala, tržišni udeo UCL-a u finansiranju novih ugovora je iznosio 12%.

Na kraju trećeg kvartala 2024 godine, UCL se na tržištu nalazi na 3. mestu u segmentu finansiranja opreme sa 17,3 miliona evra novog finansiranja i tržišnim učešćem od 19%, dok se u segmentu vozila nalazi na 5. mestu sa 41,4 miliona evra novog finansiranja i tržišnim učešćem od 11%.

Tokom 2024. godine UniCredit Leasing fokusirao se na jačanje saradnje sa dobavljačima, podršku segmentu malih i srednjih preduzeća, građevinarstva, poljoprivrede i IT industrije, kao i na inovacije i razvoj alata za bržu i lakšu obradu zahteva klijenata. UniCredit Leasing uspešno je nastavio da omogućava klijentima programe subvencija i lakši pristup finansiranju kroz fondove EBRD i programe koje podržava država. Posebna pažnja bila je posvećena zelenoj ekonomiji i programima održive energije kojima će UCL nastaviti da doprinosi i u narednim godinama.

POSLOVANJE SA STANOVNIŠTVOM I MALIM PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

Uprkos kompleksnom poslovnom okruženju izazvanim globalnim političkim sukobom i njegovim posledicama, tokom 2024. godine dolazi do zaokreta u kretanju inflacije i referentnih kamatnih stopa u vidu pada istih, što je išlo u prilog daljem rastućem trendu poslovanja sa stanovništvom i malim privrednim društvima i tokom 2024. godine. Ukupan kreditni portfolio uvećan je za 5,0% u odnosu na kraj prethodne godine, dok volumeni depozita beleže snažan međugodišnji rast od 10,9%.

Klijenti su nastavili da ukazuju poverenje ponudi proizvoda banke, kao i kvalitetu i pouzdanosti usluga. U segmentu fizičkih lica, ključni kreditni proizvodi tokom 2024. godine bili su gotovinski krediti sa osiguranjem od gubitka posla. U uslovima snažne konkurencije i konsolidacije bankarskog tržišta, ostvaren je solidan rast ukupnog kreditnog portfolija fizičkih lica od približno 3,9%, gde najveći doprinos rastu potiče od gotovinskih kredita čiji je volumen porastao za 7,3% u poređenju sa krajem 2023. godine. Takođe, u uslovima izazovnog makroekonomskog okruženja, Banka je uspela da značajno uveća aktivnost i u segmentu preduzetnika i malih privrednih društava kroz rast kreditnog portfolija za 8,6% u odnosu na prethodnu godinu.

UniCredit banka je od strane klijenata prepoznata kao jedna od najpouzdanijih banaka na domaćem tržištu i u uslovima neizvesnosti, imajući u vidu da volumen depozita fizičkih lica beleži izvanredan rast od 12,9% u odnosu na kraj 2023. godine.

UniCredit banka je prepoznata kao dugoročan partner o čemu govori i činjenica da je baza klijenata koji primaju svoju zaradu preko računa Banke i koji obavljaju različite transakcije preko Banke porasla za 3,5% tokom prethodne godine.

Godina 2024. bila je godina daljeg rasta digitalnog poslovanja. Broj aktivnih korisnika mBanking aplikacije porastao je za 7% u odnosu na kraj 2023. godine, čineći time više od 69% ukupne klijentske baze aktivnim na mBankingu u periodu od 30 dana. U skladu sa savremenim trendovima i povećanim očekivanjima klijenata, digitalizacija, kao koncept modernizacije poslovanja i dalje je jedan od glavnih prioriteta. Neka od najznačajnijih digitalnih unapređenja sprovedenih tokom 2024. u segmentu fizičkih lica su virtualizacija debitne kartice, povećanje hibridne prodaje, AML evaluacija, obrada reklamacionih zahteva za kartice na daljinu i unapređenje rešavanja zahteva u prvom kontaktu. Zamenjeno je 25% mreže bankomata uređajima najnovije generacije. Uvedene su funkcije uplate i isplate u EUR na 10% bankomata. Takođe, postigli smo značajne rezultate kroz partnerstva sa renomiranom grupom kompanija kako maloprodajnih lanaca tako i šoping centara.

I tokom 2024. godine ponudu naših proizvoda i usluga održali smo atraktivnom za sve segmente klijenata, fizička i pravna lica. Kada su u pitanju fizička lica, akcenat je bio i na affluent segmentu, klijentima visoke vrednosti koji očekuju kvalitetnu i pravovremenu uslugu, ne zanemarujući i mass segment, zaposlene u kompanijama sa kojima banka ima partnerske odnose, javnom sektoru i budžetskim institucijama. Što se tiče klijenata iz segmenta pravnih lica, pored malih preduzeća i preduzetnika sa poslovnim prihodima do 1 milion evra, nastavili smo da negujemo saradnju i sa klijentima iz segmenta poljoprivrede.

Kada su pravna lica u pitanju, UniCredit banka nastavila je da proces odobravanja kredita čini još bržim i dostupnijim, aktivno radeći na razvoju alata koji treba da doprinesu povećanju efikasnosti i efektivnosti procesa u celosti. Za agro segment planiramo da se i tokom 2025. godine pozicioniramo kao jedna od glavnih banaka izbora, nastupajući na relevantnim sajmovima, seminarima, a prevashodno učestvujući u subvencionisanim i programima podrške Ministarstva poljoprivrede i drugih relevantnih institucija. Pored standardnih proizvoda kreditiranja i opcija štednje, ovim kategorijama klijenata nudili smo i relevantna unapređenja usluga u domenu paketa računa, a fokusirali smo se i na novoosnovane kompanije. Što se postojećeg portfolija pravnih lica u sektoru stanovništva tiče, vodili smo se grupnom klasterizacijom ovih klijenata, sa jednako bitnim fokusom na različite klijentske grupe, kreditne klijente, transaktove, depozitare.

Za fizička lica tokom 2024. godine radilo se i dalje na unapređenju servisa koji utiču na njihovo zadovoljstvo dnevnim aktivnostima u mreži ekspozitura, sve sa ciljem daljeg poboljšanja naših osnovnih performansi. Upravo iz tog razloga radićemo tokom 2025. godine na implementaciji našeg novog servisnog modela. Kada su proizvodi i usluge u pitanju, fokus je bio na regulatornom usklađivanju, pravovremenim reakcijama na zahteve klijenata i uvek atraktivnim cenovnim opcijama koje treba da nas pozicioniraju među najkonkurentnije banke u sektoru i obezbede održivi rast tržišnog učešća. Za naše štedne klijente važno je istaći da je banka tokom cele godine nastojala da nudi stimulativne ponude oročenja kako bismo nastavili da budemo banka izbora prilikom štednje.

Od posebnog značaja je prepoznavanje Banke kao društveno odgovorne institucije imajući u vidu njeno opredeljenje ka ekološkom finansiranju u cilju zaštite životne sredine i podizanja svesti svih tržišnih učesnika.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Struktura Upravljanja rizicima¹ organizovana je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad sledećih struktura:

- Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima (u okviru koje se nalaze strukture: Upravljanje sredstvima obezbeđenja, Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima, Modeliranje kreditnog rizika i Kreditni proces i politike);
- Kreditni poslovi (u okviru koje se nalaze sledeće strukture: Kreditni poslovi sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Kreditna odobrenja za velika privredna društva, Kreditna odobrenja za mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima privrede);
- Finansijski rizici;
- Interna validacija.

Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija. Banka takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

U fokusu 2024. godine je bila procena i kontrolisanje potencijalnih negativnih efekata uzrokovanih opštom krizom vezanom za konflikte u svetu, ali i negativnih tržišnih trendova u različitim delatnostima, i njihov uticaj na portfolio.

Identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija zasnovani su na sistemu izveštavanja koji obezbeđuje informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija. Tokom 2024. godine nastavljen je rad na unapređenju procesa merenja kreditnog rizika kroz implementaciju metodoloških izmena vezano za IFRS 9, optimizaciju CRWA², kao i obračun ekonomskog kapitala za pojedine rizike u okviru stuba 2. Poseban akcenat je bio na implementaciji nove transferne logike u delu identifikacije povećanog nivoa kreditnog rizika (nivo 2), uključenosti ESG komponenti (tranzicioni i fizički rizik) u obračun očekivanih kreditnih gubitaka, kao i održavanju prethodno kvantifikovanih potencijalnih negativnih efekata proisteklih iz geopolitičkih nestabilnosti, odnosno kalkulacije uticaja novih efekata modifikacije usled limitiranja kamatnih stopa odlukom NBS³ na finansijski rezultat banke.

U oblasti primene Bazelskih standarda, težište aktivnosti bilo je na razvoju novog modela izloženosti u slučaju statusa neizmirenja obaveza i modela za procenu gubitaka u slučaju neizmirenja obaveza kao i na testiranju i implementaciji internog rejting modela za segment pravnih lica (godišnji prihodi preko 3 MEUR). U oblasti MSFI 9 standarda, pokrenut je projekat pojednostavljivanja okvira za razvoj MSFI 9 modela od strane Grupe. U sklopu ovog projekta je razvijen nov model transferne logike za potrebe kvantifikacije značajnog uvećanja kreditnog rizika, produžena serija podataka i obračunate nove vrednosti modela za procenu gubitaka u slučaju neizmirenja obaveza.

Tokom 2024. godine implementirano je i pokrenuto nekoliko projekata/inicijativa koje obezbeđuju kontinuirano praćenje ključnih pokazatelja rizika iz različitih oblasti kao i usklađenost sa regulatornim zahtevima:

- U velikoj meri su implementirane EU regulatorne izmene vezano za obračun i izveštavanje RWA u skladu sa tzv. Basel 4 regulativom (CRR III Regulation) koja stupa na snagu od Q1 2025;
- Usvojen je regulatorni okvir za kontrole kreditnog rizika drugog nivoa (2LC) i započete su aktivnosti na implementaciji konkretnih kontrola;
- Uveden je mesečni monitoring za ključne KPI's prema Risk Appetite Framework (RAF);
- Započete su aktivnosti na implementaciji sveobuhvatnog loan data template prema ECB zahtevu (CRLDT) kao i aktivnosti na lokalnom nivou vezano za registar potraživanja (tzv. AnaCredit);
- Implementiran je novi koncept u obračunu ECL za Leasing izloženosti koji u obzir uzima vrednosti finansiranog asseta (tzv. EAD secured);

¹ U okviru Upravljanja rizicima se nalazi i struktura koja je zadužena za nefinansijske rizike.

² Credit Risk Weighted Assets – aktiva ponderisana kreditnim rizikom

³ Odluka o privremenom ograničenju kamatnih stopa kod ugovora o kreditu zaključenih sa korisnikom – fizičkim licem, doneta od strane IO NBS na sednici održanoj 20. decembra 2024. godine.

- Sprovedene su intenzivne aktivnosti u pravcu prilagođavanja kreditnog procesa za klijente Korporativnog bankarstva, zajedno sa implementacijom pratećih alata, a u pogledu uticaja klimatskih rizika (tranzicioni i fizički rizik) i Net zero strategije, na način da izloženost klimatskim rizicima i Net zero perimetru postane deo kreditne strategije ka ovim klijentima.

Što se tiče praćenja kreditnog portfolija privrede, imajući u vidu aktuelna krizna žarišta (Rusija-Ukrajina, bliski istok), nastavljeno je sa pojačanim praćenjem upozoravajućih signala, klijenata i portfolija, i sprovođenjem različitih mera u cilju smanjenja rizika u saradnji sa klijentima koji su na listama praćenja klijenata povišenog rizika. Pored ovoga dodatne mere su sprovedene u cilju dalje automatizacije i optimizacije upozoravajućih signala, u skladu sa opštim pogoršanjem likvidnosti kod klijenata, ali i smanjenjem transparentnosti u finansijskim izveštajima pojedinih klijenata, kao i optimizovanju procesa praćenja za segment malih privrednih društava.

Nastavljeno je sa sveobuhvatnom analizom postojećeg procesa praćenja, kako samoinicijativno, tako i u skladu sa merama revizije i promenama procesa diktiranim od strane Grupe, a sve u cilju unapređenja njegove efikasnosti i efektivnosti, a kako bi se rizici prepoznali ranije i kako bi se obezbedila pravovremena reakcija Banke. Tokom 2024. godine nastavljen je trend fluktuacija klijenata na liste i sa lista praćenja (tzv. watchlist), dok je broj klijenata na listama praćenja relativno stabilan ali uz povećanje klijenata transferisanih u lošije kategorije odnosno u nadležnost upravljanja problematičnim plasmanima.

Što se tiče Upravljanja problematičnim plasmanima privrede, u septembru 2024. godine ukinute su organizacione strukture Restrukturiranje plasmana u privredi i Naplata problematičnih plasmana privredi, a zaposleni u ovim strukturama direktno uključeni u strukturu Upravljanja problematičnim plasmanima privredi, radi simplifikacije procesa i objedinjavanja istorodnih poslova. Aktivnosti ovih nekadašnjih organizacionih delova obavljaju se u okviru jedinstvene strukture Upravljanja problematičnim plasmanima privredi. Pored redovnih aktivnosti, fokus je na pravovremenom prepoznavanju problematičnih plasmana, takođe i kroz intenzivniju komunikaciju i koordinaciju sa strukturama Kreditna odobrenja za velika i mala privredna društva i Praćenje kreditnog portfolija privrede. Kontinuirano se prate i uslovi poslovanja i mogućnosti oporavka klijenata u restrukturiranju. Kao i tokom prethodne godine, i tokom 2024. godine zabeleženo je značajno smanjenje izloženosti prema klijentima u restrukturiranju kroz regularnu naplatu, naplatu iz dobrovoljne prodaje non-core imovine i sredstava obezbeđenja, kao i povrataka jednog broja klijenata u status standardnih klijenata. Fluktuacija broja klijenata u portfoliju restrukturiranja bila je u redovnim okvirima. Broj klijenata u portfoliju restrukturiranja na kraju 2024. godine nije značajno promenjen u odnosu na kraj prethodne godine što je rezultat izbalansiranog priliva broja novih klijenata i vraćanja postojećih klijenata u standardni portfolio, potpune naplate plasmana ili upućivanja u naplatu. Deo klijenata u restrukturiranju sa većim plasmanima je potpuno zatvoren (naplaćen). Jedan deo restrukturiranja je uključivao veći broj banaka, i bazirana su na primeni INSOL principa za upravljanje problematičnim plasmanima i klijentima.

Naplata problematičnih plasmana privredi nastavila je sa postupcima naplate za klijente iz svog portfolija, kroz sudske postupke. U toku 2024. godine u nekoliko navrata je izvršeno i ustupanje potraživanja uz naknadu što klijenata sa bilansa što klijenata sa vanbilansa, što je imalo pozitivan uticaj na smanjenje portfolija NPL-a na nivou Banke.

U oblasti kreditnog poslovanja sa stanovništvom i malim privrednim društvima, u segmentu fizičkih lica, preduzetnika, registrovanih poljoprivrednih gazdinstava, kao i privrednih društava, fokus u 2024. godini je bio na povećanju efikasnosti svih procesa kroz reviziju samih procesnih koraka i aktivnosti na razvoju novih automatizovanih tehničkih alata za kreditno odobrenje, kao i unapređenje postojećih, zatim na unapređenju procesa praćenja i naplate plasmana, kao i smanjenju nivoa problematičnih kredita.

U toku 2024. godine sproveden je proces statističkog monitoringa kolaterala, i dodatno je unapređena saradnja sa spoljnim saradnicima: proceniteljskim kućama, licenciranim proceniteljima, osiguravajućim kućama, monitoring kompanijama i supervizorima izgradnje objekata. Pored navedenog, generalno je unapređen proces upravljanja sredstvima obezbeđenja u smislu ažurnijeg pribavljanja procena, polisa osiguranja, detaljnijeg praćenja procesa upisa hipoteka, pojačanog angažovanja advokata na upisu hipoteka, itd. Banka je prikladno isporučivala Narodnoj banci Srbije redovne mesečne izveštaje o procenama vrednosti nekretnina koje se koriste za potrebe obrade kreditnih zahteva.

U oblasti upravljanja finansijskim rizicima, težište aktivnosti je bilo na unapređenju i održavanju standarda u kontroli i upravljanju tržišnim, rizikom druge ugovorne strane, kamatnim i rizikom likvidnosti.

U oblasti upravljanja tržišnim rizikom i rizikom druge ugovorne strane značajan deo aktivnosti je bio posvećen praćenju volatlnosti i dešavanjima na lokalnom i svetskim tržištima, kao i kretanju glavnih makroekonomskih pokazatelja kako bi se maksimalno zaštitili kapital i profit Banke.

U oblasti upravljanja kamatnim rizikom, ažurirana su scenarija koja se koriste u praćenju izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi u skladu sa najnovijim EBA standardima. Poseban fokus je bio na izmeni Zakona o zaštiti potrošača i razmatranju primene nove regulative u kamatnoj metrici.

U domenu rizika likvidnosti, održavana je snažna likvidnosna pozicija Banke, unapređeni su izveštaji strukturne likvidnosti, uvedena nova NBS metodologija i potreba NSFR izveštavanja, sprovedene su aktivnosti ažuriranja scenarija

i pretpostavki koje se koriste prilikom stres testova, unapređeni su procesi identifikacije rizika koji mogu da dovedu do povećane izloženosti riziku likvidnosti, kao i procesi nezavisne procene adekvatnosti plana finansiranja Banke u redovnim i u nepredviđenim okolnostima. Završena je faza razvoja i validacije modelovanja depozita sa ugovorenom ročnošću čijom implementacijom se očekuje optimizacija strukturne metrike (SLR pokazatelj).

Jedan od veoma važnih ciljeva Banke na polju upravljanja rizicima je da se ostvare i održe svi standardi u kontroli i upravljanju nefinansijskim rizicima, a u skladu sa uspostavljenim sistemom identifikacije, procene i kontrole ovih rizika. Operativnim rizikom Banka upravlja kroz: prikupljanje i validaciju podataka o internim gubicima, analizu scenarija u cilju procene maksimalnih gubitaka, praćenje ključnih indikatora rizika (KRI), samoprocenu operativnih rizika (RCSA), analizu ključnih rizika za Banku, analizu operativnog i reputacijskog rizika poveravanja relevantne aktivnosti Banke trećem licu, analizu operativnog i reputacijskog rizika prilikom uvođenja novog proizvoda ili značajne izmene proizvoda, analizu operativnog rizika informacionih sistema i sajber rizika. Evaluaciju reputacijskog rizika klijenata/inicijativa/transakcija/projekata/ i drugih tema za koje postoji prepoznat potencijalno visok reputacijski rizik, vrši se u okviru Komiteta za nefinansijske rizike (NFRC) – Podkomitet za reputacijski rizik.

Interna validacija performansi implementiranih modela predstavlja integralni deo sistema za upravljanje rizicima. Poseban fokus je bio na aktivnosti validacije novog lokalnog rejting modela za segment pravnih lica. U kontekstu okvira za upravljanje strukturnom likvidnošću, izdat je izveštaj o inicijalnoj validaciji novog modela za oročene depozite. Dodatno je urađena inicijalna validacija modela za depozite po viđenju koji se koristi za potrebe upravljanja kamatnim i rizikom likvidnosti. Pored toga, aktivnosti validacije su bile usmerene na detaljne provere adekvatnosti komponenti MSFI 9 modela obezvređivanja finansijskih instrumenata u cilju daljeg unapređenja implementiranog okvira za očekivane kreditne gubitke (ECL).

Na osnovu svega navedenog, može se zaključiti da je Banka tokom 2024. godine unapredila sistem upravljanja rizicima, što zajedno sa njenom kapitalnom adekvatnošću i nivoom profitabilnosti garantuje adekvatno upravljanje i pokrivenje rizika kojima je u svom poslovanju izložena.

Integrirana funkcija upravljanja rizikom u okviru koje je UniCredit Leasing u skladu sa Zakonom o finansijskom lizingu poverio zadatke identifikovanja, merenja, procene i upravljanja rizicima funkciji upravljanja rizicima u banci bila je posvećena unapređenju ekonomije obima u kreditnom poslovanju, podršci u komercijalnim akcijama i optimizaciji kreditnog procesa.

Upravljanje rizicima će i u narednom periodu nastaviti sa naporima i akcijama usmerenim ka unapređenju sistema upravljanja svim rizicima kojima je Banka u svom poslovanju izložena. Posebna pažnja biće usmerena na poboljšanje efikasnosti kreditnog procesa, kao i stvaranje komparativne prednosti na tržištu kroz optimizaciju i poboljšanje alata za identifikaciju i ublažavanje kreditnog rizika. Na taj način obezbediće se adekvatna podrška drugim organizacionim strukturama. I u 2025. godini jedan od najvažnijih ciljeva je da se zadrži i unapredi kvalitet portfolija i obezbede osnove za održiv rast sa fokusom na dalju diversifikaciju portfolija, ali uvek uz proaktivni pristup upravljanju rizicima kojim se omogućava akvizicija novih klijenata.

PODRŠKA BANKARSKOM POSLOVANJU

Tokom 2024. godine stavljen je dodatni fokus zaposlenih na optimizaciju i digitalizaciju procesa, modernizaciju i energetske efikasnost, sve u cilju unapređenog iskustva klijenata, efikasnijeg rada zaposlenih, tako i usvajanja načela razumnog korišćenja energije.

U 2024. godini struktura Digitalizacija i informacione tehnologije je započela implementaciju federativne arhitekture podataka koja ima za cilj da omogući decentralizovano i strukturisano upravljanje podacima zasnovano na proizvodima podataka i vlasništvu nad identifikovanim proizvodima. Fokus je bio usmeren i na razvoj i unapređenje platforme za kreditne procese i dalju digitalizaciju u oba segmenta, kao i na izlaganju i promovisanju digitalnih kanala kroz digitalne servise i platforme za razmenu dokumentacije.

Primenjena je agilna metodologija u realizaciji nekoliko projekata sa namerom da se poveća efikasnost i brže ostvarivanje projektnih ciljeva.

Nastavljeno je sa radom na daljoj industrijalizaciji mikroservisne arhitekture u Banci, a na osnovu ranije usvojenog strateškog plana koji se bazira na upotrebi DevOps metodologije. U tom smislu, oslanjajući se isključivo na interne resurse, razvijeno je nekoliko aplikacija baziranih na "modernom stevu" (na primer, moderni JavaScript okviri poput React, kao i moderne backend tehnologije i baze podataka) koje su automatizovane upotrebom DevOps metodologije i mikroservisnog framework-a u skladu sa savremenim industrijskim standardima.

U saradnji sa strukturom Digitalizacije i informacione tehnologije, Bezbednost Banke je inicirala i sprovela niz unapređenja u oblasti sajber i korporativne bezbednosti fokusirajući se na zaštitu informacija i stalnu borbu protiv

brojnih sajber pretnji koje su u drastičnom porastu, i to implementacijom novih kao i nadogradnjom postojećih alata i procesa, ne zapostavljajući edukaciju i širenje svesti među zaposlenima, kao i ulaganje u stručno znanje zaposlenih i unapređenja korporativne bezbednosti. Naročite izazove predstavljaju sve veće aktivnosti ransomware grupa kao i phishing kampanja. U navedenom procesu, a u skladu sa lokalnom i grupnom strategijom, sprovođenje inicijativa kao i planiranje istih se izvršava u tesnoj saradnji sa kolegama iz grupe, čvrsto se držeći principa standardizacije i optimizacije procesa i rešenja.

Da bi se zadovoljili zahtevi i rastuće potrebe klijenata, paralelno sa razvojem digitalnih kanala, tokom 2024. godine, tri (3) ekspoziture su kompletno renovirane ili preseljene na nove lokacije, dok su još tri (3) adaptirane u skladu sa savremenim konceptom i dizajnom. Dodatno, adaptirane su prostorije koji koriste zaposleni za rad sa privrednim društvima i karticama, u Novom Sadu i Beogradu, odnosno malim privrednim društvima u Nišu.

U saradnji sa kolegama iz organizacionih delova zaduženih za poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, proces kvalitativne i kvantitativne kontrole arhivirane aktivne dokumentacije klijenata se kontinuirano unapređuje. Kontrolno merenje kompletnosti dokumentacije kao i kvalitativna verifikacija dokumentacije se prati na mesečnom nivou i sprovode se adekvatne akcije u cilju ispravki uočenih grešaka.

U 2024. godini obezbeđeno je da 100% električne energije koja se direktno fakturiše, a koje Banka koristi za redovno poslovanje bude iz obnovljivih izvora. Sprovedene su dodatne inicijative za uštedu energije – nabavljena je oprema za hlađenje najnovije generacije sa karakteristikama koje doprinose smanjenju potrošnje električne energije.

Tokom 2024. godine nabavljeno je 8 novih ekonomičnih vozila koja zadovoljavaju standarde EURO6 u pogledu загаđenja životne sredine, koja su zamenila najstarije automobile iz voznog parka Banke. Uvedeno je redovno praćenje zauzetosti vozila iz voznog parka sa ciljem optimalnijeg upravljanja istima.

Upravljanje imovinom realizovalo je projekat razvoja "Branch ID" – lične karte ekspoziture, koji je obuhvatio pregled svih važnih građevinskih elemenata objekata ekspoziture, odnosno opreme u istoj, sa ciljem identifikacije nedostataka i formiranja konkretnog plana za otklanjanje nedostataka.

Nabavka i upravljanje troškovima je dopunila i definisala uloge i odgovornosti u procesima nabavke, kako centralizovanim, tako i decentralizovanim. Uspostavljena je manuelna kontrola kvaliteta podataka koji se unose u alate za procesuiranje nabavki, odnosno povezanošću dospelih faktura sa brojevima nabavki, obezbeđujući umanjeње rizika prilikom realizacije nabavki.

Dalja optimizacija i transformacija Bankarskih operacija nastavljena je i tokom 2024. godine u cilju smanjenja operativnih rizika, povećanja zadovoljstva klijenata i povećanja produktivnosti. Više procesa je unapređeno kroz implementaciju novih aplikacija, unapređenje postojeće i implementaciju robota.

Novo aplikativno rešenje je implementirano u Platnom prometu sa inostranstvom, obezbeđujući automatsko knjiženje za 80% deviznih priliva. Ovo poboljšanje je pored povećanja efikasnosti istovremeno obezbedilo i bolje korisničko iskustvo.

Povećanje efikasnosti ostvareno je i u oblasti Domaćeg platnog prometa poveravanjem aktivnosti obrade čekova građana trećem licu, čime je obezbeđeno poboljšanje u servisiranju klijenata Banke.

U 2024. godini uspeli smo da implementiramo QR kod u procesu obrade gotovine, omogućavajući 26% povećanje produktivnosti u ovoj oblasti u Trezoru Banke i mreži ekspozitura.

Kao dodatni instrument za poboljšanje podrške u pružanju usluga klijentima Banke i povećanju produktivnosti, nastavljeno je sa implementacijom robota čime je obezbeđeno unapređenje 11 procesa u Bankarskim operacijama.

U cilju daljeg unapređenja i optimizacije u Bankarskim operacijama, pokrenut je projekat Opera koji garantuje transformaciju Bankarskih operacija kroz maksimiziranje efikasnosti, kvaliteta i obezbeđivanje održivosti.

Zahvaljujući efikasnosti, fleksibilnosti i stručnosti, struktura pozadinske službe značajno je doprinela poslovnom uspehu Banke u 2024. godini.

Fokus Podrške bankarskom poslovanju u 2025. godini biće na kontinuiranoj digitalizaciji, stalnim poboljšanjima i daljem podizanju svesti zaposlenih o „zelenom načinu razmišljanja” sa ciljem očuvanja životne sredine, uvećanja zadovoljstva klijenata i zaposlenih.

RAZVOJ LJUDI I ORGANIZACIONE KULTURE

Razvoj ljudi i organizacione kulture u 2024. godini bio je fokusiran na pružanje strateške podrške ostvarivanju planiranih poslovnih aktivnosti Banke kroz:

- Osnaživanje organizacije u pravcu razumevanja kulture organizacije;
- Osnaživanje lidera kroz programe za razvoj liderskih veština;
- Dalje osnaživanje prodajnih veština u korporativnom bankarstvu i u poslovanju sa stanovništvom i malim privrednim društvima;
- Data akademija;
- ESG treninzi;
- Osnaživanje žena lidera u organizaciji;
- Interni treninzi na temu blagostanja;
- Snažan fokus na promovisanju organizacionih vrednosti Imajući u vidu strateške razvojne planove Banke.

U 2024. godini Razvoj ljudi i organizacione kulture je nastojao da na najadekvatniji način podrži poslovanje, a tu se pre svega misli na prevazilaženje izazova i postizanje ciljeva i rezultata kroz pružanje adekvatne podrške u, što je sprovedeno kroz unapređenje organizacione kulture i kompetencija u oblasti prodajnih veština i znanja, kulture timskog rada, komunikacije i veština prezentovanja, digitalne transformacije i inovacija.

I u ovoj godini Banka je posvetila posebnu pažnju razvoju liderskih veština menadžera i talenata Banke i motivisanju i zadržavanju zaposlenih koji ostvaruju visoka postignuća i poseduju potencijal za dalji razvoj. Oslanjajući se na unutrašnje kapacitete i u saradnji sa eksternim konsultantskim kompanijama, organizovano je tokom 2024. godine više od 32.713 sati učenja. Za rukovodstvo Banke, razvojni programi bili su usredsređeni na unapređenje liderskih veština sa glavnim fokusom na ESG treninge – koji obuhvataju edukaciju o principima održivosti, odgovornog poslovanja i dobrog upravljanja uzimajući u obzir ekološke, društvene i upravljačke aspekte, dok je za organizacione delove Banke koji saraduju sa klijentima fokus bio na unapređenju prodajnih i veština prezentovanja.

U ovoj godini organizovane su radionice kao deo Data akademije programa koji se fokusira na obuku i usavršavanje u oblastima upravljanja i analize podataka i federalne arhitekture podataka. Paralelno sa tim, u cilju ojačavanja liderskih veština i pružanju adekvatne podrške liderima, Razvoj ljudi i organizacione kulture je bio fokusiran na drugi ciklus programa mladih talenata Banke, izbor nove generacije budućih lidera, težeći da osnaži i poveća njihove digitalne i liderske veštine kao budućih lidera organizacije u eri konstantnih tržišnih promena.

Takođe započeli smo i drugi ciklus program za osnaživanje i razvoj digitalnih veština kod naših najseniornijih zaposlenih.

U 2024. godini, Razvoj ljudi i organizacione kulture je završio četvrtu generaciju programa započetog u prethodnim godinama, koji za cilj ima podršku i osnaživanje žena lidera u našoj organizaciji kroz pružanje podrške na putu ličnog rasta i daljeg napretka u karijeri. Ovaj pragmatični program podržava izgradnju ženskog liderstva u našoj organizaciji.

Tokom 2024. nastavljen je program Menadžerske akademije za poslovanje, "Efektivne menadžment prakse", prevashodno kreiran za osnaživanje šefova filijala, koji smo proširili tokom 2024 godine i na šefove odeljenja u okviru centrale poslovanja sa stanovništvom i malim privrednim društvima. Program je prilagođen za rešavanje posebnih potreba naše organizacije, tema kao što su: davanje povratnih informacija, delegiranje, vođenja i motivisanja timova, lična organizacija.

Razvoj ljudi i organizacione kulture podržavao je zaposlene kroz izmenjen komunikacioni pristup i redovno obaveštavanje u pružanju novih karijernih prilika i unapređenja, kao i promenu pozicija unutar različitih organizacionih delova Banke.

Nastojeći da se na adekvatan način osnaže i podrže zaposleni u ostvarivanju svojih poslovnih ciljeva i unapredi njihov radni učinak, Razvoj ljudi i organizacione kulture podržao je zaposlene u poboljšanju njihovih ekspertskih i socijalnih veština organizovanjem i podržavanjem različitih obuka, domaćih i stranih sertifikata i međunarodnih seminara i konferencija koje su zaposleni pohađali tokom 2024. godine.

U 2024. godini snažan fokus je bio i na promovisanju organizacionih vrednosti, prepoznavanju onih kojima zaposleni najviše veruju, kao i promovisanju različitosti, jednakosti i inkluzije.

Kao i prethodnih godina, i u 2024. UniCredit Banka obezbedila je privatno zdravstveno osiguranje za sve zaposlene. I u 2024. godini Banka je za svoje zaposlene nastavila praksu besplatnog onlajn psihološkog savetovanja. Takođe, Banka je nastavila da primenjuje ranije usvojene beneficije i inicijative poput slobodnog dana za rođendan, slobodnog dana za zaposlene čija deca polaze u prvi razred osnovne škole i podrške roditeljstvu, da otac po rođenju deteta ima pravo na 20 dana plaćenog odsustva. Nastavili smo i sa podrškom za sve zaposlene koji se susreću sa izazovom u ostvarivanju roditeljstva (refundaciju troškova jedne vantelesne oplodnje). Takođe, Banka je nastavila sa uvedenim benefitom koji daje mogućnost da mame nakon porodijskog odsustva prvih mesec dana rade pola radnog vremena

uz punu zaradu. Uz to uveden je novi benefit "Dan za najmilije" – dan plaćenog odsustva koji zaposleni mogu da iskoriste kada god žele u toku godine.

U želji da podstakne zaposlene da više brinu o blagostanju, zdravlju i dobrim životnim navikama, Razvoj ljudi i organizacione kulture je i u 2024. godini omogućio zaposlenima pristup Rezilient platformi, preko koje je zaposlenima kroz program psihološke podrške omogućeno da više brinu o svom psihičkom zdravlju. Osim toga zaposleni mogu da pristupe brojnim sadržajima i seminarima na različite teme vezane za zdravlje, roditeljstvo i dobre životne navike. Nastavljena je saradnja sa univerzitetima kroz programe prakse, studijskih poseta i stipendiranja najboljih studenata.

Banka je i u 2024. godini zaslužila dve bitna sertifikata. Top Employer sertifikat za najboljeg poslodavca, priznanje koje se dodjeljuje organizacijama koji pružaju izuzetne radne uslove, razvijaju talente i implementiraju najbolje prakse u upravljanju ljudskim resursima. UniCredit Banka je jedna od retkih finansijskih institucija u zemlji koja poseduje ovaj sertifikat. Takođe za 2024. godinu UniCredit Banka je nosilac i EDGE sertifikata koji potvrđuje da naša kompanija ispunjava sve standarde da bude prepoznata kao rodno senzitivna kompanija. UniCredit Banka je jedina finansijska institucija u zemlji koja poseduje ovaj sertifikate.

U 2025. godini Razvoj ljudi i organizacione kulture nastaviće da radi na osnaživanju organizacije i jačanju organizacione kulture i zaposlenih u banci na polju transformacije ka digitalnom načinu poslovanja, razvoju talenata i lidera u cilju izgradnje stabilne mreže naslednika liderskih pozicija. Takođe, nastaviće sa promovisanjem fleksibilne radne kulture, uspostavljanjem ravnoteže između poslovnog i privatnog života, podrškom u vidu sveobuhvatnih medicinskih usluga i promocijom zdravih životnih navika.

IDENTITET I KOMUNIKACIJA

Geopolitičke napetosti su tokom 2024. godine imale značajan uticaj na globalnu ekonomiju i posledično, na bankarski sektor. Sukobi velikih razmera nastavili su se odvijati u mnogim mestima u svetu, stvarajući nesigurnost na tržištima i pokrećući inflaciju. Centralne banke odgovorile su povećanjem kamatnih stopa kako bi suzbile inflaciju, što je dovelo do povećane volatilnosti na finansijskim tržištima. Uprkos svim tim izazovima na bankarskom tržištu, naša Banka odgovarala je na sve blagovremeno, pažljivo i temeljito. Identitet i komunikacije je kontinuirano usklađivao prioritete, komunikaciju i aktivnosti, kao i ključne poruke na koordinisan način kako bi sve zainteresovane strane bile ispoštovane.

Kao i prethodnih godina, i tokom 2024. godine, UniCredit Banka ostala je posvećena kontinuiranom i proaktivnom informisanju i podršci svojih zaposlenih, klijenata, zajednice i regulatornih organa. Kroz sve dostupne kanale komunikacije, Banka je obezbeđivala blagovremeno i transparentno obaveštavanje o svim relevantnim informacijama, uključujući nove proizvode i usluge, rezultate poslovanja, aktuelne kampanje, kao i izmene rada kako u poslovanju Banke lokalno, tako i širom Grupe. Kontinuirano je rađeno na promociji svih proizvoda i usluga, sa ciljem povećanja broja korisnika, dok su postojeći klijenti nastojali da redovno informisani i upućivani u sve prednosti koje pružaju naši proizvodi i usluge. Poseban akcenat stavljen je na digitalizaciju usluga, promovisanje mBanking, eBanking i usluga multifunkcionalnih bankomata.

Sa svim odlukama i ciljevima Banke, klijenti i zaposleni u banci bili su upoznati tokom cele godine, dobijajući informacije na jasan način. Dodatno, rezultati Grupe i Banke lokalno komunicirani su na kvartalnom nivou.

Tokom cele 2024. godine u saradnji sa kolegama iz Sektora saradnje sa stanovništvom, ali i partnerima Banke radili smo na promociji Keš kredita, Kreditnih kartica, paketa za Studente, digitalnih kanala, kroz direktne i plaćene kanale. Lansirana je nova Virtuelna kartica koja je predstavlja inovaciju ne samo za Banku već i za tržište.

U februaru smo započeli promociju Keš kredita, kroz kampanju pod sloganom „Bonus na platu“, koja je u fokus komunikacije stavila 5% bonusa na prvu platu svima koji prenesu zaradu u našu Banku.

Prolećni period iskoristili smo za lansiranje novog "Srećnog keš kredita" koji je ovoga puta nagradio naše klijente sa porodičnim putovanjem po izboru, a keš kredite Unicredit Banke pozicionirao kao keš kredit koji uvek daje više. Jesen je bila rezervisana za specijalnu ponudu keš kredita za sve zaposlene u prosveti, zdravstvu i MUP-u čime je nastavljena kampanja UniCredit za Srbiju koja je imala za cilj jačanja imidža UniCredit Banke kao banke koja radi za sve građane Srbije,

Kako bi se ideja kampanje UniCredit za Srbiju u osetila i među lokalnom zajednicom podržali smo niz lokalnih kulturnih manifestacija i lansiran je niz specijalnih ponuda koje su se odnosile samo na te lokalne gradove i njihovo stanovništvo.

Poslednji kvartal u godini obeležilo je i lansiranje Virtuelne kartice pod sloganom OSTALO JE ISTORIJA koja je predstavljala inovaciju ne samo za našu Banku već i ceo tržište. Kampanja je pored tradicionalnih kanala imala i jako prisustvo kroz digitalne kanale i influencersere i time pozicionirala UniCredit Banku među mlađom populacijom i u novom svetlu.

Kroz UEFA kampanju oživeli smo istoriju i posle 20 godina pokrenuli Leteći Start, kulturni izazov koji je naterao naše klijente da brzo odu do ekspoziture i otvore račun kako bi dobili karte i otišli na utakmicu. Kartama za utakmicu obradovali smo i decu iz Zvečanske kojima smo obezbedili da budu podrška i pratnja fudbalerima Crvene Zvezde i Barcelona na utakmici Lige Šampiona.

U cilju jačanja lojalnosti u segmentu klijenata mala preduzeća i preduzetnici, ponovo smo organizovali kampanju lojalnosti pod nazivom "Nagrađujemo kada uspešno saradjujemo" koja je bila aktuelna od septembra. U okviru kampanje lojalnosti organizovan je Nagradni konkurs gde su klijenti imali priliku da se takmiče u ostvarenju određenih kriterijuma. Nakon završetka kampanje, nagrađićemo tri klijenta sa po tri prigodne nagrade za prvo, drugo i treće mesto.

Tokom cele godine bila je kontinuirana promocija Flexia kreditne kartice koja je intenzivirana krajem godine i u duhu novogodišnjih praznika a podršku kampanji dali su i poznati influencersi kao i poklon za dodatni šoping za prvih 200 klijenata koji otvore Flexia kreditnu karticu.

Veliki fokus je usmeren na direktnu komunikaciju sa bazom studenata gde smo kroz različite kampanje i specijalne ponude, pružali našim korisnicima mogućnost da ostvare dodatne benefite kao klijenti Banke.

Decembar mesec tradicionalno je završen i novogodišnjom ponudom keš kredita čime smo stimulisali naše klijente da ispune sebi želje i pokrenu novogodišnju čaroliju.

U 2024. godini je UniCredit Banka osnaživala saradnju sa medijima, isticala svoje prisustvo kroz različite medijske kanale i žanrove kako bi doprinela održavanju dobrog reputacionog statusa, kao i pozicioniranja Banke kao eksperta u oblasti bankarstva, ekonomije i finansija, ali i ESG oblasti. U komunikaciji sa medijima i posredno najširoj javnosti fokus je bio na isticanju proizvoda i usluga, dok je istovremeno nastavljena velika pažnja da se poklanja i promovisanju društveno odgovornih projekata Banke, odgovornom i održivom zelenom poslovanju, kako naše Banke tako i klijenata kojima smo pružali i savetodavnu podršku.

U različitim medijskim formatima, učesćem na konferencijama i tribinama, predavanjima i radionicama širom zemlje, relevantni sagovornici i predstavnici Banke, prenosili su svoje znanje, iskustvo i ekspertizu u svim oblastima poslovanja Banke. Isticali su značaj digitalnih servisa i usluga, kao i doprinos Banke ulaganju u zajednicu u kojoj posluje. Ciljevi komunikacije su uspešno postizani zahvaljujući negovanju dobrih odnosa sa medijima, uz uzajamno poštovanje, uvažavanje i uspostavljanje poverenja i podrške.

U skladu sa ciljevima osnaživanja zajednice, a naročito ženskog preduzetništva, ove godine obeležavanje Međunarodnog dana žena u UniCredit banci produženo je na ceo mart. Žene zaposlene u banci dobile su poklone sa motivacionim porukama, a Banka je organizovala i dvodnevni Sajam ženskog preduzetništva ispred centrale Banke na Novom Beogradu. Ukupno 12 preduzetnica dobilo je besplatan štand ispred centrale Banke, na kom su bez obzira na vrstu proizvodnje, prodavale i izlagale svoje proizvode. Akcija osnaživanja žena nastavljena je u saradnji sa Privrednom komorom Srbije (PKS), kroz učesće u projektu „Žene preduzetnice – snaga privrede“. Kroz taj projekat, dame iz UCB su održale predavanja iz različitih oblasti brojnim preduzetnicama.

Kako bismo otišli korak dalje od povoljne ponude keš kredita, uspešno je organizovan i nagradni konkurs "Srećni keš kredit pokreće vaše želje", kroz koji je postojećim i novim klijentima dodeljeno po tri vaučera za nagradno putovanje, kupovinu tehnike, kupovinu nameštaja i po šest vaučera za kupovinu mešovite robe.

Tokom godine promovisana je sveobuhvatna inicijativa „UniCredit for CEE“, u okviru koje se nalazi i „UniCredit za Srbiju“, a koja se odnosi na podršku malim i srednjim biznisima, kako bi se na pravi način suočili sa svim tržišnim izazovima i bili konkurentniji.

U poslednjem kvartalu pokrenuta je kampanja za promovisanje ulaganja u obrazovanje, isticanjem projekata kroz koje je Banka do sada podržavala i kroz koje će nastaviti da osnažuje obrazovne institucije i edukatore.

Takođe, u istom kvartalu, za najvažnije stejkholdere i klijente Banke u Beogradu, Kragujevcu, Čačku, Nišu i Novom Sadu, organizovana je predstava "Knjižga o Milutinu".

Među zaposlenima, Interna komunikacija imala je i u 2024. godini veoma važnu, ali i prepoznatu ulogu. Kako bi se poštovala transparentnost rada i kontinuitet poslovanja, komunikacija sa zaposlenima bila je redovna i blagovremena. Osim postojećih kanala - imejlova i internog portala Banke i UniCredit Grupe, ove godine pokrenut je njuzleter pod nazivom "Uni Momento", u kojem se svake dve nedelje zaposlenima šalje pregled dešavanja i obaveštenja iz Banke, sumiranih na jednom mestu. Takođe, nastavljena su i redovna obaveštenja na računarima. Kako bi svi zaposleni bili upućeni u aktuelna postignuća i ciljeve, redovno su organizovani i menadžerski susreti.

Mnogobrojnim internim kampanjama promovisane su naše vrednosti Integriteta, Odgovornosti i Brige, kao i kolegijalnost, timski duh i edukacija i lični razvoj. Nastavili smo i tokom 2024. godine da komuniciramo i pojedinačne priče i uspehe zaposlenih. Takođe je pokrenuta i kampanja “Svaka ekspozitura jedna priča” kroz koju se predstavljaju timovi iz ekspozitura, kao i mesta u kojima se nalaze.

U maju je organizovana volonterska akcija u kojoj su članovi Kluba volontera, zajedno sa članovima svojih porodica u specijalnom rezervatu prirode Obedska bara uređivali i ulepšavali delove rezervata.

Porodični UniCredit dan, okupio je zaposlene i članove njihovih porodica, kao i njihove ljubimce u prostorijama Banke, kao i na platou ispred ulaza u centralu na Novom Beogradu. Organizovani su nastupi različitih animatora, radionice za decu i odrasle, arkadne igrice i udomljavanje kućnih ljubimaca. U okviru inicijative UniCredit Grupe „Kids4Kids“, u susret praznicima je za decu zaposlenih organizovana predstava, a oni su, zajedno sa svojim porodicama, pripremili poklone za za mališane u Domu Drinka Pavlović koji pripada Centru za zaštitu odojčadi, dece i omladine Zvečanska, i OŠ „Ljubomir Aćimović“ za decu sa invaliditetom u Obrenovcu.

Kroz sve kanale interne komunikacije zaposleni su redovno obaveštavani o svim strateškim ciljevima i odlukama lokalne Banke i UniCredit Grupe.

Identitet i komunikacije će i u 2025. godini ostati fokusiran na pružanje podrške poslovanju Banke kroz informisanje klijenata putem svih raspoloživih kanala komunikacije. Dodatno, održavanje i unapređivanje reputacije Banke biće u fokusu, kroz nastavak sprovođenja različitih inicijativa sa ciljem da se osnaži lokalna zajednica. Takođe, interna komunikacija će nastaviti da bude kako kanal komunikacije među sektorima, tako i podrška svim zaposlenima da ostvare svoj pun potencijal i da se osećaju integrisano u aktivnosti i projekte Banke.

KONSOLIDOVANI NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2024. GODINU

Uvod

U dinamičnom i nepredvidivom poslovnom okruženju, UniCredit kontinuirano unapređuje svoju ESG strategiju kao odgovor na savremene izazove i potrebe tržišta. Održivost je ključna vrednost integrisana u sve aspekte poslovanja, sa ciljem stvaranja dugoročne vrednosti za klijente, zaposlene i društvo u celini. ESG strategija UniCredit banke zasniva se na jasnim principima koji naglašavaju integritet, odgovornost i transparentnost, stvarajući čvrste temelje za održivi razvoj i otpornost poslovanja u budućnosti. Ovi principi predstavljaju ne samo obavezu, već i strateški okvir koji oblikuje način na koji Banka posluje, donosi odluke i komunicira sa svim zainteresovanim stranama.



Naša ESG strategija obuhvata jasno definisane ciljeve usmerene na ekonomske, ekološke i društvene aspekte poslovanja, sa posebnim fokusom na smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte, postizanje klimatske neutralnosti i pružanje podrške klijentima u tranziciji ka održivim poslovnim modelima. Kroz ove ciljeve, UniCredit aktivno učestvuje u oblikovanju zelenije i pravednije budućnosti. Istovremeno, Banka neгуje partnerstvo sa klijentima kako bi podržala pravednu i fer tranziciju, pruža snažnu podršku zajednicama i društvu u celini, i usmerava svoje poslovanje u skladu sa jasno definisanim obavezama. Sve ove aktivnosti su zasnovane na održivom pristupu rizicima i odgovornom upravljanju kreditiranjem, čime se osigurava dugoročna stabilnost i otpornost poslovanja.

Fokus na procenu klimatskih rizika predstavlja još jedan ključni segment ESG strategije, koji osigurava bolju prilagođenost potrebama tržišta i očekivanjima klijenata. Proaktivnim pristupom u prepoznavanju i ublažavanju ovih rizika, UniCredit osigurava dodatnu transparentnost, finansijsku stabilnost i poverenje svih zainteresovanih strana. Istovremeno, Banka kontinuirano ulaže u razvoj internih kapaciteta, alata i veština zaposlenih, kako bi osigurala efikasno sprovođenje ESG standarda u svakodnevnim poslovnim procesima. Unapređenje sistema praćenja i izveštavanja o ESG ciljevima omogućava bolje donošenje strateških odluka i kontinuirano poboljšanje rezultata u ovoj oblasti.

UniCredit veruje da ekonomski razvoj, zaštita životne sredine i društvena odgovornost ne smeju biti odvojeni, već međusobno povezani elementi održivog poslovanja. Naša vizija budućnosti zasniva se na harmoničnoj sinergiji između poslovnog uspeha i društvene dobrobiti, где održivost nije samo cilj, već način rada i ključna vrednost koja se reflektuje u svakoj aktivnosti Banke. Integriranjem principa održivosti u svaki segment poslovanja, UniCredit ostaje dosledan svojoj misiji da bude ključni pokretač pozitivnih promena i dugoročnog razvoja.

Na taj način, UniCredit ne samo da doprinosi smanjenju negativnog uticaja na životnu sredinu, već aktivno gradi temelje za stabilno, inkluzivno i otporno društvo, u kojem poslovanje i zajednica napreduju zajedno. Ova posvećenost nije samo strateški cilj, već dugoročna obaveza prema budućim generacijama, sa jasnom vizijom stvaranja sveta u kojem održivost, transparentnost i odgovornost oblikuju svaku odluku i svaki korak na putu ka boljoj budućnosti.

Zaštita životne sredine

Rizici klimatskih promena i procena portfolija

Na grupnom nivou, UniCredit strateški upravlja rizicima klimatskih promena integriranjem tranzicionog rizika, fizičkog rizika i reputacionog rizika u kreditne procese, uz istovremeno sprovođenje dugoročnih strategija usklađenih sa Net Zero ciljevima. Fokus Grupe je na prilagođavanju finansijskih i operativnih aktivnosti izazovima održivosti, kao i na podršci klijentima u njihovim tranzicionim procesima. Ove strategije detaljno su opisane u javno dostupnom dokumentu – Integriranom izveštaju o održivosti.⁴

Tranzicioni rizik je postao integralni deo lokalnog kreditnog procesa, koji je u skladu sa grupnom strategijom unapređen kako bi omogućio precizniju evaluaciju i praćenje finansiranja. Klijenti su klasifikovani u različite grupe na osnovu specifičnih kriterijuma, a njihova ocena rizika tranzicije formira osnovu za ponudu odgovarajućih proizvoda i usluga. Proces procene uključuje upitnike i analize zasnovane na interno izvedenim ocenama kao i eksternim bazama podataka, omogućavajući uvid u rizike, ranjivosti i izloženosti klijenata, kao i potencijalni finansijski uticaj.

Posebna pažnja posvećena je klijentima iz Net Zero relevantnih sektora sa značajnim emisijama gasova sa efektom staklene bašte (GHG) - Oil&Gas, Power Generation, Automotive. U skladu sa Net Zero ciljevima, klijenti se procenjuju i klasifikuju prema nivou usklađenosti sa tranzicionim zahtevima. Na osnovu te klasifikacije formiraju se strategije za finansiranje njihove energetske tranzicije, uz ciljeve smanjenja emisija i podrške projektima dekarbonizacije.

Unapređenja lokalnog kreditnog procesa osnažena su implementacijom novih IT alata koji omogućavaju detaljniju analizu klimatskih rizika, procenu emisija GHG i podršku pri donošenju odluka o finansiranju. Paralelno, posebna pažnja je posvećena obuci zaposlenih, kako bi se osigurala njihova spremnost za primenu novih standarda i procedura u skladu sa ESG strategijama i ciljevima.

⁴ <https://www.unicreditgroup.eu/en/esg-and-sustainability/sustainability-reporting.html>

Održivost kroz deo ponude bankarskih proizvoda

Zelena ekonomija je već dugo godina bitan sastavni deo poslovanja UniCredit Banke koja je tržišni lider u finansiranju projekata okrenutih energiji vetra, a sve je veća tržišna konkurencija kada je u pitanju energija sunca.

Upravo vodeći se time, tokom 2024. godine, uz partnerstvo sa fondom Green for Growth, domaćoj privredi su dostupne dve kreditne linije u iznosima od 50 miliona evra i 10 miliona evra - u vidu podrške oporavku zelenih projekata u Srbiji.

Vođeni vrednostima održivog razvoja i pre svega društvene odgovornosti, Korporativno bankarstvo je pored pojedinačnih infrastrukturnih projekata učestvovala i u inicijativama međunarodnih investicionih i razvojnih banaka. Ovi programi su namenjeni prevashodno segmentu malih i srednjih preduzeća koja imaju veoma važnu ulogu i uticaj kako na privredni tako i na društveni razvoj. Korporativno bankarstvo nastavilo je da prepoznaje potrebe i podržava razvoj ovog segmenta omogućavajući lakši pristup izvorima finansiranja, doprinoseći tranzicionom uticaju.

Tranzicioni uticaj postiže se kroz kreditne linije i garancijske instrumente koji se vezuju za sredstva EU, vlade zemalja članica EU, Vlade Srbije i različitih donatorskih sredstava koji streme socijalnim i ekološkim ciljevima, kao i ukupnom napretku ekonomije.

Pomenuti ekološki ciljevi služe podršci na putu ka zelenoj tranziciji. Zahvaljujući podršci EU, Vlade Nemačke i drugih donatora, ostvaruje se uticaj kroz namenske kreditne linije od EBRD, KfW, i GGF. Funkcija je finansiranje projekata koji smanjuju upotrebu energije i emisiju ugljen-dioksida podsticanjem energetske efikasnosti. Klijenti na koje se odnosi finansiranje nalaze se u rasponu od fizičkih lica do velikih projekata obnovljivih izvora energije. Takođe, prihvatanjem EU standarda, preduzeća će biti konkurentnija na EU tržištu, što vodi ka povećanom potencijalu za izvoz krajnjih proizvoda na zahtevna tržišta u pogledu kvaliteta robe.

UniCredit Leasing takođe je učestvovao u EBRD programu finansiranja investicija koje su usklađene sa EU standardima u oblasti ekologije, energetske efikasnosti, javnog zdravlja i sigurnosti, i koje doprinose boljem kvalitetu proizvoda važnih za očuvanje zajednice.

U 2022. godini, UniCredit Leasing se pridružio EBRD programu Sustainable Reboot SME. Svrha ovog programa je da osnaži MPS koje se suočavaju sa trenutnom krizom da „obnove“ svoje aktivnosti, unaprede svoju otpornost i produktivnost investiranjem u održive i konkurentne tehnologije uz jaču implementaciju EU i drugih internacionalnih standarda kroz finansiranje, podstičaje za investicije i tehničku podršku MSP u delu zaštite životne sredine, očuvanja zdravlja i sigurnosti, i poboljšanja kvaliteta proizvoda.

Banka je takođe korisnik fondova nemačke razvojne banke KfW, a tokom 2024. godine fokus je bio na kreditnim linijama koje doprinose smanjenju emisija ugljen-dioksida, sa svrhom finansiranja energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Naime, uz finansiranje mašina i mehanizacije koje umanjuju CO2 emisije za više od 20% u odnosu na staru mašinu koja se otuđuje, klijent dobija grant u iznosu od 10% od iznosa finansiranja, kao i za finansiranje projekata obnovljivih izvora energije.

Na kraju, Banka je 2022. godine potpisala sa EBRD-om Program za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća, sa povučene tri tranše u 2023. i 2024. godini pri čemu minimum 10% portfolija treba da čine zeleni krediti. Najveći deo ove linije iskorišćen je u toku 2024. godine. Takođe Lizing, je sa EBRD-jem 2023. godine potpisao sličan Program, ali uz minimum 30% portfolija koji čine zeleni krediti.

Održivost operacija

Optimizacija svakodnevnog poslovanja i efiksna upotreba energije predstavlja preduslov ostvarivanja ciljeva u oblasti zaštite životne sredine. Sa tim u vezi, odluke koje se donose u vezi sa službenim putovanjima, grejanjem i hlađenjem poslovnih prostorija, upotrebom službenih vozila, kao i potrošnjom papira treba da doprinesu ostvarenju pozitivnog uticaja u pogledu zaštite životne sredine i smanjenu upotrebe neobnovljivih izvora energije.

Tokom 2024. godine preduzete su sledeće inicijative i ostvareni navedeni rezultati:

- Banka daje prednost nabavci klima uređaja koje ne štete ozonu kada god je to izvodljivo, i visokog nivoa energetske efikasnosti;
- U brojnim slučajevima prilikom renoviranja ekspozitura su ugrađene toplotne pumpe visoke energetske efikasnosti, kako bi se doprinelo uštedi električne energije;
- Sprovedene su inicijative za uštedu energije u cilju smanjenja potrošnje energije u narednim godinama (zamena stare opreme novom energetski efikasnijom opremom, smanjenje radnog vremena svetlećih reklama, implementacija senzora pokreta u cilju povećanja kontrole rada svetla);

- Potrošnja električne energije je smanjena u 2024. godini za 5% u odnosu na 2023. godinu;
- Prilikom nabavke proizvoda, vodi se računa da se izaberu oni koji poseduju ekološke sertifikate poput: FSC, PEFC, Green Range, Eco Label;
- U nabavke papira i toaletne ambalaže uključeni su preduzeća za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa posebnim potrebama.

Potrošnja vode i energije, ušteda papira i upravljanje otpadom

Potrošnja energije

Opis	Jedinica mere	Količina
Direktna potrošnja energije po primarnom izvoru energije		
Ukupna potrošnja	kWh	77.651
01 – Prirodni gas	kWh	73.029
02 – Dizel	kWh	4.622
03 – Ostalo - sirova nafta i naftni proizvodi (npr. lož ulje, benzin, itd.).	kWh	-
Ukupna potrošnja energije		
01 – Potrošnja električne energije	kWh	4.081.892
02 – Daljinsko grejanje i hlađenje	kWh	705.500
Procenat indirektno obnovljive električne energije		
01 - Ukupna količina obnovljive električne energije kupljena po posebnim ugovorima	kWh	2.243.892
02 - Ukupan iznos indirektno potrošnje električne energije	kWh	1.015.000
03 - Procenat indirektno obnovljive električne energije iz posebnih ugovora o ukupnoj indirektnoj potrošnji električne energije	%	45%
Procenat indirektnog grejanja na obnovljive izvore iz posebnog ugovora		
01 - Ukupna količina grejanja na obnovljive izvore kupljena po posebnim ugovorima	kWh	N/A
02 - Ukupan iznos indirektno potrošnje grejanja	kWh	-
03 - Procenat indirektnog grejanja iz posebnih ugovora o ukupnoj potrošnji indirektnog grejanja	%	N/A
Ukupna potrošnja energije iz svih izvora (potrošeni kupljeni izvori energije i samoproizvedena električna energija iz obnovljivih izvora)	kWh	4.787.392

Upravljanje otpadom

Ukupna težina stvorenog otpada po vrsti	Jedinica mere	Količina
Papir i karton - EVC kodovi: 200101, 150101	Kg	627
Drugi otpad (Gvožđe)	Kg	699
Ukupni otpad	Kg	1.326

Potrošnja vode

Opis	Jedinica	Količina
Upotreba vode		

01 - Ukupna potrošnja vode	m3	11.659
-----------------------------------	----	--------

Ukupna potrošnja vode uključujući vodu iz vodovoda i potrošnju vode iz balona za vodu.

Potrošnja papira

Tip papira	Jedinica mere	Količina
Ukupna potrošnja papira	Kg	73.775
Od ukupne količine papira, količina koja je označena kao FSC ili PEFC	Kg	73.775
Količina označena drugim ekološkim sertifikatima/oznakama	Kg	0
Informacije o drugim ekološkim sertifikatima/oznakama.		ISO 9706, ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001
Koliko od ukupnog papira nije uključeno ni u jednu od gore navedenih kategorija (02,03,04)	Kg	=

Odgovornost prilikom registracije i kvalifikacije dobavljača

Segment održivosti integrisan je i u odabir dobavljača sa kojima Banka saraduje. U ove svrhe koristi se kvalifikacioni upitnik, a svaki dobavljač je u obavezi da pomenuti dokument popuni kako bi se kvalifikovao da postane dobavljač UniCredit Banke. Deo ovog upitnika čini i sekcija „Zahtevi za održivost” koja se sastoji od minimalnih zahteva iz oblasti održivosti koje potencijalni dobavljač treba da ispunjava. U upitniku se traži dostavljanje sledećih podataka: postojanje politike zaštite životne sredine; usklađenost sa osnovnim principima Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija; usklađenost za zahtevima MOR-a; usaglašenost sa lokalnom regulativom u oblasti zaštite životne sredine; obelodanjivanje aspekata relevantnih za zaštitu životne sredine proizvoda i usluga koje dobavljač prodaje ili nudi; da li kompanija podleže reviziji u skladu sa standardom ISO 19011; potvrda da se protiv kompanije ne vode postupci povezani sa prekršajem radnih prava i zakona iz oblasti zaštite životne sredine. **Tokom 2024. godine ukupno 263 dobavljača je uspešno ispunilo kriterijume iz upitnika.**

Društveno odgovorno poslovanje

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2024. godini

“Srećni keš kredit pokreće vaše želje”

Kako bi UniCredit Bank Srbija otišla korak dalje od povoljne ponude keš kredita, uspešno je organizovan i nagradni konkurs “Srećni keš kredit pokreće vaše želje”, kroz koji je postojećim i novim klijentima dodeljeno po tri vaučera za nagradno putovanje u vrednosti 300.000 dinara, kupovinu tehnike u vrednosti 150.000 dinara, kupovinu nameštaja u vrednosti 120.000 dinara i po šest vaučera za kupovinu mešovite robe u vrednosti od 100.000 dinara.

Osnaživanje žena

Ove godine obeležavanje Međunarodnog dana žena u UniCredit banci produženo je na ceo mart. Žene zaposlene u banci tradicionalno su dobile poklone, ovoga puta sa motivacionim porukama, dok je Banka istovremeno organizovala i Sajam ženskog preduzetništva ispred zgrade Centralne banke, koji je trajao dva dana.

Ukupno 12 preduzetnica - šest prvog dana, a šest drugog dana trajanja sajma, dobilo je besplatan štand ispred centrale Banke, u ulici Jurija Gađarina 12, na kom je bez obzira na vrstu proizvodnje, imalo priliku da prodaje i izloži svoje proizvode. Na taj način, Banka je osim izlaganja i prodaje, preduzeticama omogućila razmenu iskustava i povezivanje sa drugim preduzeticama i dala priliku za promociju njihovog brenda.

Akcija osnaživanja žena nastavljena je kroz saradnju sa Privrednom komorom Srbije (PKS), kroz učešće u projektu „Žene preduzetnice – snaga privrede“ kroz koji su zaposlene dame u UCB održale niz predavanja iz različitih oblasti brojnim preduzeticama, članicama PKS.

Klub volontera

Volontersko zalažanje zaposlenih u UniCredit Banci Srbija prepoznato je i vidljivo na sistematizovan i organizovan način, kroz funkcionisanje Kluba volontera kroz koji se zaposleni mogu opredeliti za oblast svog doprinosa u zavisnosti od želja i afiniteta i to obrazovanje, zaštita životne sredine ili humanitarne akcije. Naravno, onima koji žele, sve tri oblasti su na raspolaganju. I tokom godine, Klubu se pridružio određeni broj zaposlenih tako da sada broji više od 250 članova.

Tokom proleća organizovana je možda i najveća volonterska akcija do sada gde su zaposleni uređivali lokacije u Specijalnom rezervatu prirode Obedska bara. napravljena nova maketa rezervata koja prikazuje delove “Potkovicu” i “Kupinske grede”, zamenjen je deo gaznih dasaka na pristanu za katamaran i čamce, a postavljene su i četiri info table. Za najmlađe članove Kluba volontera, organizovan je edukativni čas na otvorenom, gde su mogli da čuju o bogatoj istoriji močvarno-šumskog kompleksa, koje je stecište za brojne retke biljne i životinjske vrste. Kako bi se radovi izveli najefikasnije, Banka je Javnom Preduzeću Vojvodina šume usmerila i novčanu donaciju.

Volonterski rad tokom cele godine održavan je u kontinuitetu i to kroz više radionica i predavanja srednjoškolicima i studentima. Takođe zaposleni su se rado odazivali pozivima na učešće u mnogobrojnim projektima organizacije “Dostignuća mladih” koje Banka i UniCredit Fondacija podržavaju, a zatim i kroz angažovanje na dostavljanju poklona i upoznavanje sa u decu sa invaliditetom i smetnjama u razvoju.

Naši ambasador kulture Nikola Vuletić i šampionka kulture, Jovana Zeljić imali su priliku da zajedno sa zaposlenima u “Zvucima srca” koje zapošljava osobe sa invaliditetom, izrađuju predmete koje oni prodaju i na taj način osnaže jedan deo lokalne zajednice.

Povodom obeležavanja Svetskog dana hrane, naš tim okupio se i pripremio ukusne obroke za štíćenike Udruženja za pomoć osobama sa smetnjama u razvoju - Živimo zajedno. Na taj način 16. oktobar bila je prilika da zajedno povećamo svest o globalnim problemima kao što su glad, neuhranjenost i nedostatak hrane koji pogađaju milione ljudi širom sveta.

U susret praznicima, zaposleni u banci su zajedno sa svojim porodicama, pripremili i pakovali poklone za mališane u Domu Drinka Pavlović koji pripada Centru za zaštitu odojčadi, dece i omladine Zvečanska, i OŠ „Ljubomir Aćimović“ za decu sa invaliditetom u Obrenovcu.

Izradom čestitki i pripremom poklona, Grupna inicijativa koju smo rado podržali “Kids4Kids & Donation Day” je ispunila svoj osnovni cilj, a to je da zaposleni na interesantan način provedu vreme sa svojim najmilijima i podstaknu svoju decu da misle na druge. Nakon toga, zaposleni u banci, članovi Kluba volontera mnoštvo poklona i čestitki su lično podelili deci i uživali u vremenu provedenom sa njima.

Deca iz Zvečanske na fudbalskoj utakmici

UniCredit Banka, u saradnji sa kompanijom Mastercard, omogućila je deci iz Centra za zaštitu odojčadi, dece i omladine „Zvečanska“ priliku koja se pamti celog života. Zahvaljujući zvaničnom sponzoru UEFA Champions League, kompaniji Mastercard, mališani su imali priliku da gledaju utakmicu između FK Crvena Zvezda i FC Barcelona, koja je održana u Beogradu kao deo UEFA Lige šampiona. Takođe, učestvovali su u jedinstvenom iskustvu Player Mascot, koje im je omogućilo da pre početka utakmice izađu na teren zajedno sa igračima, što je donelo vidljivu radost svim učesnicima. Deca su imala priliku da iskuse uzbuđenje zagrevanja za meč, probno istrčavanje na teren kroz tunel i preuzimanje zvaničnih uniformi koje su im ostale kao poklon, i da pred početak utakmice izađu na teren, ruku pod ruku sa fudbalskim zvezdama iz dva fudbalska tima.

Dodatno, naša Banka je deci donirala patike, tako da su potpuno opremljeni izašli na teren.

Zaposleni UCB-a kao mentori, žiri i predavači srednjoškolicima

Kroz Program „Osnaži se za budućnost“ UniCredit Fondacije i Organizacije Dostignuća mladih na evropskom nivou po kom je naša Banka učestvovala u svim projektima ove organizacije u Srbiji. Zaposleni UniCredit Banke su mentorsko-volonterskim aktivnostima pomagali srednjoškolicima da bolje razumeju svet biznisa i finansija. Tako su zaposleni naše Banke bili članovi žirija i mentori kroz programe Poslovni izazov, program Učenička kompanija, takmičenje Izazov specijal, program Poslovna etika.

Kroz partnerstvo sa “Grupom za obrazovanje” koju čine Nordeus fondacija, Centar za promociju nauke, Inicijativa Digitalna Srbija i Dostignuća mladih u Srbiji, zaposleni UniCredita angažovani su kao mentori u programu Finansijska pismenost koji obuhvata veliki broj srednjih škola širom Srbije.

MOGIS program

u saradnji sa AFA asocijacijom (Asocijacija za afirmaciju potencijala žena) sproveden je i MOGIS Program za osnaživanje devojčica da se bave naukom, tehnologijom, inženjerstvom, umetnošću i matematikom. Jedan od ciljeva projekta jeste da okupi i poveže veći broj devojčica i devojaka, kao i da smanji rodnu razliku u tehnološkim zanimanjima i promoviše pozitivne uzore kroz mrežu mentora iz institucija i kompanija.

Beogradski Maraton uz BELHospice

I ove godine, zaposleni UCB-a trčali su Beogradski maraton u timu BELHospice udruženja. Naši zaposleni su učešćem na 37. Beogradskom maratону u timu BELHospice udruženja, tradicionalno podržali i dodatno sponzorirali Udruženje koje pomaže onkološkim pacijentima u odmaklim fazama bolesti, kao i njihovim porodicama.

Saradnja sa UniCredit Fondacijom

Saradnja i sprovođenje projekata UniCredit Fondacije ni ove godine nije izostalo. Najpre kroz interni projekat Gift Matching, kroz koji naši zaposleni doniraju sredstva određenim predloženim organizacijama, a Fondacija te donacije duplira. Zatim, kroz EDU Fond konkurs koji se sprovodi kroz sve zemlje UniCredit Grupe sa ukupnim fondom do 14 miliona evra podrške projektima usmerenim na programe za borbu protiv obrazovnog siromaštva. Programi ovog konkursa odnose se na podršku programima koji se bore protiv obrazovnih problema u svim zemljama u kojima Grupa posluje. Taj Program se prelijeva i u narednu godinu, te ćemo pobjednike saznati u narednom periodu.

Kroz svaki ciklus nagradnog konkursa, Banka je dodelila po ukupno pet nagrada, za najbolje ideje i predloge projekata koji su imali za cilj poboljšanje kvaliteta života lokalne zajednice. Na taj način, UniCredit Bank postala je prva banka na domaćem tržištu koja je ponudila mogućnost da pet klijenata ne mora da otplati keš kredit.

Osim toga, jedan od pet Projekata pobjednika, a koji je stručni žiri proglasio najboljim, UniCredit Bank i realizuje. Tako je u prvom ciklusu doniran novac za kupovinu neophodne opreme za onkološko odeljenje Opšte bolnice u Paraćinu, a u drugom ciklusu, prema pobjedničkoj ideji, donirana su sredstva za nabavku instrumenata muzičkoj školi u Nišu.

Ključne politike u oblasti socijalnih pitanja

„Grupne principe i smernice za upravljanje sponzorstvima i donacijama“ i Poslovno pravilo „Politika sponzorstva i donacija“

Društvena odgovornost kroz deo ponude bankarskih proizvoda

Kao finansijska institucija - UniCredit Banka ima mogućnost da kroz ponudu inkluzivnih rešenja i finansijskih proizvoda direktno odgovori na socijalne izazove u društvu sa kojima se suočavaju određene ranjive grupe stanovništva i delovi privrede, usled svog ograničenog pristupa finansiranju pod komercijalnim uslovima.

Bankarski proizvodi sa društvenim uticajem imaju za cilj da podrže zapošljavanje mladih i žena, sa specijalnom pažnjom na mikro preduzeća i preduzeća u početnoj fazi razvoja (startup preduzeća). Podrška za poslednje pomenute je kanalisana kroz EIF garancijske instrumente – EaSI (Program za zapošljavanje i socijalnu inovaciju), koji Banka nudi klijentima od 2021. godine, i kroz Resilience program namenjen malim i srednjim preduzećima po EU definiciji, a koji je prisutan u ponudi Banke od 2024. godine. U odnosu na redovne uslove kreditiranja dolazi do umanjenja kamatne stope, naknade i zahteva za kolateralom za korisnike kredita. Navedeni instrumenti obezbeđuju garanciju na prvi poziv, čime se omogućava da se kreditima dopre do većeg broja klijenata.

Bankarski proizvod razvijen pod pokroviteljstvom Evropske investicione banke (EIB), Bankarstvo sa društvenim uticajem, koristeći sredstva u okviru Inicijative za jačanje ekonomske otpornosti (ERI), ponuđen je na tržištu u drugoj polovini 2022. godine, dok je druga tranša bila u ponudi na kraju 2023 godine. Kredit od EU banke se dopunjuje bespovratnim sredstvima obezbeđenim od strane ERI (Economic Resilience initiative), i bespovratnim sredstvima će se nagraditi kompanije koje se obavežu da će kroz poslovanje podržati ciljeve kao što su zapošljavanje žena i njihovo osnaživanje da se bave preduzetništvom, zapošljavanje i profesionalni razvoj mladih, kao i socijalna inkluzija ugroženih ili osetljivih demografskih grupa (npr. manjina, osoba sa invaliditetom, raseljenih lica itd.), a koje se često suočavaju sa dodatnim preprekama na tržištu rada. Kompanije koje apliciraju za sredstva iz ovog zajma kod UniCredit Banke definišu niz ciljeva za povećanje svog pozitivnog uticaja na zajednicu i samo one koje ih budu ostvarile dobiće dodatne finansijske podsticaje EIB-a. Program Bankarstvo sa društvenim uticajem predstavlja još jedan način da se izgradi pravičnije i inkluzivnije društvo sa osnovnim ciljem da se ovim inovativnim finansijskim instrumentom stimuliše zapošljavanje osoba iz osetljivih grupa, obezbedi njihova profesionalna obuka, kao i dugoročno zapošljavanje.

Da bi se postigli ciljevi zelene tranzicije koristi se i podrška EU, nemačke vlade i drugih donatora kroz namenske linije EBRD, KfW i GGF. Funkcija namenskih linija je finansiranje projekata koji smanjuju potrošnju energije i emisiju CO2 stimulisanjem zelenih izvora energije. Raspon klijenata se proteže od privatnih lica do finansiranja velikih projekata obnovljivih izvora energije. Takođe, usvajanjem standarda EU, kompanije će biti konkurentnije na tržištu EU što će dovesti do većeg izvoza finalnih proizvoda na tržišta visokog kvaliteta.

Raspon klijenata se proteže od privatnih lica do finansiranja velikih projekata obnovljivih izvora energije. Takođe, usvajanjem standarda EU, kompanije će biti konkurentnije na tržištu EU što će dovesti do većeg izvoza finalnih proizvoda na tržišta visokog kvaliteta.

Program Bankarstvo sa društvenim uticajem predstavlja još jedan način da se izgradi pravičnije i inkluzivnije društvo. Cilj programa je da prepozna, finansira i promoviše osobe i preduzeća koja pozitivno utiču na društvo. Bankarstvo sa pozitivnim uticajem (Social Impact Banking) je model baziran na tri glavne oblasti: mikrokreditiranje, finansiranje uticaja i finansijska edukacija, koja se odvija uz podršku volonterskog rada zaposlenih u UniCredit Banci.

Divizija korporativnog investiranja fokusira se na podizanje pozitivnog uticaja u društvu (tzv. impact financing) kroz finansiranje projekata i aktivnosti koje, pored ekonomske dobiti, imaju nameru da generišu pozitivan i merljiv društveni uticaj.

U tom svetlu, UniCredit Bank Srbija ostvarila je saradnju sa Evropskom investicionom bankom (EIB) uz podršku Frankfurtske škole za finansije i menadžment sa ciljem realizacije ovog projekta u okviru koga će glavni fokus biti na podršci Banke i klijenata radi podizanja društvenog uticaja kroz podršku za:

- Jednakost žena u kompanijama (Gender Equality);
- Uključivanje većeg broja mladih u radni odnos (Youth Inclusion);
- Uključivanje osoba sa invaliditetom kao i onih koji su tradicionalno marginalizovani u okviru šire društvene zajednice (Social Inclusion).

Kroz mikrokreditiranje, Banka nastoji da podrži razvoj malih biznisa i to ne samo kroz finansijske usluge, već i kroz savetovanje i negovanje dobrih odnosa sa klijentima, jer se veruje da se to nalazi u temelju razvoja poslovanja. Na ovaj način, kompanija želi da utiče na stvaranje pozitivnog okruženja i podrži svoje klijente kroz specijalne usluge koje su kreirane prema njihovim potrebama i mogućnostima.

Kadrovska pitanja

Četiri bitna pravca upravljanja ljudima, kroz realizaciju strategije, suštinski su usmerena na četiri ključna domena ljudskih resursa i strukturirana su na sledeći način:

- A. Upravljanje i planiranje radne snage, održavanje osnovnih principa uzajamnog poštovanja i fer poslovanja, transparentnog načina rada i otvorene komunikacije; određivanje kompenzacije u skladu sa merilom tržišta rada, a sve u smislu novih zahteva okruženja, digitalizacije, a posebno promenom pristupa i poimanja načina poslovanja;
- B. Poboljšanje radnih veština, podsticanjem zahteva za ličnim razvojem zaposlenih, kako treningom, osposobljavanjem i obukom, tako i sprovođenjem prekvalifikacije i usvajanjem novih veština. Takođe, osvežavanje timova mladima, putem pristupanja programu za mlade koje je odobrila Vlada RS u saradnji sa resornim Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i Nacionalne službe za zapošljavanje sprovođenjem višegodišnjih planskih strategija zapošljavanja;
- C. Bolje funkcionisanje operativnog modela, sa posebnim fokusom na smanjenje fluktuacije zaposlenih i bolju organizaciju modela rada i organizacije kao celine, i dalje poboljšanje mobilnosti unutar Grupe; i
- D. Pravednost, rodna ravnopravnost i promovisanje interno jednakih mogućnosti za sve zaposlene.

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2024. godini

Ponašanje zasnovano na UniCredit vrednostima i lična odgovornost menadžmenta i zaposlenih spadaju u osnovne principe i usađeni su duboko u vrednosti kompanije. Promovisanjem osnovnih vrednosti Integritet, Odgovornost i Briga gradi se fer i funkcionalan odnos između zaposlenih međusobno, kao i njihov zajednički odnos prema radu.

Uspeh UniCredit Banke je uglavnom zasluža visoko kvalifikovanih i motivisanih zaposlenih u kompaniji, jer inovacije dolaze od samih zaposlenih koji su posvećeni radu i kompaniji. To je razlog zašto se osposobljavanje i stručno usavršavanje, kao i promocija i razvoj talenata, menadžera i stručnjaka, sprovodi kontinuirano.

Podsticanje mlade generacije promocijom talenata, napredovanjem, usavršavanjem i radom u UniCredit Grupi, u drugim zemljama članicama, daje zaposlenima atraktivne mogućnosti za profesionalno napredovanje u karijeri, kao i osećaj postizanja ličnog uspeha.

Razvoj zaposlenih se sprovodi, osim kroz mogućnosti napredovanja i razvoja karijere, i kroz obezbeđivanje planova ličnog razvoja, davanjem benefita, obukama, nagrađivanjem u skladu sa radom i negovanjem kulture jednakosti i poštovanja drugih.

Fleksibilno radno okruženje

Prateći trendove, Banka je uvela kao zvanični, pravno uređeni model rada, rad na daljinu za sve poslove kod kojih je moguće implementirati ovaj način rada bez negativnog uticaja na produktivnost i obzirom na prirodu i vrstu poslova koje zaposleni obavljaju. Ovaj model rada podrazumeva rad od kuće dva dana u toku radne nedelje uz prethodno obezbeđenje svih od strane poslodavca sugerisanih instrukcija i mera bezbednosti, kako bi se sačuvalo zdravlje i sigurnost zaposlenih.

Ocena učinka zaposlenih i razvoj

U UniCredit Banci svi zaposleni imaju mogućnost da učestvuju u kreiranju ličnih planova razvoja, a formalno ocenjivanje radnog učinka i individualnog razvoja sprovodi se, takođe za sve zaposlene, jednom godišnje. Na kraju svake godine, za svakog zaposlenog definišu se ciljevi za narednu godinu. Finalna ocena realizacije ciljeva, postignutih uspeha i izazova u prethodnoj godini, procenjuje se na sastanku zaposlenog i nadređenog u prvom kvartalu naredne godine. Procena učinka uključuje i ocenjivanje po vrednostima, a iz ukupne ocene učinka procenjuju se mogućnosti za razvoj karijere i ukupne ugovorene zarade.

Zarade zaposlenih u Banci obračunavaju se u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu. Neto zarada je ista za zaposlene koji obavljaju iste poslove sa punim radnim vremenom bez obzira na polnu strukturu zaposlenih. Redovno se prati i analizira situacija na tržištu i kod konkurencije, pa su zarade u skladu sa trendom na tržištu i benefitima koje pruža bankarski sektor. Visina zarade u skladu sa tržišnim uslovima i doprinosom zaposlenog rezultatu kompanije je za UniCredit imperativ u upravljanju kompenzacijama i nagrađivanju prema učinku.

Bezbednost i zdravlje na radu

O bezbednosti i zdravlju na radu u UniCredit Banci brinu se Razvoj ljudi i organizacione kulture i Upravljanje i održavanje poslovne imovine.

Banka je angažovala eksternu firmu koja je specijalizovana za bezbednost i zdravlje na radu i iz koje je imenovano lice za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa zakonom.

U skladu sa Zakonom i prema dinamici koja je neophodna, sprovodi se organizacija obuke o bezbednom i zdravom radu, osnovna obuka zaposlenih iz oblasti zaštite od požara, obuke za pružanje prve pomoći (za koje se osposobljavaju svi rukovodioci i manji broj drugih zaposlenih), merenje mikroklimе, ispitivanje električnih instalacija, simulacija postupka zaštite od požara.

Bezbednost i zdravlje na radu odvija se u skladu sa Pravilnikom o bezbednosti i zdravlju na radu usvojenog kod poslodavca.

Zdravstvena zaštita

U skladu sa potrebama koje nameće okruženje, zaposlenima se obezbeđuje paket zdravstvenih usluga koji uključuje sistematski pregled i odabir drugih specijalističkih pregleda lekara specijalista, prema potrebama zaposlenih, o trošku Banke. Ulaganje u bezbednost i zdravlje i prevenciju bolesti dovodi do zadovoljstva zaposlenih, veće posvećenosti radu i sveukupnom blagostanju zaposlenih. Zdravstvena zaštita ne podrazumeva samo jedan sistematski pregled godišnje kao što je to najčešće slučaj na tržištu, već podrazumeva mogućnost da zaposleni samoinicijativno koriste specijalističke usluge lekara tokom cele godine prema potrebi. Pregledi oftalmologa su takođe uključeni u paket. Pored toga, Banka je obezbedila i članovima porodice zaposlenih mogućnost da, po povoljnijim uslovima, mogu obezbediti iste vrste lekarskih usluga u određenoj lekarskoj ustanovi. I u 2024. godini, Banka je za svoje zaposlene nastavila praksu besplatnog onlajn psihološkog savetovanja

Kada je reč o profesionalnim oboljenjima kojima zaposleni mogu biti izloženi zbog dugotrajnog sedenja i rada za računarnom, kao i zbog najzastupljenijih bolesti modernog društva, organizovana su onlajn predavanja savetodavnog karaktera od strane eksperata iz različitih oblasti medicine (prevencija kancera, ergonomija radnog mesta, izazovi u

roditeljstvu i sl.). Ovakav tip sadržaja je dostupan i na platformi Rezilient, platformi koja omogućava zaposlenima pristup velikom broju različitih sadržaja i webinarima koji pokrivaju teme zdravog života, blagostanja, roditeljstva i sl.

Ostali benefiti

Takođe, Banka je nastavila da primenjuje ranije usvojene beneficije i inicijative poput slobodnog dana za rođendan, slobodnog dana za zaposlene čija deca polaze u prvi razred osnovne škole, i podrške roditeljstvu, a uvedena je i mogućnost da otac novorođenog deteta koristi do 20 radnih dana plaćenog odsustva u periodu po rođenju deteta. U 2022. godini Banka je razvila novi oblik podrške zaposlenima, sa kojim je nastavila i u 2024. godini, refinansiranje troškova jednog pokušaja vantelesne oplodnje tj. potpomognutog začeća u visini do iznosa od 5.000 evra neto. Dodatno Banka je obezbedila zaposlenima i još jedan dan plaćenog odsustva "Dan za najmilije" koji zaposleni mogu iskoristiti u bilo kom trenutku u toku kalendarske godine.

Usavršavanje i obuke

Zaposleni u UniCredit Banci veruju da je znanje retka stvar koja se deljenjem umnožava. Neguje se kultura učenja i razvoja, kroz posvećenost realizaciji treninga koji se nalaze u razvojnim planovima svih zaposlenih. Talenti se dodatno neguju kroz posebno kreirane programe, a postoji nastojanje da se održi visok nivo kvaliteta fakultativnih inicijativa.

U 2024. godini, Banka je posvetila posebnu pažnju razvoju liderskih veština i talenata Banke i motivisanju i zadržavanju zaposlenih koji ostvaruju visoka postignuća i poseduju potencijal za dalji razvoj.

U saradnji sa eksternim konsultantskim kućama tokom 2024. godine organizovane su brojne radionice i obuke. Kada je menadžment tim Banke u pitanju, razvojni programi bili su fokusirani na unapređenje liderskih veština i upravljanje promenama, dok je za organizacione delove Banke koji rade sa klijentima fokus bio na unapređenju prodajnih veština i veština prezentovanja. U ovoj godini organizovane su radionice namenjene svim nivoima menadžmenta u organizaciji, sa fokusom na ESG teme – koje obuhvataju edukaciju o principima održivosti, odgovornog poslovanja i dobrog upravljanja uzimajući u obzir ekološke, društvene i upravljačke aspekte. Paralelno sa tim, u cilju ojačavanja liderskih veština i pružanju adekvatne podrške liderima, Razvoj ljudi i organizacione kulture je u saradnji sa globalnim pružaocem usluga bio fokusiran na program mladih talenata Banke, budućih lidera, težeći da osnaži i poveća njihove digitalne i liderske veštine u eri konstantnih tržišnih promena.

U 2024. godini, Razvoj ljudi i organizacione kulture nastavio je program započet u prethodnim godinama koji za cilj ima podršku i osnaživanje žena lidera u organizaciji kroz pružanje podrške na putu ličnog rasta i daljeg napretka u karijeri. Ovaj pragmatični program podržava izgradnju ženskog liderstva na prvom mestu.

Nastojeći da se na adekvatan način osnaže i podrže zaposleni u ostvarivanju svojih poslovnih ciljeva i unapredi njihov radni učinak, Razvoj ljudi i organizacione kulture podržao je zaposlene u poboljšanju njihovih ekspertskih i socijalnih veština organizovanjem i podržavanjem različitih obuka, dodeljivanjem domaćih i stranih sertifikata, organizovanjem međunarodnih seminara i konferencija koje su zaposleni pohađali tokom 2024. godine.

Teme koje su bile u fokusu odnose se, između ostalog, na:

- Efikasne menadžment prakse (davanje pravovremene povratne informacije, delegiranje, lična organizacija i upravljanje prioritetima, motivacija i razvoj zaposlenih);
- Eksterni trening za populaciju zaposlenih u Sektoru za korporativno i investiciono bankarstvo (Social impact banking);
- Eksterni treninzi za razvoj prodajnih veština i veština prezentovanja, organizovani za kolege koje se bave poslovanjem sa stanovništvom, preduzetnicima, malim i srednjim privrednim društvima;
- Data akademija, program koji se fokusira na obuku i usavršavanje u oblastima upravljanja i analize podataka i federalne arhitekture podataka;
- ulazna obuka za novozaposlene;
- Trening za novozaposlene;
- Regulatorno zahtevani treninzi kao što su: Obuke na temu upravljanja gotovinom (prepoznavanje falsifikata koji glase na dinare i evre) kontinuiranim obukama za zastupnike u osiguranju u ekspoziturama radi održavanja licence kao i obučavanje zaposlenih koji stiču licencu za zastupnika u osiguranju; prodaja štednog osiguranja za zaposlene u svim ekspoziturama, kao i obuke vezane za Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga, Zakon o platnim uslugama realizovane za kolege koje su u direktnom kontaktu sa klijentima;
- Lokalni talent program;
- Wisdom, program osnaživanja i razvoja liderskih i digitalnih veština kod najseniornijih zaposlenih

- Emberin - program za osnaživanje liderstva kod žena;
- Mentoring – regionalno mentorstvo(cross-country);
- Grupni treninzi na razne teme aktuelne u sferi bankarstva;
- ESG treninzi.

Sve ovo ukupno je rezultiralo u obezbeđenih 32.713 sati treninga zaposlenih u 2024. godini.

Podrška mladima

Otpočinjanje profesionalne karijere sticanjem prvih praktičnih znanja i iskustava na stručnim praksama od izuzetne je važnosti za mlade, pre svega jer im pomaže da se što bolje pozicioniraju na kompetitivnom tržištu rada.

UniCredit Banka nastoji da saradnjom sa obrazovnim institucijama pomogne mladima da načine prve profesionalne korake i naviknu se na rad u poslovnom okruženju.

U 2024. godini, UniCredit Banka nastavlja saradnju sa Računarskim fakultetom Univerziteta u Beogradu radi stipendiranja najboljih studenata, gde će izabranim studentima nakon završenog studijskog programa koji se stipendira na osnovu ove saradnje ponuditi radno angažovanje u Banci. Takođe UniCredit Banka je organizovala i letnje prakse i aktivno učestvovala u programu "Moja prva plata".

Globalna pokretljivost

U UniCredit Banci se veruje da svaki glas, kultura i iskustvo obogaćuju raznolikost ideja koje inspirišu rast i pozitivne promene.

Međunarodna rasprostranjenost omogućava globalnu saradnju i timski rad kako kroz različite sektore, tako i među različitim zemljama.

Ono po čemu je Grupacija jedinstvena jeste upravo ujedinjenost u različitosti.

Različitosti podstiču otvorenost, fleksibilnost, toleranciju i nova znanja, perspektive i ukuse. Koliko je uspešan tim koji čine različiti profili najbolje potvrđuju uspešni rezultati i zadovoljni klijenti, iz godine u godinu.

Povećanje funkcionalnosti operativnog modela i smanjenje fluktuacije

Činjenica je da je lokalno, ali i na nivou Grupe prisutan trend transformacije, te se i modeli i obrasci poslovanja menjanju, a kako bi se to zaista i desilo, UniCredit Banka Srbija i u organizacionom smislu prati ove transformacije. Cilj promena koje se sprovode, a koje podrazumevaju simplifikaciju strukture, jeste u službi osnaživanja Banke, postizanje veće fleksibilnosti, izgradnje kulture lične odgovornosti svakog zaposlenog pojedinačno, pojednostavljenje procesa i obezbeđivanje veće povezanosti i interakcije između kolega, kako bi se na taj način dobilo na brzini, kvalitetu, a samim tim i zadovoljstvu klijenata i zaposlenih.

Poslovanje UniCredit Banke je strukturirano i njime se dinamički upravlja, uz demonstraciju sposobnosti za brzo reagovanje i brži odgovor na nove prilike i izazove.

Da bi ovo ostvarila, Banka teži da uspostavi manje hijerarhije u odnosima i zaduženjima, a više konkretne i efektivne komunikacije, angažovanja i vidljivosti svačijeg rada, manje birokratije i nepotrebnih procedura u radu, a više prostora za kvalitativni pristup koji daje realnu vrednost, brže donošenje odluka, a manje preopterećenosti poslom i veće zadovoljstvo na radnom mestu, te zaokretom ka kulturi rada zasnovanoj na kvalifikacijama naših kadrova, jačanju njihovih ekspertiza i prostoru za dalji profesionalni razvoj.

Pravednost, rodna ravnopravnost i promovisanje interno jednakih mogućnosti za sve zaposlene

Banka je u 2024. godini, vodeći računa o zakonskim normama, stručnosti i osposobljenosti pri zapošljavanju, aktivno radila na očuvanju i unapređenju uspostavljene rodne ravnopravnosti, jednakosti i ravnoteže. Posebna pažnja pridaje se jednakosti na radnom mestu, te pružanju jednake šanse ženama i muškarcima u pogledu napredovanja u karijeri i ličnog razvoja, o čemu svedoči i činjenica da na kraju 2024.godine **žene zauzimaju 2. od ukupno 5 pozicija u Izvršnom odboru Banke.**

Svest o potrebi rodne ravnopravnosti zaposlenih je na zadovoljavajućem nivou i ovoj temi se posvećuju brojne aktivnosti. U prilog ovome govori i dobijanje Edge sertifikata, po kome se UniCredit Banka odvojila od drugih finansijskih ustanova u republici Srbiji.

U Banci ne postoji potreba pravljenja razlika po polu i rodu za potrebe zasnivanja radnog odnosa, kao ni kod premeštaja zaposlenih na druge poslove ili u pogledu mogućnosti napredovanja. Pravo na porodijsko odsustvo imaju svi zaposleni, a posebno podržavamo povratak svojih koleginja i kolega na radno mesto po isteku porodijskog odsustva. U cilju sprovođenja svega postavljenog, Banka je imenovala svog lokalnog menadžera za kulturu različitosti i inkluzivnosti (*Diversity Manager*). Ova politika je način da se i dalje nastavi sa fer pristupom i obezbeđivanjem pravičnog radnog okruženja punog poštovanja, u kojem žene i muškarci imaju jednake mogućnosti i prava, i čiji rad se vrednuje na osnovu ličnih zasluga i potencijala, bez obzira na pol i druge lične karakteristike. Uvažavanje različitosti je važan deo Strateškog plana za podsticanje rasta, osećaja pripadnosti UniCredit Grupi i stvaranja konkurentne prednosti.

Lična posvećenost i snažna odgovornost imaju izuzetnu važnost za stvaranje pozitivnog radnog okruženja i promene načina razmišljanja do stvarne kulturne promene.

U skladu sa tim, za sve zaposlene omogućena je posebna obuka pod nazivom „Različitost, jednakost i inkluzivno radno okruženje“. Šira svest i razumevanje ove pojave čini radno okruženje inkluzivnijim, jer se tokom ove obuke uči kako da ne se ne podlegne svojim i tuđim predrasudama. Kada postoji svest o tome da smo možda nesvesno pristrasni, to zapravo može postati naša snaga.

Zahvaljujući strateškom pristupu, **u Banci žene čine skoro 68% od ukupnog broja zaposlenih**, a što je još važniji podatak, **procenat žena na rukovodećim pozicijama je oko 50%**. Težnja je na postizanju titule jednog od najboljih poslodavaca u Srbiji, a kako bi se taj cilj ostvario, neophodno je konstantno ulagati u različitost i rodnu ravnopravnost kroz brojne inicijative.

Na dan 31.12.2024. godine polna struktura zaposlenih u UniCredit Banci je sledeća:

Opis	Ukupan broj	Žene	Muškarci
Broj zaposlenih	1354	915	439
Rukovodeća radna mesta	210	101	109
Izvršilačka radna mesta	1144	814	330
Žene na porodijskom odsustvu	74	73	1
Žene koje su se vratile sa porodijskog	22	21	1

Tokom 2024. godine ukupno su 73 kolegjinice i 1 kolega iskoristili pravo na korišćenje porodijskog odsustva. U toku iste godine 21 kolegjinica i 1 kolega su se vratili na svoja radna mesta nakon okončanja porodijskog odsustva započetog u 2023. godini.

U 2019. godini započeo je program pod nazivom „Osnaživanje žena“ koji ima za cilj osnaživanje žena u razvoju njihove karijere. Četvrta generacija je svoj program završila u 2024. godini. Svaki trenutak u karijeri može biti korak ka nečemu novom, a promene koje živimo već danas mogu postati deo sveobuhvatnog plana ka ispunjenju ličnih potencijala. Važno je da uvek koračamo napred ka razvoju. Talenat, snaga, empatija, samopouzdanje, samo su neki od motiva koji krasi našu zajednicu Hrabrih žena.

Ponosni smo na to što nakon porodijskog odsustva mame mogu da rade sa polovinom punog radnog vremena, tj. 4 sata dnevno, kako bi prvi period odvajanja od deteta bio što bezbolniji, a ova pogodnost sa sličnim ciljem podrške privatnom i porodičnom životu zaposlenih omogućena je od 2022. godine i tatama koji mogu da koriste do 20 radnih dana plaćenog odsustva po rođenju deteta, što se nastavilo i u 2024. godini. Ravnoteža između privatnog i poslovnog života je veoma važna, te je iz tog razloga omogućeno da za polazak deteta u prvi razred roditelji dobijaju slobodan dan, rad od kuće, kao i fleksibilno radno vreme.

Ključne politike u oblasti kadrovskih pitanja

Usklađenost poslovanja sa regulatornim zahtevima je važan deo korporativne filozofije Banke, a menadžment je direktno zadužen za ovaj aspekt.

U cilju sprovođenja napred opisane strategije, Razvoj ljudi i organizacione kulture sprovodi odgovarajuće aktivnosti u skladu sa strateškim dokumentima Banke koji se odnose na različite oblasti odgovornosti prema zaposlenima:

- Okvir za P&C politike;
- Pravilnik o radu UniCredit Banke;
- Politika zarada i naknada;
- Globalna pokretljivost zaposlenih;
- Obuka zaposlenih;
- Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu i Pravilnik o bezbednosti i zdravlju na radu kod poslodavca.

Zaštita ljudskih prava

Integritet, Odgovornost, Briga

Ove vrednosti ujedinjuju i definišu kulturu UniCredit Grupe: način na koji se odlučuje i kako se te odluke sprovode. Zajedno, one predstavljaju evoluciju Povelje o integritetu. Jedan jednostavan vodeći princip pomaže da živimo u skladu sa ovim vrednostima svakodnevno, u svakom delu poslovanja: Pobeđujemo. Na pravi način. Zajedno. (Win. The Right way. Together.). Osnovni principi i vrednosti postaju Integritet, Odgovornost, Briga (Integrity, Accountability, Caring).

Primena ovih vrednosti i vodećih principa u svemu što kompanija radi, u svakom momentu, podržava put da postanemo Banka kakva želimo da budemo:

- usmeravaju interakcije svih kolega, širom Grupe
- ističu promociju različitosti i ravnoteže između privatnog i poslovnog života kao ključne za našu Grupu
- osnažuju našu kulturu slobodnog izražavanja („speak up culture“) i štite protiv odmazde
- primenjuju se na sve poslovne politike Grupe o održivosti i interakciji sa klijentima
- označavaju pravednost prema svim zainteresovanim stranama, u svakom trenutku, kako bi se postigli održivi rezultati

Okvir za P&C politike UniCredit Banke predstavlja fundamentalni dokument, čiji se principi, implementirani kroz procedure, strogo poštuju u svakodnevnom poslovanju. Spomenuti dokument zasniva se na međunarodnim principima o ljudskim pravima, koji su obuhvaćeni Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima i Deklaracijom o osnovnim principima i pravima na rad Međunarodne organizacije rada.

UniCredit Banka obezbeđuje radno okruženje u kome nema diskriminacije, zlostavljanja i seksualnog uznemiravanja, čime se štiti dostojanstvo zaposlenih i unapređuje bezbedna i profesionalna radna sredina koja razvija timski rad, različitost i poverenje.

Zabrana diskriminacije odnosi se na neposrednu i posrednu diskriminaciju u vezi pola, porekla, jezika, rase, boje kože, starosti, trudnoće, zdravstvenog stanja, invalidnosti, nacionalne pripadnosti, veroispovesti, bračnog statusa, porodičnih obaveza, seksualnog opredeljenja, političkog ili drugog ubeđenja, socijalnog porekla, imovinskog stanja, članstva u političkim ili sindikalnim organizacijama ili neke druge lične karakteristike.

U tom smislu već tokom prvog dana, prilikom prijema novozaposlenih, posvećujemo određeno vreme upoznavanju kolega sa osnovnim postulatima na kojima posluje naša kompanija i principima poštovanja ljudskih prava kojih su dužni da se pridržavaju svi zaposleni.

Ključne politike u oblasti zaštite ljudskih prava

- Politika zabrane zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i maltretiranja
- Politika zabrane preduzimanja bilo koje štetne radnje prema licu koje prijavljuje uzbunjivanje ili zlostavljanje

Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

UniCredit Banka Srbije i njeno podređeno društvo UniCredit Leasing kao članovi UniCredit Grupe primenjuju princip nulte tolerancije u pogledu mita i korupcije. Lokalna bankarska Grupa ima pravila i mehanizme za zabranu plaćanja olakšica i ne dozvoljava bilo koja davanja javnim službenicima bez prethodnog odobrenja.

Pristup borbi protiv mita i korupcije utvrđen je Poslovnim pravilom o borbi protiv korupcije i povezanim radnim uputstvom. Poslovnim pravilom utvrđuju se minimalni standardi borbe protiv korupcije u celoj lokalnoj bankarskoj

Grupi, primenom standarda UniCredit Grupe i lokalne regulative. Na osnovu ovih pravila, lokalni entiteti implementirali su efikasan Program borbe protiv korupcije.

U skladu sa internim pravilima, delo korupcije se definiše kao davanje, nuđenje, obećavanje, primanje, prihvatanje, zahtevanje ili traženje direktno ili indirektno novčane ili nenovčane i materijalne ili nematerijalne koristi u cilju sticanja ili zadržavanja neopravdane koristi, u obavljanju poslovnih aktivnosti, bez obzira na to:

- da li je primalac domaće ili strano lice, javni funkcioner ili fizičko lice;
- gde je delo izvršeno;
- da li je rezultat tog dela dobijena neopravdana korist ili neodgovarajuće izvršavanje delatnosti ili aktivnosti.

Svi zaposleni odgovorni su za poštovanje internih pravila i svih primenljivih antikorupcijskih zakona u obavljanju svojih dužnosti. Takođe, postoje mehanizmi za procenu rizika od podmićivanja i korupcije koji proizlaze iz saradnje sa različitim trećim stranama. Svi ugovori sa trećim stranama iznad određenog limita imaju adekvatne klauzule koje obezbeđuju poštovanje standarda nulte tolerancije u pogledu mita i korupcije.

Pravilima je propisano da su svi zaposleni dužni da prijave službeniku za borbu protiv korupcije ili direktoru Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja banke, sve slučajeve izvedenog ili pokušanog podmićivanja ili korupcije kojih postanu svesni, bilo da su ponuđeni, dati ili primljeni. Iako se sve prijave mogu podnositi u skladu sa utvrđenom internom procedurom, one se pre svega moraju podneti službeniku za borbu protiv korupcije, a kada je reč o sumnji na pranje novca, takođe i direktoru Borbe protiv finansijskog kriminala. Propuštanje da se navedeno prijavi može dovesti do, u određenim jurisdikcijama, individualne krivične odgovornosti dotičnog zaposlenog, kao i izlaganja Banke ili Grupe potencijalnoj zakonskoj ili regulatornoj odgovornosti. Potencijalna dela mita i korupcije mogu se takođe prijaviti i u skladu s Poslovnim pravilom o uzbunjivanju.

Uspostavljeni su sledeći mehanizmi za praćenje efikasnosti metoda za sprečavanje mita i korupcije:

- procedure eskalacije za značajna i strateška pitanja;
- redovna obuka za sve zaposlene;
- kvartalni izveštaj menadžmentu o nivou rizika i rezultatima kontrola drugog nivoa;
- sprovođenje procene rizika;
- provere od strane Interne revizije.

Poslednja dva mehanizma rezultiraju korektivnim aktivnostima za smanjenje rizika koje se moraju izvršiti na vreme kako bi se obezbedilo upravljanje identifikovanim rizicima.

Na kraju 2024. godine, oblast borbe protiv mita i korupcije u Banci pokazuje nizak nivo rizika kao rezultat procene rizika i kontrola drugog nivoa.

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2024. godini

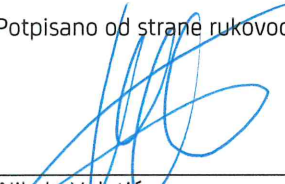
U periodu za koji se sačinjava ovaj izveštaj, Banka i njena povezana društva su završila unapređenja procesa u vezi sa evidencijom saradnje sa trećim licima i evidencijom poklona i poslovnih reprezentacija. Unapređenje se odnosi na implementaciju DET alata koji služi za registrovanje poklona i poslovnih reprezentacija koji premašuju određene pragove. Ovaj alat predstavlja jedinstveni registar u ovoj oblasti, čime se omogućava precizno praćenje i transparentnost u vezi sa poklonima i poslovnim reprezentacijama, smanjujući rizik od mita i korupcije. Korišćenjem DET alata, sve relevantne informacije se na jednom mestu prate i analiziraju, čime se osigurava usklađenost sa relevantnim internim propisima i regulativom. Takođe, odrađena je i implementacija GVR alata, globalnog registra trećih strana, koji se koristi za prethodne provere u vezi sa korupcijom i kao registar trećih strana. Kao redovna aktivnost sprovedene su onlajn obuke za sve novozaposlene, koje su obavezne. Ujedno, nova verzija obuke koja se bavi ovom tematikom je postavljena na onlajn platformu za učenje i dostupna je svim zaposlenima.

Ključne politike u oblasti borbe protiv korupcije i podmićivanja


1. Poslovno pravilo za borbu protiv korupcije
2. Poslovno pravilo o uzbunjivanju
3. Pravilnik o unutrašnjem uzbunjivanju
4. Radno uputstvo za borbu protiv korupcije
5. Radno uputstvo o uzbunjivanju

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D. Beograd:



Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora



Rastko Nicić
Član Izvršnog odbora
Direktor poslovanja sa stanovništvom i malim privrednim
društvima



Bojan Dačić
Direktor Planiranja i finansijske kontrole